

Academia de Științe
a Moldovei

Institutul de Economie,
Finanțe și Statistică

Ministerul Economiei
al Republicii Moldova

TENDINȚE în ECONOMIA MOLDOVEI

Nr. 9 (trim. I) 2013

ISSN 1857-3126

Chișinău

Supported by the European Union High Level Policy
Advice Mission to the Republic of Moldova

ISSN 1857-3126

ECHIPA TEM:

Alexandru Stratan, Anatolii Rojco, Alexandru Fala, Tatiana Colesnicova, Victoria Clipa, Viorica Popa, Veronica Vragaleva, Alexandra Novac, Eugenia Lucaşenco, Corina Gribincea, Zinaida Toaca, Sergiu Gherboveţ

Această ediție a fost pregătită cu suportul acordat de Proiectul EUHLPAM, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de PNUD Moldova.

Echipa *TEM* este recunoscătoare pentru cooperare instituțiilor publice din Republica Moldova: Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor, Banca Națională a Moldovei, Biroul Național de Statistică.

Toate drepturile sunt rezervate. Nici o informație din această publicație nu poate fi retipărită sau reprodusă sub nici o formă fără permisiunea scrisă a IEFS.

Publicația “Tendințe în Economia Moldovei” este o ediție trimestrială produsă cu asistența Misiunii Uniunii Europene de Consiliere în Politici Publice pentru Republica Moldova. Conținutul acestei publicații este responsabilitatea exclusivă a autorilor și nu reflectă punctul de vedere al Uniunii Europene.

© Institutul de Economie, Finanțe și Statistică al AȘM și ME

Pentru informații adiționale Vă rugăm să ne contactați:

Institutul de Economie, Finanțe și Statistică
2064, RM, Chișinău, Str. Ion Creangă, 45
Tel: (+ 373 22) 50-11-00, Fax: (+ 373 22) 74-37-94
e-mail: iefs@iefs.md, web site: www.iefs.md

CUPRINS

Principalele evenimente politice, economice și sociale din Republica Moldova	7
Rezumatul ediției	10
Capitolul I. PRODUCȚIA	16
Capitolul II. PREȚURI ȘI RATE DE SCHIMB	23
Capitolul III. FINANȚE	27
Capitolul IV. SECTORUL EXTERN	43
Capitolul V. MEDIUL DE AFACERI	53
Capitolul VI. SECTORUL SOCIAL	58
ANEXE STATISTICE	67

DATE GENERALE

Denumirea oficială	REPUBLICA MOLDOVA
Capitala	Chișinău
Președinte	Nicolae Timofti
Președintele Parlamentului	Igor Corman
Prim-ministru	Iurie Leancă
Parlamentul Republicii Moldova	101 deputați (Partidul Comuniștilor din Republica Moldova – 34, Partidul Liberal Democrat din Moldova – 31, Partidul Democrat din Moldova – 15, Partidul Liberal – 12, Deputați neafiliați – 9)
Obținerea independenței	27 august 1991
Suprafața	33,8 mii km ²
Unități administrative	32 raioane, 5 municipii (Chișinău, Bălți, Bender, Comrat, Tiraspol), UTA Găgăuzia, Unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului
Populația stabilă	3559,5 mii locuitori
Principalele religii	ortodoxă (93,34%), protestantă (1,98%), creștină de rit vechi (0,15%), catolică (0,14%), etc.
Moneda națională	Leu moldovenesc (1 USD = 12,4568 MDL, 1 EUR = 15,6822 MDL)

ABREVIERI

ACECL	- Acordul Central European al Comerțului Liber
ACR	- Avantajul Comparativ Relevant
AGCS	- Acordul General asupra Comerțului cu Servicii
AHPCC	- Analiza hazardului și punctul critic de control
AID	- Asociația Internațională pentru Dezvoltare
ALSAC	- Acord de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător
ATP	- Preferințe Comerciale Autonome
BERD	- Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BMA	- Biroul Migrație și Azil
BNP	- Bugetul Național Public
BNS	- Biroul Național de Statistică
BPA	- Bune practici agricole
BTC	- Bariere Tehnice în Comerț
CBN	- Certificatele Băncii Naționale
CE	- Comisia Europeană
CNPF	- Comisia Națională a Pieței Financiare
CNT	- Capital Normativ Total
CPE	- Coeficientul protecției efective
CSCI	- Clasificatorul Standard de Comerț Internațional
CSI	- Comunitatea Statelor Independente
CT	- Contingent Tarifar
DPI	- Drepturile Proprietății Intelectuale
DST	- Drepturi Speciale de Tragere
EAD	- Echivalent ad-valorem
FMI	- Fondul Monetar Internațional
IEFS	- Institutul de Economie, Finanțe și Statistică
IHH	- Indicele Herfindahl-Hirschman
IMM	- Întreprinderi Mici și Mijlocii
IPC	- Indicele Prețurilor de Consum
IPP	- Indicele Prețului de Producție
IPPI	- Indicele Prețurilor Producției Industriale
ISD	- Investiții Străine Directe
MAIA	- Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

MDL	- Leu Moldovenesc
MF	- Ministerul Finanțelor
MSF	- Măsuri sanitare și fitosanitare
BNM	- Banca Națională a Moldovei
NCMF	- Națiunea cea mai Favorizată
NEER	- Rata Nominală Efectivă de Schimb
NPC	- Coeficientul Protecției Nominale
ODIMM	- Organizația pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii
OIM	- Organizația Internațională a Migrației
OMC	- Organizația Mondială a Comerțului
OMS	- Organizație de Microfinanțare
ONU	- Organizația Națiunilor Unite
APC	- Acordul de Parteneriat și Cooperare
PIB	- Produsul Intern Brut
RC	- Rata de concentrare
REER	- Rata Reală Efectivă de Schimb
SGP	- Sistemul Generalizat de Preferințe
TEM	- Tendințe în Economia Moldovei
TN	- Transnistria
TVA	- Taxa pe Valoare Adăugată
UE	- Uniunea Europeană
USD	- Dolar SUA
UTA	- Unitate teritorial-administrativă
VAB	- Valoare adăugată brută

PRINCIPALELE EVENIMENTE POLITICE, ECONOMICE ȘI SOCIALE DIN REPUBLICA MOLDOVA

Începutul anului 2013 a fost caracterizat de un șir de evenimente atât pe plan politic, cât și economic și social.

2 ianuarie

Șeful statului a promulgat legea privind vinieta la 2 ianuarie 2013. Din 1 ianuarie 2013, șoferii achită un preț dublu pentru taxa de folosire a drumurilor și vinieta. Proiectul de lege în acest sens a fost adoptat în ambele lecturi de către Parlament. Astfel, de la începutul lui 2013, taxa pentru vinieta constituie: pentru 7 zile – 4 EUR, pentru 15 zile – 8 EUR, 30 zile – 14 EUR, 90 zile – 30 EUR și pentru 180 de zile – 50 EUR.

10 ianuarie

Republica Moldova a urcat nouă poziții în clasamentul mondial al libertății economice, realizat de Heritage Foundation, poziționându-se astfel pe locul 115. Scorul Republicii Moldova a crescut cu 1,1 puncte față de anul trecut, reflectând o îmbunătățire considerabilă în gestionarea cheltuielilor publice și o creștere modestă în libertatea comerțului. Totodată, Republica Moldova ocupă locul 39 din 43 de țări europene, iar scorul său general rămâne sub media regională și mondială.

10 ianuarie

Guvernul a dat aviz negativ proiectului de lege al Parlamentului care prevede majorarea salariului minim pe țară de la 600 la 1000 MDL. Mărirea salariului minim ar necesita mijloace suplimentare din bugetul de stat, ceea ce nu este posibil la momentul actual. Conform calculelor, majorarea salariului minim până la valoarea de 1000 MDL ar necesita alocarea suplimentară a aproximativ 4 mlrd. MDL din bugetul de stat, echivalentul a 50% din fondul anual de retribuire a muncii pentru bugetari.

14 ianuarie

La 14 ianuarie 2013, președintele AȘM, acad. Gheorghe Duca a avut o întrevedere cu Excelența Sa Mátyás Szilágyi, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Ungariei în Republica Moldova. În cadrul discuțiilor a fost abordat subiectul ce vizează relațiile bilaterale, în vederea extinderii și aprofundării cooperării pe dimensiunea științifică și educațională. Președintele AȘM a adus la cunoștința Excelenței Sale dinamica relațiilor pe care AȘM o dezvoltă cu Academia din Ungaria, prin semnarea Acordului de cooperare științifică, în cadrul căruia are loc schimbul echivalent de cercetători. Președintele AȘM a precizat că Academia de Științe a Moldovei este interesată în dezvoltarea unor relații de colaborare de perspectivă cu Academia de Științe din Ungaria, care ar facilita participarea comunității științifice în diverse programe comune.

21-23 ianuarie

A avut loc a 5-a rundă de negocieri între RM-UE, la această etapă finalizându-se negocierile textelor juridice, convenindu-se asupra accesului serviciilor pe piață și practic au fost găsite compromisurile pe taxele vamale la mărfurile industriale și agricole. În urma semnării Acordului, peste 9000 de tipuri de produse vor putea circula fără aplicarea

taxelor vamale. Pentru alte 30 de grupuri de mărfuri s-au propus perioade de tranziție, cu stabilirea anumitor cote tarifare și reducerea graduală a acestora. Părțile au găsit compromis pe tot ce ține de regulile fitosanitare și veterinare. Astfel, produsele sensibile precum fructele, legumele, vinurile, ouăle și produsele din carne vor putea fi exportate începând cu anul 2014. În cadrul întrevederilor, s-a discutat și perspectiva participării în acest regim comercial, a agenților economici din raioanele de est ale Republicii Moldova. Semnarea și implementarea Acordului de Liber Schimb va permite deschiderea produselor autohtone pe piața europeană, dar și complementarea pieței moldovenești cu produsele necesare.

30 ianuarie

În Zona Economică Liberă „Valkaneș” se preconizează o investiție de 1 mil. USD. În decursul unei luni, în Zona Economică Liberă „Valkaneș” va fi înființată o întreprindere mixtă moldo-chineză, care va construi în două luni o fabrică pentru producerea bandei adezive industriale, produs pe larg utilizat în întreaga lume la ambalarea produselor finite. La prima etapă volumul investițiilor preconizate constituie 300 mii. USD. Această sumă este destinată pentru construcția fabricii și achiziționarea primei linii de producere. Ulterior, volumul investițiilor suplimentare ar putea depăși 1 mil. USD, iar în următorul an capacitățile întreprinderii vor fi triplate. Banda adezivă industrială produsă la fabrica din Zona Economică Liberă „Valkaneș” va fi exportată pe piața Uniunii Europene și CSI.

2 februarie

La 2 februarie 2013, Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Polonia, Artur Michalski a efectuat o vizită de lucru la Academia de Științe a Moldovei. În cadrul vizitei, oficialul a avut o întrevedere cu președintele AȘM, acad. Gheorghe Duca. În cadrul întrevederii, președintele AȘM a reliefat aspecte ale integrării științei din Republica Moldova în cadrul Programelor internaționale de cercetare științifică, subliniind faptul că Polonia este țara cu o mai mare tradiție și experiență în acest domeniu. Discuțiile s-au centrat pe suportul consultativ, schimbul de experiență și a unor echipe de experți în probleme ce țin de domeniul integrării active în Programul Cadru 7 și pregătirea pentru acțiunile Programului „Orizont 2020”, care va demara în 2014. Un alt subiect pus în discuție a fost cel al valorificării comune a tezaurului documentar conservat în arhivele ambelor state și susținerea savanților din ambele țări în vederea facilitării cercetărilor și aplicării în comun la proiecte științifice internaționale.

13 februarie

Partidul Liberal Democrat a denunțat Acordul Alianței pentru Integrare Europeană, menționând că acesta necesită a fi revizuit și solicită începerea negocierilor unui nou Acord de guvernare.

15 februarie

Deputații comuniști, liberal-democrați și neafiliați au votat pentru lichidarea funcției de prim-vicepreședinte al Parlamentului, deținută de Vlad Plahotniuc. O decizie în acest sens a fost aprobată în două lecturi cu 73 de voturi PRO în cadrul ședinței plenei Parlamentului.

5 martie

Guvernul Republicii Moldova, condus de premierul Vladimir Filat, a fost demis cu voturile majorității deputaților. Pentru moțiunea de cenzură au votat fracțiunile PD, PCRM și deputații neafiliați, în total – 54 de legislatori. S-au exprimat împotriva moțiunii de cenzură deputații din PLDM și PL, grupul de neafiliați condus de Vadim Mișin.

5-6 martie

A avut loc Forul Investițional Internațional „Invest in Moldova”, în cadrul căruia au participat peste 40 de reprezentanți ai companiilor străine din SUA, Grecia, Italia, Danemarca, Federația Rusă, Ucraina și alte țări. În cadrul Forului au avut loc paneele de discuții unde au fost prezentate proiectele investiționale din Moldova, ofertele de privatizare și parteneriat public-privat pentru străini, posibilitățile investiționale în sectorul businessului agricol din Moldova, investițiile în domeniul eficienței energetice și surselor de energie regenerabilă ș.a.

7 martie

Cabinetul de miniștri a aprobat proiectul de lege privind introducerea impozitului unic în Agricultură. Introducerea impozitului unic în agricultură are drept scop de a economisi timpul producătorilor, care nu vor mai fi nevoiți să meargă în multiple instanțe. Mărimea medie a cotei constituie 3,1 MDL pentru 1 grad/hectar. În vederea stabilirii termenilor pentru plata impozitului agricol, sunt luate în considerație posibilitățile financiare și capacitățile de plată ale producătorilor agricoli. Astfel, se propun următorii termeni și cote de plată ale impozitului: 30 septembrie – 50% din suma anuală, 30 noiembrie – 50% din suma anuală. Prognozele încasărilor la bugetul de stat ca urmare a implementării impozitului agricol constituie 353,5 mil. MDL.

11-15 martie

La Bruxelles a avut loc ultima rundă de negocieri a Acordului de Asociere între Republica Moldova și UE. În cadrul acesteia au fost reflectate inclusiv rezultatele negocierilor privind crearea Zonei de Comerț Liber, Cuprinzător și Aprofundat. În vederea definitivării juridico-lingvistice a textului Acordului de Asociere, inclusiv componenta DCFTA, discuțiile vor continua în cadrul videoconferințelor, care vor avea loc pe parcursul următoarelor săptămâni.

28 martie

În cadrul ședinței Parlamentului a fost adoptată decizia cu privire la majorarea pensiilor cu 8,25% pentru persoanele ce au pensii mai mici de 1300 MDL. Adaosul nu va depăși 100 MDL. În acest an, toate pensiile vor fi indexate cu 6,75%, iar cele care după indexare nu vor depăși suma de 1300 MDL vor fi majorate cu 8,25%. Deținătorii de pensii integrale vor primi cu 90 de lei mai mult, iar cei pentru vârsta incompletă cu 50 MDL. Persoanele care beneficiază de pensie de invaliditate vor primi între 50 și 90 MDL în plus, în dependență de gradul de dizabilitate.

REZUMATUL EDIȚIEI

Producția

În pofida dificultăților din ultima perioadă, în primele trei luni ale anului curent, valoarea nominală a PIB a constituit 19673 mil. lei, marcând o creștere – în termeni reali – cu 3,5% față de ianuarie-martie 2012.

Evoluțiile PIB-ului, în această perioadă au fost determinate de sporirea valorii adăugate în domeniul serviciilor, dar și de revigorarea situației în sectorul de bunuri, atât industria cât și agricultura fiind în creștere cu 2,2% și, respectiv 2,3% față de perioada similară a anului precedent. După un an agricol foarte prost în 2012, anul acesta pare a fi unul foarte bun, promițând să dea un nou impuls economiei.

Marcând o creștere de 2,8% f.p.s.a.p., per ansamblu, dinamica sectorului serviciilor nu a evoluat semnificativ în această perioadă comparativ cu trimestrul similar din anul precedent. Imboldul cel mai mare a fost generat de construcții și comerțul cu amănuntul și ridicata, care au fost în creștere cu 10,5% și corespunzător, 3,5% f.p.s.a.p. Totodată se atestă o contractare ușoară a ritmului de creștere a serviciilor de comerț cu 1,1 p.p., comparativ cu nivelul marcat în primele trei luni ale anului 2012. Deși, lent, au început să-și revină serviciile de transport, creșterea fiind determinată de revitalizarea treptată a exportului de bunuri. În ianuarie-martie, exportul serviciilor de transport a înregistrat un avans de 15%.

Tendențe de decelerare a valorii adăugate au fost marcate în sectorul de administrare publică, învățământ și sănătate condiționate, inclusiv de reducerea consumului final al administrației publice cu 1,5%.

Din punct de vedere al utilizării produsului intern brut în ianuarie-martie 2013 majoritatea componentelor au cunoscut creșteri. Consumul final a fost în creștere cu 2,6% în raport cu perioada respectivă a anului precedent, fiind, preponderent, condiționat de majorarea cu 3,7% a consumului final al gospodăriilor populației. Revigorarea greoaie a consumului intern, a menținut importurile de bunuri și servicii într-un ritm relativ moderat, în același timp exporturile au marcat evoluții relativ bune, contribuind la o consolidare ușoară a exportului net.

În ianuarie-martie 2013 întreprinderile și organizațiile de toate tipurile de activități economice au realizat investiții în active materiale în valoare de 1907,1 mil. lei (în prețuri curente). Analiza structurii investiționale pe forme de proprietate a arătat că intensificarea activității investiționale s-a produs, în fond, din contul sectorului privat al economiei naționale.

Per ansamblu, se atestă un episod de revenire a agriculturii după un an agricol mai dificil. Avem o creștere bună la exporturi, dar această creștere este statistică. Originea ei nu este prielnică unei dezvoltări durabile.

Prețuri și rate de schimb

În primele cinci luni ale anului 2013 indicele prețurilor de consum a crescut cu 4,7%, comparativ cu perioada similară a anului trecut. În aceeași perioadă, pentru componentele IPC s-au înregistrat următoarele majorări: produse alimentare – 6,8%, produse nealimentare – 3%, servicii – 3%. În trimestrul I al anului 2013, nivelul inflației a avut o dinamică ușor ascendentă – ritmul de creștere a prețurilor, comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent a fost de 4,4%, fiind mai mare față de octombrie-decembrie 2012, când acest indicator a fost de 3,9%. Tendința de ascensiune a prețurilor continuă și în trimestrul II al anului 2013. Principala cauză, care a determinat mica majorare a inflației, a fost creșterea prețurilor produselor agro-alimentare.

În primele cinci luni ale anului 2013 indicii prețurilor producției industriale s-a majorat cu 3%, comparativ cu perioada similară a anului trecut. În trimestrul I 2013 prețurile în construcții s-au majorat cu 10,6%, comparativ cu perioada similară a anului precedent. Din trimestrul IV 2011 evoluția ritmurilor de creștere a prețurilor în construcție s-a stabilizat și variază într-un coridor cuprins între 9,3-11,3%. În primul trimestru al anului 2013, prețurile produselor agricole au crescut comparativ cu perioada similară a anului trecut cu 10,4%, ceea ce reprezintă o reducere semnificativă a ritmului de creștere a prețurilor comparativ cu evoluțiile înregistrate în ultimile două trimestre ale anului 2012.

În primele cinci luni ale anului 2013 cursul monedei naționale față de valutele de referință: USD și EURO a înregistrat evoluții stabile. Cursul mediu al leului moldovenesc față de dolarul SUA a fost de 12,25 MDL/USD, iar față de moneda unică europeană de 16,08 MDL/EUR. Comparativ cu perioada similară a anului 2012 în lunile ianuarie-mai 2013 leul moldovenesc s-a depreciat atât față de dolarul SUA, cu 3,5%, cât și față de Euro, cu 4%.

Finanțe publice

În primul trimestru al anului 2012 la BPN au fost acumulate venituri în sumă totală de 7521,8 mil. MDL, cu 939,1 mil. MDL sau cu 14,3% mai mult decât în perioada similară a anului 2012. Merită a fi menționat că ritmul de creștere a încasărilor în primul trimestru al anului 2012 față de perioada similară a anului 2011 a fost de 7,5%.

Examinând structura veniturilor BPN în primul trimestru al anului 2013 se observă că partea dominantă continuă să fie formată din venituri fiscale (89%), ponderea în cauză majorându-se cu 962,3 mil. MDL sau 16,1% comparativ cu perioada similară a anului precedent. Atragem atenția că veniturile la compartimentul „Venituri din mijloacele speciale ale instituțiilor publice” au înregistrat o diminuare considerabilă în perioada examinată comparativ cu perioada similară a anului precedent, valoarea indicatorului dat constituind 51,9% (-186,8 mil. MDL) din valoarea realizată în primul trimestru al anului 2012.

În primul trimestru al anului 2013 din buget au fost efectuate cheltuieli în sumă totală de 7598,5 mil. MDL, cu 235,0 mil. MDL sau cu 3,2% mai mult decât în perioada similară a anului 2012.

Făcând o analiză a structurii cheltuielilor din BPN în primul trimestru al anului 2013 se observă că partea predominantă continuă să cuprindă cheltuielile de ordin social (73,6%), ponderea acestora rămânând constantă comparativ cu perioada similară a anului precedent.

Executarea bugetului public național în primul trimestru al anului 2013 a rezultat cu un deficit în mărime de 76,7 mil. MDL, ceea ce constituie doar 9,8% din valoarea deficitului înregistrată în aceeași perioadă a anului 2012.

La situația de la 31 martie 2013, soldul datoriei de stat a constituit 21 163,71 mil. MDL, majorându-se cu 1 684,71 mil. MDL comparativ cu același moment al anului 2012. Raportată la PIB, datoria de stat a arătat o descreștere de 0,2 puncte procentuale, comparativ cu același moment al anului 2012.

În primul trimestru al anului 2013, veniturile bugetului Transnistriei a constituit 469,3 mil. MDL, ceea ce reprezintă 6,2% din total venituri realizate pe teritoriul controlat al Republicii Moldova. Cheltuielile bugetului Transnistriei au reprezentat 584,4 mil. MDL sau 7,7% din total cheltuieli realizate pe teritoriul controlat al Republicii Moldova, ceea ce constituie 72,1% de la planul de cheltuieli fixat. Comparativ cu perioada similară a anului precedent, cheltuielile au crescut cu 4,9%.

Sectorul bancar

În I trimestru 2013, evoluția sistemului bancar al Republicii Moldova a consemnat performanțe pozitive a mării majorități a indicatorilor. Primele cinci luni ale anului 2013, s-au dovedit a fi pline de evenimente, în special în ceea ce privește situația unei din cele mai importante bănci din

Republica Moldova „Moldova Agroindbank”, preluarea unor importante pachete de acțiuni ale instituției financiare.

În luna martie 2013, suma creditelor neperformante (substandart, compromise și dubioase) în valoare absolută a constituit 4562,2 mil. MDL, iar ponderea în totalul de credite a constituit 13% diminuându-se cu 1,5 p.p., față de data 31.12.2012. *Soldul creditelor* în economie a constituit 36190,76 mil. MDL în I trimestru 2013 și s-a majorat cu 235,15 mil. MDL sau cu 0,7% față de ianuarie 2013. Tendințele de majorare s-au datorat creșterii soldului creditelor acordate în monedă națională cu 0,3% și respectiv, a soldului creditelor în valută străină cu 1,2%.

Soldul depozitelor în sistemul bancar a constituit 36812,1 mil. MDL, în I trimestru 2013, majorându-se cu 1,5%, față de finele anului 2012, ca rezultat al creșterii soldului depozitelor în monedă națională cu 1,5%, reprezentând o pondere de 59,73% și a depozitelor în valută străină care au crescut cu 1,5%, înregistrând 40,27% din totalul de depozite.

În I trimestru 2013, profitul băncilor pe întregul sistem a constituit 96,2 mil. MDL, iar însumat, a constituit suma de 282,4 mil. MDL, mai puțin cu 84,9 mil. MDL față de perioada similară a anului 2012.

Politica monetară

La începutul anului 2013 evoluția indicatorilor monetari s-a înscris într-o tendință ascendentă. În același timp, consolidarea tendințelor dezinflaționiste a determinat reducerea ratelor dobânzilor asociate instrumentelor de politică monetară, care s-a produs la sfârșitul lunii aprilie 2013. Pe de altă parte, rata rezervelor obligatorii, a rămas neschimbată și a constituit un nivel de 14%.

Sectorul extern

Incertitudinea care încă mai bântuie mediul de afaceri, în special în țările dezvoltate, continuă să dea semnalele sale în cadrul economiei naționale, deși anul 2013 a început cu o recuperare vizibilă în sectorul extern.

Datele disponibile pentru primul trimestru, indică asupra unei creșteri a investițiilor efectuate în active materiale pe termen lung din sursele investitorilor străini, precum și a transferurilor bănești efectuate de către persoanele fizice din străinătate prin intermediul sistemului bancar.

Fluxurile comerciale cu bunuri, în special exporturile au cunoscut o revigorare treptată. După temperarea ritmurilor de creștere în anul 2012, care au ajuns să înregistreze progresiv valori negative spre finele anului, în T I exporturile au marcat un salt de 15,4%. Pe fondul evoluției mai lente a importurilor, acestea au influențat reducerea soldului negativ al balanței comerciale cu 5,4% și sporirea gradului de acoperire al importurilor prin exporturi până la 46,9% – cel mai înalt nivel înregistrat, începând cu anul 2006.

Dinamica înaltă de creștere a exporturilor din primul trimestru a fost potențată, preponderent, de sporirea volumului livrărilor de produse agroalimentare și combustibili, în timp ce exporturile de produse manufacturate, în ansamblu, au crescut mai lent. Reducerea livrărilor acestor produse a avut loc atât pe piața UE cât și CSI, în special Federația Rusă, care sunt și principalele destinații de export; iar tendința poate fi explicată de situația economică încă vulnerabilă a piețelor vestice și mărirea valorii unitare pentru unele produse manufacturate, care fac obiectul de reexport în est.

În primul trimestru al anului curent, importurile au continuat să crească foarte lent, susținute, cu precădere, de achizițiile de produse agroalimentare din străinătate, și unele produse manufacturate cum ar fi cele farmaceutice. Temperarea creșterii importurilor din anul precedent, care a continuat și în anul curent poate fi explicată prin câțiva factori: redresarea lentă a cererii

interne și a celei externe, care au influențat atât volumul cât și valoarea unitară a mărfurilor achiziționate din exterior.

Mediul de afaceri

Numărul întreprinderilor înregistrate de Camera Înregistrării de Stat a crescut în trimestrul I 2013 comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, indicele constituind 102,3%. Numărul întreprinderilor înregistrate în trimestrul I, 2013 s-a majorat cu 9,6% față de trimestrul IV 2012. Astfel, potrivit datelor Camerei Înregistrării de Stat, în Registrul de stat au fost trecute în această perioadă 1797 de întreprinderi noi.

Numărul întreprinderilor radiate în trimestrul I 2013 a constituit 700 de unități sau cu 7,4% mai puțin decât în aceeași perioadă a anului precedent.

Potrivit datelor Biroului Național de Statistică în trimestrul I 2013 s-a înregistrat o scădere cu -2,8% (în prețuri comparabile) a venitului din vânzări la întreprinderile cu genul principal de activitate comerțul cu amănuntul față de perioada similară a anului 2012.

Cifra de afaceri la întreprinderile cu genul principal de activitate comerțul cu ridicata (în prețuri curente) a înregistrat o creștere cu 11,3% în perioada ianuarie-martie 2013, comparativ cu perioada similară a anului precedent.

În trimestrul I 2013, indicele valoric al cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de servicii de piață prestate populației s-a majorat cu 6,8% (în prețuri comparabile) față de trimestrul I 2012.

Cât privește indicele valoric al cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de servicii de piață prestate în special întreprinderilor, în ianuarie-martie 2013 s-a înregistrat o majorare cu 4,9% (în prețuri curente) față de perioada similară a anului 2012.

Sectorul social

Situația demografică. În ianuarie-martie 2013, numărul *născuților-vii* total pe țară a constituit 8976 pers., fiind în scădere cu 3,0% comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut. Rata natalității a constituit 10,2 *născuți-vii* la 1000 locuitori. Numărul celor *decedați* a constituit 10859 pers. Mortalitatea generală a înregistrat o scădere de 1,9% comparativ cu anul trecut. Rata mortalității a constituit 12,4 *decedați* la 1000 locuitori. Scăderea naturală a constituit 1883 pers. sau a fost de 2,2 pers. la 1000 locuitori, față de 2,0 în T.I 2012. *Numărul copiilor decedați în vârstă sub 1 an* în această perioadă s-a micșorat cu 8,3% rata mortalității infantile, constituind 9,8 *decedați* în vârstă sub un an la 1000 *născuți-vii*. Numărul *căsătoriilor* total pe republică a constituit 3900, fiind în creștere cu 11,5% față de perioada similară a anului precedent. Rata nupțialității a constituit 4,4 *căsătorii* la 1000 locuitori. Numărul *divorțurilor* total pe țară constituie 2919, fiind în creștere de 2,9% față de perioada similară a anului trecut. Rata divorțialității a alcătuit 3,3 *divorțuri* la 1000 locuitori.

Migrarea populației. În ianuarie-martie 2013 permis de ședere (permanentă și temporară) au primit 516 cetățeni străini și 117 repatriați. În structura imigranților după scopul sosirii au dominat cei imigrați de familii – 47,6%, la muncă – 28,5%, cetățeni imigrați la studii – 10,0%, din alte cauze – 13,9%.

Piața forței de muncă. În T.I 2013 *populația economic activă* a Republicii Moldova a constituit 1121,0 mii pers., fiind în creștere cu 1,6% față de T.I 2012. Structura populației active s-a modificat după cum urmează: ponderea populației ocupate s-a micșorat de la 92,8% la 91,9%, iar ponderea șomerilor a crescut de la 7,2% la 8,1%. *Rata de activitate a populației de 15 ani și peste* a constituit 37,5%, fiind în creștere nesemnificativă față de nivelul înregistrat în T.I al anului precedent (37,0%). *Populația ocupată* a constituit 1030,2 mii pers., crescând cu 0,6% față de T.I

2012. *Rata de ocupare a populației de 15 ani și peste* a fost de 34,5%, înregistrând o creștere de 0,2 p.p. în comparație cu T.I 2012. În distribuția după *activitățile din economia națională* se constată că în *sectorul agricol* au activat 204,5 mii pers. (19,9% din totalul persoanelor ocupate). Față de T.I 2012 numărul populației ocupate în agricultură a scăzut cu 2,9 mii, sau cu 1,4%. *Numărul șomerilor*, estimat conform metodologiei BIM a fost de 90,8 mii pers., fiind cu 11,0 mii mai mare față de T.I 2012. Șomajul a afectat într-o proporție mai mare bărbații – 63,4% din total numărul de șomeri, la fel și persoanele din mediul urban – 52,5%. *Rata șomajului* la nivel de țară a înregistrat valoarea de 8,1%, fiind mai mare față de T.I a. 2012 (7,2%). *Populația inactivă* de 15 ani și peste a reprezentat 62,5% din totalul populației de aceeași categorie de vârstă, fiind mai mică decât nivelul trimestrului respectiv al anului 2012 cu 0,5 p.p, sau cu 12,8 mii pers.

Veniturile disponibile ale populației. În T.I 2013 *veniturile disponibile* ale populației au constituit în medie pe o persoană pe lună 1559,8 MDL, fiind în creștere cu 8,5% față de aceeași perioadă a anului precedent. În termeni reali (cu ajustarea la indicele prețurilor de consum) *veniturile* populației au înregistrat o creștere de 3,9%.

Cheltuielile de consum ale populației. *Cheltuielile medii lunare de consum* ale populației în T.I 2013 au constituit în medie pentru o persoană 1656,1 MDL, fiind în creștere față de aceeași perioada a anului precedent cu 9,6%. În termeni reali (cu ajustarea la indicele prețurilor de consum) populația a cheltuit în medie cu 5,0% mai mult comparativ cu T.I 2012.

Remunerarea muncii. În luna *ianuarie* 2013 câștigul salarial mediu nominal brut a fost de 3413,8 MDL, înregistrând o creștere cu 8,8% față de luna ianuarie 2012. În sfera bugetară câștigul salarial mediu a constituit în luna ianuarie curent 2997,8 MDL. În sectorul economic (real) câștigul salarial a înregistrat 3590,9 MDL. În luna *februarie* 2013, câștigul salarial mediu nominal brut a fost de 3380,1 MDL, înregistrând o creștere cu 6,8% față de luna februarie 2012. În sfera bugetară câștigul salarial mediu a constituit în luna februarie curent 3097,5 MDL. În sectorul economic (real) câștigul salarial a înregistrat 3498,2 MDL. În luna *martie* 2013, câștigul salarial mediu nominal brut a fost de 3638,7 MDL, înregistrând o creștere cu 11,2% față de luna martie 2012. În sfera bugetară câștigul salarial mediu a constituit în luna martie curent 3256,9 MDL. În sectorul economic (real) câștigul salarial a înregistrat 3793,4 MDL.

Minimul de existență. *Mărimea medie lunară a minimului de existență* în anul 2012 a constituit 1507,5 MDL pentru o persoană, fiind astfel în creștere față de anul 2011 cu 0,3%. Menținerea minimului de existență practic la nivelul anului precedent este determinată preponderent de reducerea prețurilor la unele produse din coșul alimentar. Astfel, Indicele prețurilor de consum pentru cartofi a constituit – 54,4%, varză – 84,5%, orez – 98,9%. Totodată, s-a redus și ponderea cheltuielilor pentru mărfurile nealimentare și achitarea serviciilor în structura cheltuielilor de consum ale populației.

Protecția socială a populației. Numărul pensionarilor aflați la evidența organelor de protecție socială la 1 aprilie 2013 a constituit 649,3 mii pers. sau cu 8,9 mii pers. mai mult comparativ cu 1 aprilie 2012. *Mărimea medie a pensiei lunare stabilite* la 1 aprilie 2013 a constituit 958,6 MDL (până la indexare), fiind în creștere cu 9,7% față de 1 aprilie 2012.

Ocrotirea sănătății. Morbiditatea populației de unele boli infecțioase în ianuarie-martie 2013 se caracterizează prin majorarea cazurilor de îmbolnăviri prin infecții acute ale căilor respiratorii cu localizări multiple – 119,9 mii cazuri față de 68,3 mii cazuri în ianuarie-martie 2012. Totodată, au fost înregistrate mai multe cazuri de morbiditate prin gripă – 2,3 mii cazuri față de 0,1 mii cazuri în ianuarie-martie 2012, dizenterie bacteriană – 76 cazuri față de 40 cazuri în ianuarie-martie 2012, dar mai puține cazuri de hepatite, infecții intestinale acute, varicelă, parotidită epidemică etc.

Infracțiuni. În ianuarie-martie 2013 s-au înregistrat 8,3 mii infracțiuni sau cu 5,9% mai mult decât în perioada respectivă a anului precedent. În medie la 10 mii locuitori revin 23 infracțiuni

înregistrate în această perioadă. Cel mai mare nivel de infracționalitate a fost înregistrat în municipiile Chișinău și Bălți, respectiv 39 infracțiuni la 10 mii locuitori și 30 infracțiuni la 10 mii locuitori. În ianuarie-martie 2013 au fost înregistrate cu 65,1% mai multe infracțiuni contra familiei și minorilor, inclusiv a cazurilor de violență în familie – 85,2%. Totodată, au fost înregistrate mai multe infracțiuni din categoria celor contra securității și a ordinii publice – 21,6%, contra patrimoniului – 16,1%, privind viața sexuală – 9,2%. Predominante în structura infracțiunilor rămân a fi furturile, cu o pondere de circa 43% din total infracțiuni. În perioada respectivă au fost înregistrate mai puține infracțiuni contra sănătății publice și conviețuirii sociale, economice, și a celor contra vieții și sănătății persoanei.

Capitolul I

PRODUCȚIA

În ianuarie-martie 2013 produsul intern brut a constituit 19673 mil. MDL, avansând în termeni reali cu 3,5% față de perioada similară a anului 2012.

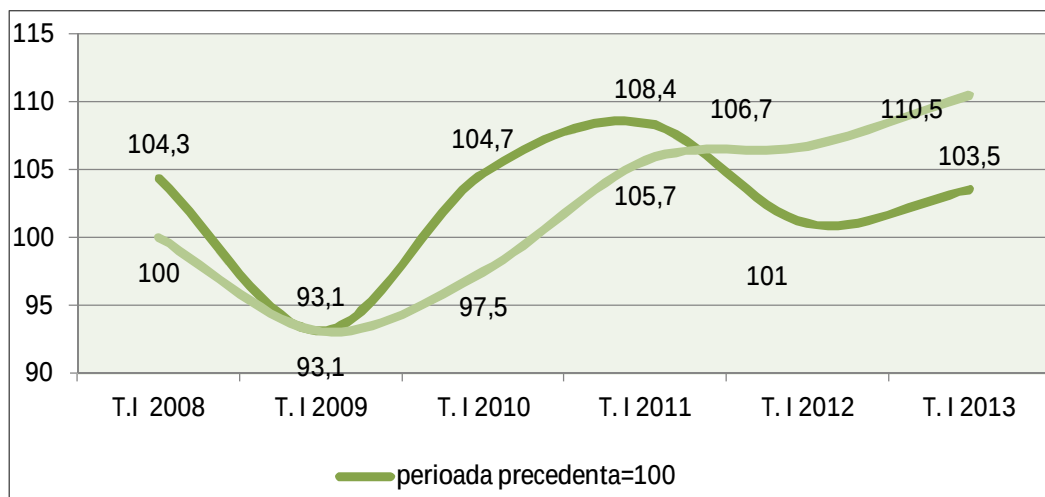

Figura 1.1. Evoluția PIB în primul trimestru 2008-2012,%

Sursa: Calculele autorului în baza datelor Biroului Național de Statistică.

Produsul intern brut pe categorii de resurse

În primul trimestru al anului 2013, valoarea adăugată brută produsă în sectorul de bunuri s-a majorat cu 2,2% în raport cu perioada similară a anului trecut, influențând pozitiv evoluția produsului intern brut. Valoarea adăugată brută în agricultură, economia vânatului, silvicultură, pescuit și piscicultură a depășit nivelul perioadei respective a anului precedent cu 2,3%, iar în industrie cu 2,2%. Ponderea sectorului de bunuri la formarea produsului intern brut a constituit, în perioada de referință – 19,2%.

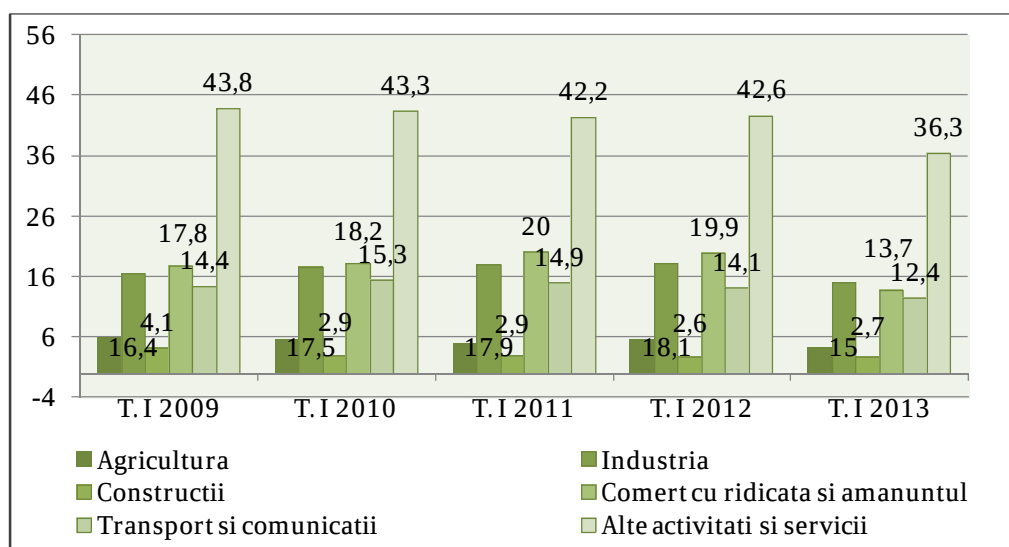

Figura 1.2. Structura bunurilor și serviciilor în total VAB,%

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Valoarea adăugată brută creată în sectorul de servicii s-a majorat comparativ cu perioada analogică a anului precedent cu 2,8%, contribuind la sporirea produsului intern brut cu 1,9%. Cea mai mare creștere în această perioadă a fost înregistrată în construcții, (+10,5%), comerțul cu ridicata și cu amănuntul (+3,5%), alte activități de servicii (+2,3%) și în transporturi și comunicații (+1,8%). Tendințe de decelerare a valorii adăugate au fost marcate în sectorul de administrare publică, învățământ și sănătate condiționate, inclusiv de reducerea consumului final al administrației publice cu 1,5%. Ponderea sectorului de servicii la formarea produsului intern brut a constituit, în perioada de referință, 65,1%.

După o descreștere cu 2,2% în perioada ianuarie-martie a anului precedent, în trimestrul I al acestui an volumul impozitelor pe produse colectat la Bugetul Public Național a sporit cu 5,3%, în raport cu perioada similară a anului anterior, constituind 18,0% din valoarea PIB.

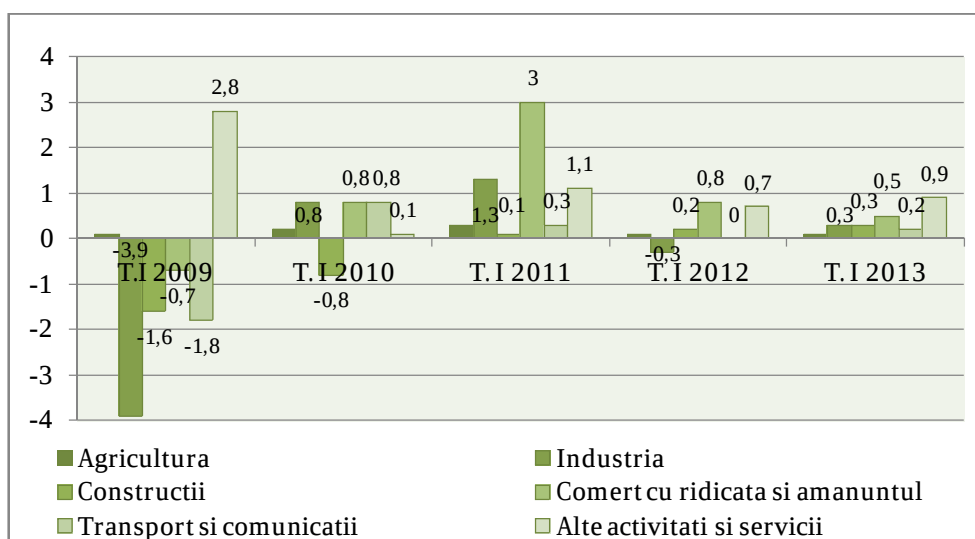

Figura 1.3. Gradul de influență a categoriilor de resurse la creșterea PIB,%
Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Produsul intern brut pe categorii de utilizări

Din punct de vedere al utilizării produsului intern brut în ianuarie-martie 2013 majoritatea componentelor au fost în creștere. Consumul final a fost de 2,6% în raport cu perioada respectivă a anului precedent, influențând pozitiv (+ 3,2%) sporul produsului intern brut. Creșterea s-a datorat de majorării cu 3,7% a consumului final al gospodăriilor populației. Formarea brută de capital fix a depășit cu 6,6% realizările perioadei respective a anului precedent, contribuind în perioada de referință cu 21,4% la formarea produsului intern brut. Exportul și importul de bunuri și servicii s-au majorat respectiv cu 9,4% și 4,0% față de perioada respectivă a anului precedent.

Tabelul 1.1. Ritmul de creștere a componentelor PIB,%

Componentele PIB	Trimestrul I 2010	Trimestrul I 2011	Trimestrul I 2012	Trimestrul I 2013
<i>A</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Consumul final, total	1,5	9,7	1,9	2,6
Consumul final al gospodăriilor populației	2,5	11,9	2,7	3,7
Consumul final al administrației publice și celei private	-2,1	0,9	-1,6	-1,5
Formarea brută de capital	17,4	32,5	1,4	-2,0

Tabelul 1.1. – continuare

A	1	2	3	4
Formarea brută de capital fix	-20,3	24,9	1,0	6,6
Variația stocurilor		77,8	5,3	-149,5
Exportul de bunuri și servicii	4,7	31,5	8,2	9,4
Importul de bunuri și servicii	1,3	25,9	6,1	4,0

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Nu este vorba despre o creștere durabilă, ci de un episod de revenire a agriculturii după un an agricol mai dificil. Avem o creștere record la exporturi, dar aceasta este statistică. Cauza creșterii nu este prea favorabilă unei dezvoltări durabile, aceasta datorându-se exportului de piei, copite, carne – rămase după sacrificarea animalelor și distrugerea sectorului zootehnic. Rezultatele bune sunt de moment, dar excluderea zootehniei din circuitul agricol va avea urmări nefaste.

Investiții în active materiale pe termen lung

În ianuarie-martie 2013 investițiile realizate de către întreprinderile și organizațiile de toate tipurile de activități economice au constituit în termeni nominali 1907,1 mil. lei. Investițiile efectuate în lucrări de construcții-montaj au cifrat 784,4 mil. lei, iar în mașini și mijloace de transport 1058,2 mil. lei, fiind în creștere cu 9,4%, și corespunzător 4,7% față de valoarea înregistrată în ianuarie-martie 2012. Creșterea mai accelerată a investițiilor efectuate în lucrări de construcție-montaj, a determinat și o modificare ușoară a poziției acestora în structura investițiilor efectuate în mijloace fixe în această perioadă comparativ față de trimestrul similar în anul precedent, sporind de la 37,9% la 41,1%, în timp ce cele realizate pentru achiziționarea de utilaje și mașini și utilaje de transport s-au redus de la 57,9% la 55,5%. Cota-parte a altor cheltuieli a scăzut cu 0,8 puncte procentuale, față de perioada respectivă a anului 2012, de la 4,2% la 3,6%.

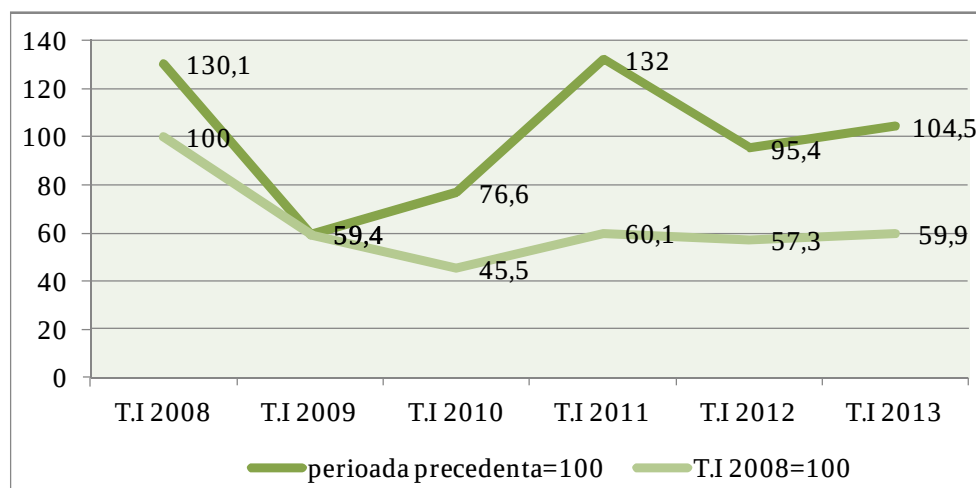

Figura 1.4. Evoluția investițiilor în active materiale pe termen lung, %

Sursa: Calculele autorului în baza datelor Biroului Național de Statistică.

Din punct de vedere al structurii sale pe forme de proprietate, cea mai mare parte a investițiilor efectuate aparține sectorului privat, cu o pondere de 41,5%, acestea fiind, însă, în descreștere față de perioada similară a anului precedent cu 4,6%. De asemenea au fost în scădere și investițiile valorificate de întreprinderile cu capital străin, marcând o descreștere de 10,8%, în timp ce investițiile în întreprinderi mixte au sporit cu 5,8%. Per ansamblu, investițiile efectuate în companii cu participarea capitalului străin au constituit 409,4 mil. MDL.

Întreprinderilor din sectorul public le-au revenit 34,7% din investițiile utilizate în total pe țară, sau 661,1 mil. lei, fiind în creștere cu 15,8% față de realizările perioadei respective a anului precedent.

Întru realizarea procesului investițional, în ianuarie-martie 2013 au fost însușite preponderent mijloacele proprii ale agenților economici și populației, constituind 1196,6 mil. lei investiții, cota-parte a căroră a constituit 62,7% din volumul total al mijloacelor utilizate, totodată volumul acestora a scăzut cu 2,0% față de nivelul înregistrat în ianuarie-martie 2012.

În ianuarie-martie 2013, pentru asigurarea necesităților investiționale din contul surselor bugetare au fost utilizate 157,1 mil. lei, sau 8,3% din total investiții, fiind în creștere față de perioada similară a anului 2012 de 1,9 ori (în prețuri comparabile).

Ponderea mijloacelor investitorilor străini s-a majorat cu 3,5 puncte procentuale față de realizările din ianuarie-martie 2012, constituind 12,3% din volumul total al investițiilor utilizate.

Producția de bunuri și servicii

Industria

În perioada ianuarie-martie 2013 indicele producției industriale a constituit 101,5%, față de ianuarie-martie 2012. Creșterea modestă a fost influențată preponderent de evoluțiile din *industria prelucrătoare și cea de producție și distribuție a energiei electrice și termice*. Volumul producției în industria prelucrătoare a sporit cu doar 3,4% în ianuarie-martie 2013, în timp ce producția și distribuția energiei electrice și termice s-a redus cu 5,9%, comparativ cu perioada corespunzătoare a anului precedent.

După o reducere cu 2,2% în T. I, 2012, în primul trimestru al anului curent industria prelucrătoare a început să-și revină, dar foarte lent. Deși s-au înregistrat tendințe foarte bune de creștere în unele ramuri cum ar fi – producția cărnii (21,7%), prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor (10,3%), fabricarea produselor de morărit (15,8%), fabricarea băuturilor alcoolice distilate și a vinului (24,2% și 25,4%), industria chimică (56,6%), industria metalurgică (40,4%), producția de mașini și aparate electrice (33%) ș.a., acestea nu au fost suficiente pentru a compensa declinul producției din alte ramuri și a atinge nivelul de creștere din perioadele similare ale anilor 2010 și 2011.

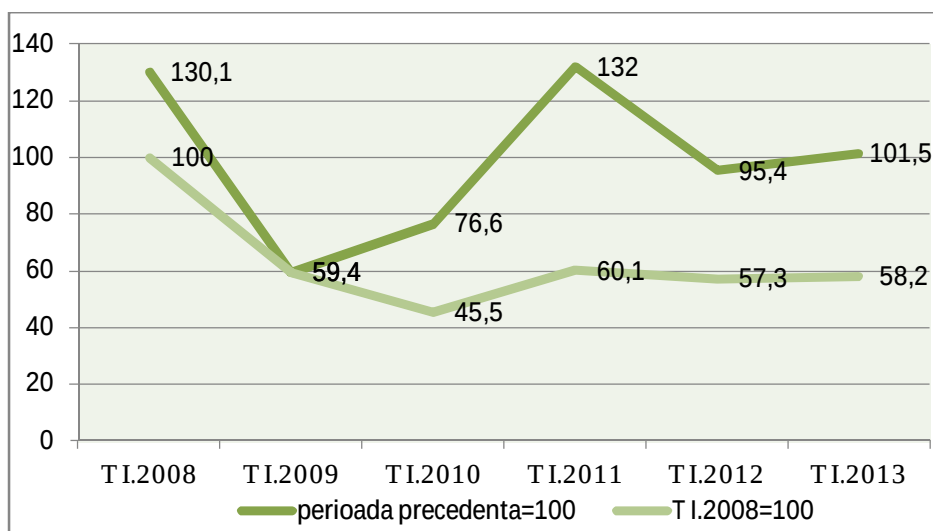

Figura 1.5. Evoluția indicilor producției industriale în trimestrul I 2008-2012, %
Sursa: Calculele autorului în baza datelor Biroului Național de statistică.

În perioada analizată tendințele de creștere ale industriei prelucrătoare au fost reținute de evoluțiile negative din următoarele subramuri: producția de aparatură și instrumente medicale,

de precizie, optice – cu 66,0%; producția de piei, articole din piele și a încălțămintei – cu 28,5%; prelucrarea lemnului și fabricarea articolelor din lemn – cu 23,7%; producția de echipamente și aparate radio, televiziune și comunicații – cu 17,9%; fabricarea produselor de tutun – cu 15,1%; fabricarea articolelor de îmbrăcăminte, prepararea și vopsirea blănurilor – cu 12,9%; fabricarea produselor textile – cu 9,5%; fabricarea hârtiei și cartonului – cu 6,4%; edituri, poligrafie și reproducerea materialelor informative – cu 5,4%; producția și distribuția energiei electrice – cu 5,1%; fabricarea produselor finite din metal, exclusiv, producția de mașini și utilaje – cu 2,7%.

Agricultura

În primele trei luni ale anului curent, producția globală agricolă din gospodăriile de toate categoriile, a însumat 1202 mil. MDL, volumul acestuia fiind în scădere față de perioada similară a anului precedent cu 1%. Micșorarea producției agricole a fost determinată de scăderea producției în sectorul zootehnic cu 1,0%, acestea revenindu-i cota principală din volumul total al producției agricole, aproximativ 99%.

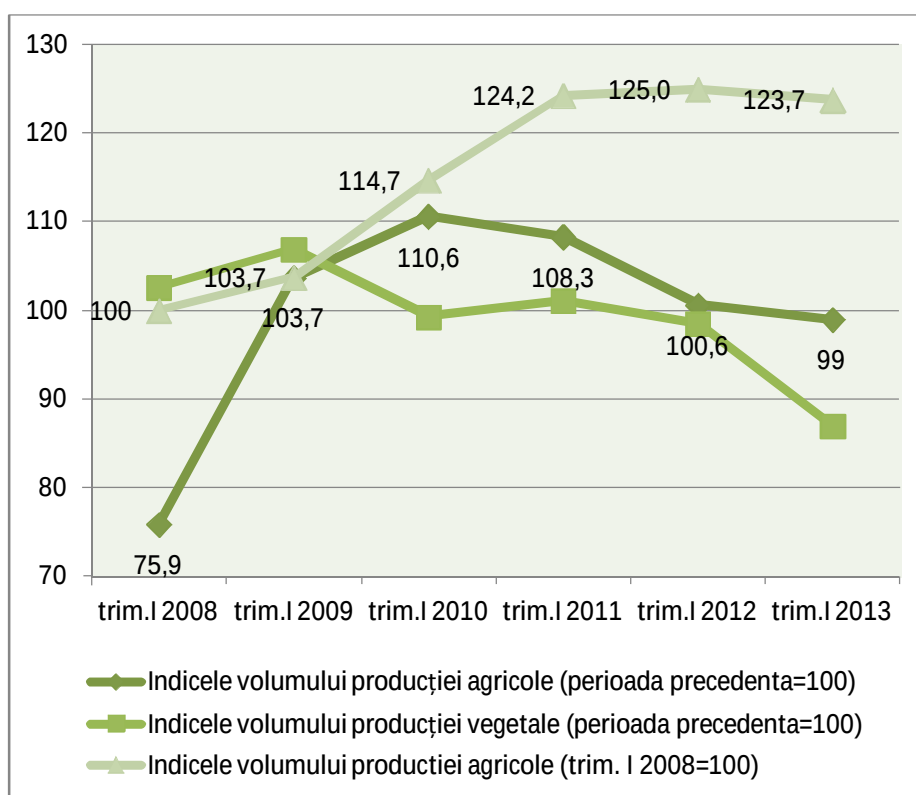

Figura 1.6. Evoluția indicilor volumului producției agricole, %

Sursa: Calculele autorului în baza datelor BNS.

În comparație cu perioada corespunzătoare a anului precedent, în T. I al anului curent producția vitelor și păsărilor a sporit cu 0,6%, fiind generată, preponderent, de activitatea întreprinderile agricole, care a fost în creștere cu 21,5%. Totodată, volumul producției gospodăriilor populației, s-a redus cu 10,5%.

Vânzările animalelor pentru sacrificare în întreprinderile agricole s-au majorat față de perioada corespunzătoare a anului trecut cu 27%. Volumul de vânzări a vitelor și păsărilor pentru sacrificare a crescut în gospodăriile agricole din toate regiunile de dezvoltare. În întreprinderile agricole, în ianuarie-martie 2013 față de ianuarie-martie 2012 s-a înrăutățit neînsemnat nivelul de păstrare a efectivului de ovine și caprine. Nivelul mortalității ovinelor și caprinelor a constituit 1,5% (în trimestrul I 2012 – 1,4%). Totodată, nivelul mortalității bovinelor și porcinelor a scăzut, constituind 1,1% (în trimestrul I 2012 – 1,2%) și 6,7% (7,0%).

La fel, ca urmare tendințelor de creștere în gospodăriile agricole, producția de ouă în gospodăriile de toate categoriile a crescut în perioada de referință cu 5,9. În același timp, în gospodăriile populației producția de ouă s-a micșorat cu 8,3%.

Cît privește producția de lapte, aceasta s-a diminuat cu 7,3% față de perioada similară a anului trecut. În întreprinderile agricole, aceasta s-a redus cu 11,6% din cauza scăderii productivității vacilor cu 15%, iar în gospodăriile populației - cu 7,1% din cauza reducerii efectivului mediu de vaci cu 7%.

Comerț și servicii

În trimestrul I 2013, volumul cifrei de afaceri al întreprinderilor cu activitate de comerț cu amănuntul s-a diminuat cu 2,2% (în prețuri comparabile) față de perioada corespunzătoare din anul precedent, în timp ce la întreprinderile cu activitate principală de servicii de piață, prestate populației, volumul cifrei de afaceri s-a majorat cu 7,1%.

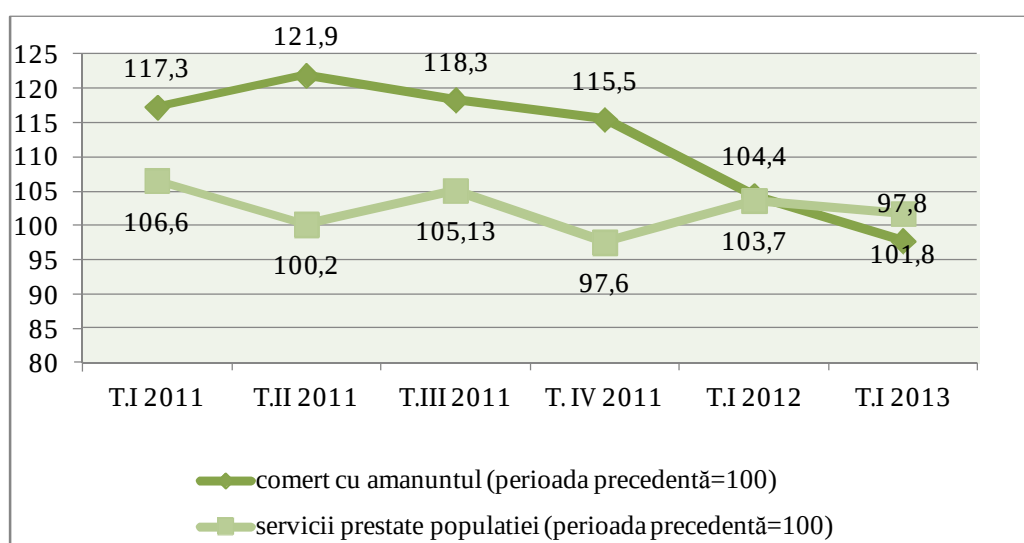

Figura 1.7. Evoluția indicilor valorici ai cifrei de afacere pentru comerț cu ridicata și serviciile prestate populației, %

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

În trimestrul I 2013, valoarea cifrei de afaceri în comerțul cu ridicata s-a majorat cu 5,8% (în prețuri curente), comparativ cu aceeași perioadă din anul 2012. La întreprinderile cu activitate principală de servicii de piață, prestate, în special, întreprinderilor valoarea acestora s-a majorat cu 4,5% (în prețuri curente) față de perioada corespunzătoare a anului precedent.

Transportul

În primele trei luni ale anului curent am putut asista la o revigorare treptată a activității întreprinderilor de transport. Cu excepția lunii ianuarie, în lunile ce au urmat, volumul mărfurilor transportate a continuat să crească. În total întreprinderile de transport feroviar, auto, fluvial și aerian au transportat, în această perioadă, 1805,4 mii tone de mărfuri, ceea ce reprezintă o creștere cu 18,5% față de perioada similară a anului 2012. Tendință înregistrată deja în a doua jumătate a anului precedent, volumul mărfurilor transportate pe cale aeriană a înregistrat o tendință lunară de descreștere continuă. Astfel în primul trimestru, indicele de creștere a volumului de mărfuri pe cale aeriană a constituit 73,8%. Totodată, trebuie de menționat că transportul aerian de mărfuri nu deține decât 0,02% din volumul total de mărfuri transportate în această perioadă. Parcursul mărfurilor a totalizat 832,5 mil. tone-km, cu 13,0% mai mare comparativ cu ianuarie-martie 2012.

Cea mai mare cantitate a mărfurilor a fost transportată de întreprinderile auto – 920,4 mii tone și cu mijloacele de transport feroviar 872,5 mii tone, care reprezintă 99,3% din totalul mărfurilor transportate.

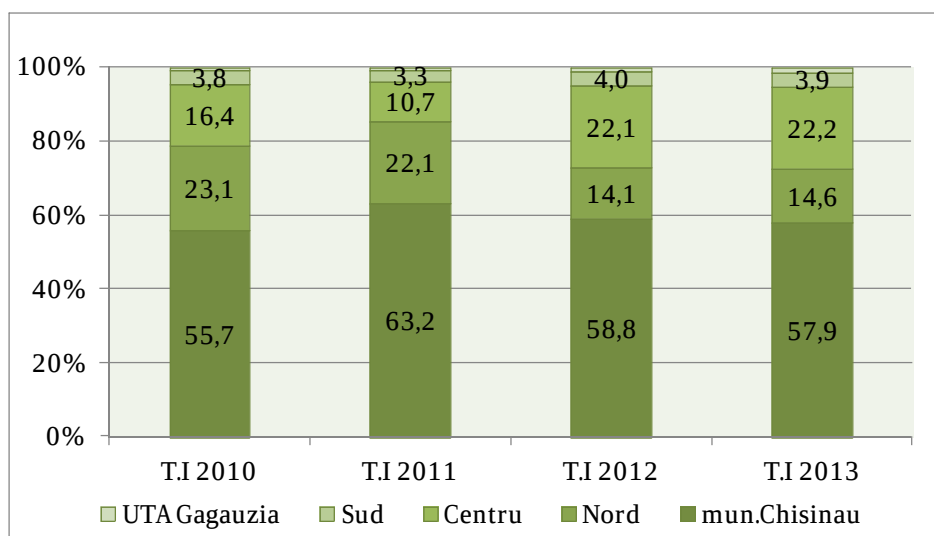

Figura 1.8. Structura mărfurilor transportate cu tipul de transport auto pe regiuni de dezvoltare, %

Sursa: Calculele autorului în baza datelor BNS.

Comunicațiile

În trimestrul I 2013, activitatea întreprinderilor în domeniul comunicațiilor a continuat să înregistreze tendințe slabe de creștere. În această perioadă, s-a înregistrat o ușoară creștere a numărului de expedieri poștale a coletelor, corespondenței; pensilor, subvențiilor și indemnizațiilor plătite prin intermediul oficiilor poștale. Totodată, s-a redus numărul de expedieri a telegramelor, mandatelor bănești poștale și telegrafice și ziarelor și revistelor.

La 31 martie 2013 în rețeaua publică au fost în funcțiune 1123,8 mii posturi telefonice principale, din care 1020,7 mii – la domiciliu. În primele trei luni ale anului s-a redus numărul convorbirilor telefonice prin rețeaua telefonică fixă cu 0,9% față de perioada similară a anului precedent, după o creștere cu 10,2% în ianuarie-martie 2012. La fel, s-a redus și numărul de conectări telefonice cu 7,5%, constituind 1923,9 mii ore. Vânzările pe piața de telefonie fixă au însumat 357,8 mil. lei (scădere cu 7%), iar cele de pe piața serviciilor de difuzare și retransmisie a programelor audiovizuale – 72,9 mil. lei (scădere cu 4,6%).

Turismul

În primele trei luni ale anului curent activitatea turistică în țară s-a temperat vizibil comparativ cu situația atestată în perioada similară a anului precedent. În trimestrul întâi, numărul turiștilor cărora le-au fost acordate servicii turistice de către agențiile de turism și turoperatori s-a redus cu 2,6%, față de T. I al anului precedent. Tendința negativă, a fost determinată, preponderent de scăderea numărului de turiști autohtoni ce au participat la turismul intern cu 24,1%, după o creștere cu 10% în p.s.a.p. Deși au înregistrat o tendință pozitivă, creșterea numărului turiștilor moldoveni peste hotare și a vizitatorilor străini în țară s-a temperat vizibil, cu 9,3 p.p. și, respectiv 4,9 p.p. Astfel, numărul de turiști și excursioniști, subiecți ai turismului emițător și receptor a constituit 15,4 mii persoane în această perioadă, cu 1113 persoane mai mult decât în perioada similară a anului precedent. La fel, trebuie de notat că activitatea agențiilor de turism și a turoperatorilor este susținută, în cea mai mare parte de consumul populației autohtone, întrucât turismul receptor nu constituie decât 7% din total.

Capitolul II

PREȚURI ȘI RATE DE SCHIMB

În primele cinci luni ale anului 2013 indicele prețurilor de consum a crescut cu 4,7%, comparativ cu perioada similară a anului trecut. În aceeași perioadă, pentru componentele IPC s-au înregistrat următoarele majorări: produse alimentare – 6,8%, produse nealimentare – 3%, servicii – 3%.

În trimestrul I al anului 2013, nivelul inflației a avut o dinamică ușor ascendentă – ritmul de creștere a prețurilor, comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent a fost de 4,4%, fiind mai mare față de perioada octombrie – decembrie 2012, când acest indicator a fost de 3,9%. Tendința de ascensiune a prețurilor continuă și în trimestrul II al nului 2013. Principala cauză, care a determinat mica majorare a inflației, a fost creșterea prețurilor produselor agro-alimentare.

După reducerea prețurilor la produsele alimentare în luna februarie 2013, pe parcursul primăverii, acestea au evoluat ascendent, atingând în luna mai un nivel de 10%. Deosebit de mult au crescut prețurile la făina de grâu (în luna mai ritmul de creștere a prețurilor a fost de 10,7%) și cea de porumb (în luna mai majorarea anuală a prețurilor a fost de 10,3%), la fel, s-au scumpit semnificativ și legumele (o creștere a prețurilor de 51,7% în luna mai). În perioada ianuarie-mai 2013 ritmurile de creștere ale prețurilor la produsele nealimentare au oscilat în jurul valorii de 4%. Prețurile la servicii, după creșteri de aproximativ 3% în primele patru luni ale anului 2013, în luna mai s-au majorat doar cu 2,4%.

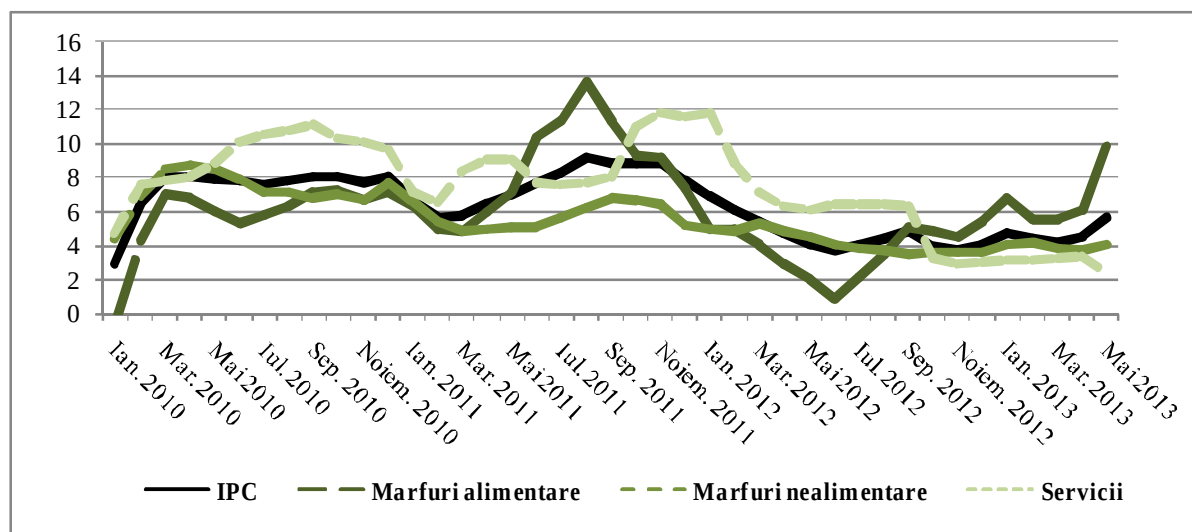

Figura 2.1. Ritmul anual de creștere al IPC și a componentelor sale, %

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

După o scădere continuă, ce a durat un an (septembrie 2011 – septembrie 2012), s-a produs o ușoară modificare în evoluția inflației de bază în direcția lentei majorări a acesteia. Din luna octombrie 2012 până în mai 2013, valorile inflației de bază s-au majorat de la 3,6 la 4,2%. Pe de altă parte, din iulie 2012 IPC se majorează cu ritmuri mai rapide decât inflația de bază. Această devansare a fost cauzată de scumpirea produselor agro-alimentare, ce a determinat majorarea ritmurilor de creștere ale IPC și, care nu sunt luate în considerație la calcularea inflației de bază.

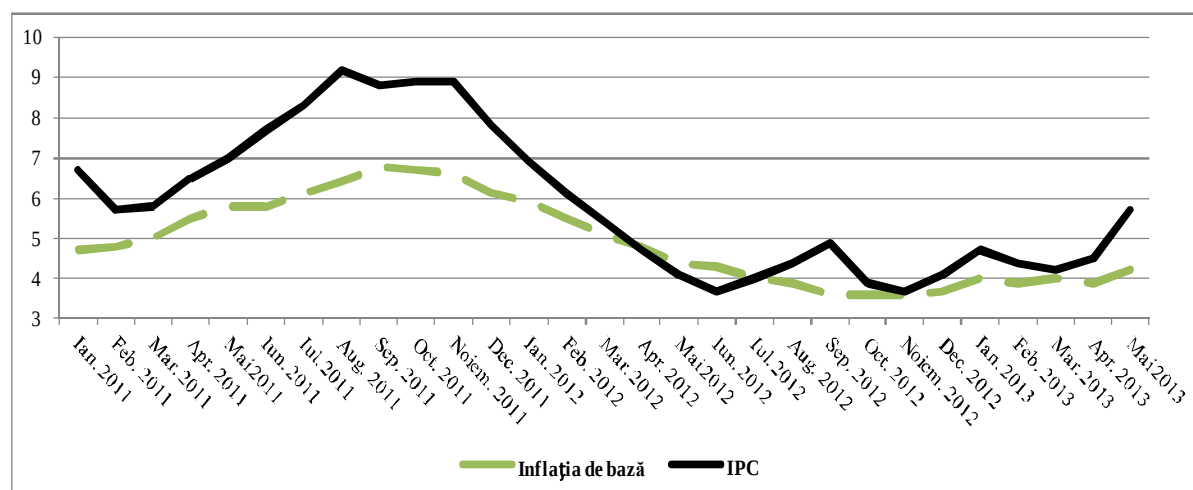

Figura 2.2. Ritmul anual de creștere al inflației de bază și al IPC,%

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

În primele cinci luni ale anului 2013 indicele prețurilor producției industriale s-a majorat cu 3%, comparativ cu perioada similară a anului trecut. În ramurile industriei s-au înregistrat următoarele creșteri: industria extractivă – 3,6%, industria prelucrătoare – 3,1%, sectorul energetic – 1,26%. Pe parcursul perioadei ianuarie 2012 – mai 2013 se atestă o temperare în evoluția indicelui prețurilor producției industriale – compartiv cu aceeași perioadă a anului precedent, ritmurile de creștere a prețurilor au scăzut de la 10,4 la 3%. În aceeași perioadă s-au atestat tendințe similare în industria prelucrătoare, o scădere a ritmurilor de creștere a prețurilor de la 9,8% la 3,5%, și în sectorul energetic, o reducere a ritmurilor de la 14,8% la 0%. În industria extractivă evoluția prețurilor este mult mai volatilă.

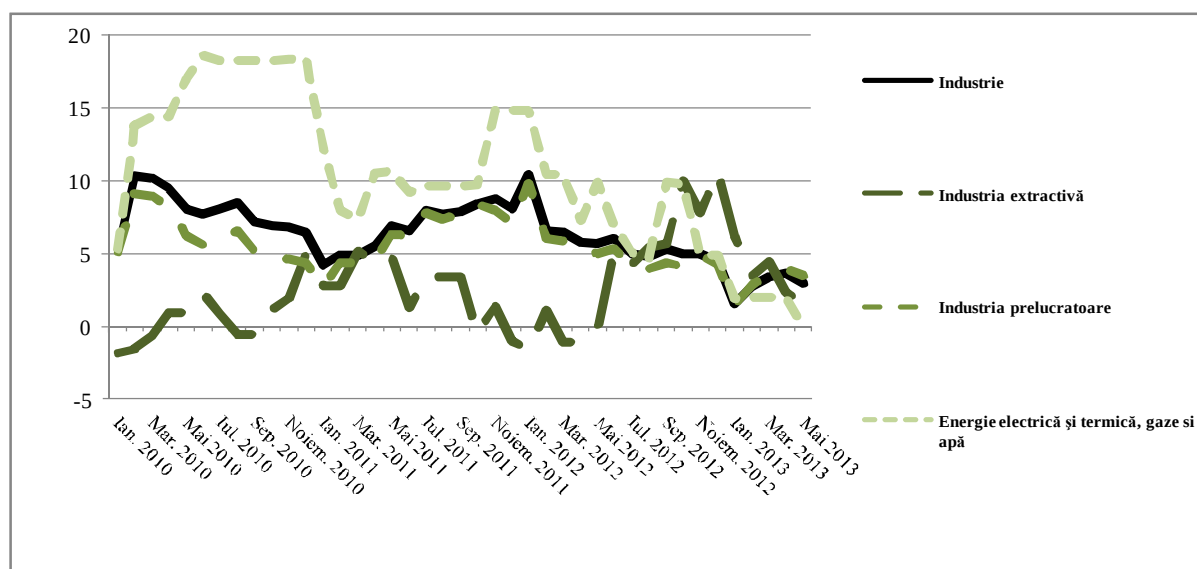

Figura 2.3. Ritmul anual de creștere al indicelui prețurilor producției industriale și al componentelor sale,%

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

În trimestrul I 2013 prețurile în construcții s-au majorat cu 10,6%, comparativ cu perioada similară a anului precedent. Din trimestrul IV 2011 evoluția ritmurilor de creștere a prețurilor în construcție s-a stabilizat și variază într-un coridor cuprins între 9,3-11,3%. În trimestrul I 2013 cele mai mari creșteri de prețuri la servicii, comparativ cu perioada similară a anului trecut, au

fost înregistrate în transport – 16,1%, comerțul și alimentația publică – 12,1%, alte construcții – 11,5% și construcția obiectelor de menire social-culturală – 11%.

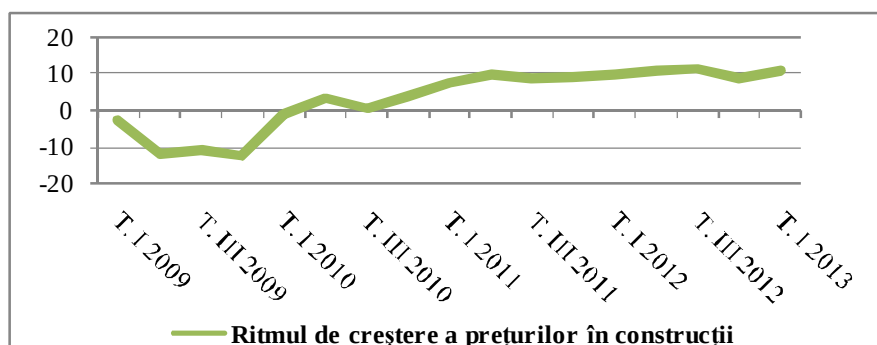

Figura 2.4. Ritmul de creștere al prețurilor în construcții,%
(față de aceeași perioadă a anului precedent)

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

În primul trimestru al anului 2013, prețurile produselor agricole au crescut comparativ cu perioada similară a anului trecut cu 10,4%, ceea ce reprezintă o reducere semnificativă a ritmului de creștere a prețurilor comparativ cu evoluțiile înregistrate în ultimile două trimestre ale anului 2012. În aceeași perioadă, prețurile la produsele vegetale s-au majorat cu 20,5%, iar prețurile produselor animaliere s-au redus cu 5,1%. În perioada ianuarie-martie 2013 cele mai mari majorări de prețuri, comparativ cu perioada similară a anului 2012, s-au înregistrat la următoarele produse: struguri – 154,5%, cartofi – 125,8%, grâu – 30,5%, porumb – 29,7% și bovine – 27%. floarea soarelui – 51,7%, carne de porcine – 38,7%, ouă – 34,9% și struguri – 26,4%. În același timp, importante reduceri de prețuri s-au atestat pentru următoarele produse: fructe și pomezi – 20,7%, ovine și caprine – 19,5% și ouă – 15,6%.

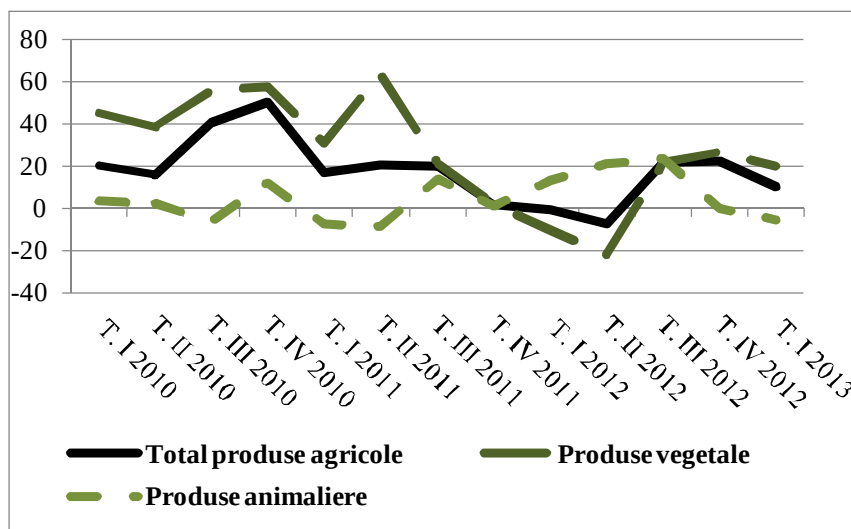

Figura 2.5 Ritmul de creștere a prețurilor produselor agricole,%
(față de aceeași perioadă a anului precedent)

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

În primele cinci luni ale anului 2013 cursul monedei naționale față de valutele de referință: USD și EURO a înregistrat evoluții stabile. Cursul mediu al leului moldovenesc față de dolarul SUA a fost de 12,25 MDL/USD, iar față de moneda unică europeană de 16,08 MDL/EUR. Comparativ cu perioada similară a anului 2012 în lunile ianuarie-mai 2013 leul moldovenesc s-a depreciat atât față de dolarul SUA, cu 3,5%, cât și față de Euro, cu 4%.

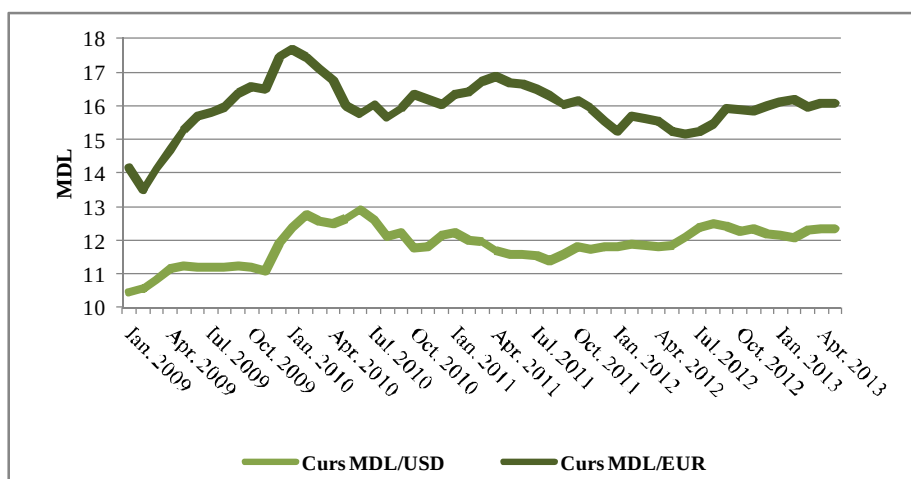

Figura 2.6. Evoluția cursului mediu lunar MDL/USD și MDL/EUR

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

Regiunea din partea stângă a râului Nistru

În regiunea din partea stângă a râului Nistru în luna mai 2013, comparativ cu decembrie 2012 IPC a crescut cu 3,38%. În aceeași lună a anului 2013, comparativ cu luna decembrie 2012 componentele IPC au înregistrat următoarele modificări de prețuri: produse alimentare – 4,44%, produse nealimentare – 0,65%, servicii – 5,6%. Prețurile producției industriale în martie 2013, față de decembrie 2012 s-au majorat cu 0,5%, iar prețurile de vânzare a producției agricole în perioada ianuarie-martie 2013, comparativ cu perioada similară a anului precedent, au crescut cu 17,2%. În perioada ianuarie – martie 2013 cursul mediu ponderat față de USD a fost de 11,13 ruble din regiunea din partea stângă a râului Nistru, depreciindu-se cu 8,2% față de aceeași perioadă a anului precedent.

Capitolul III

FINANȚE

3.1. Finanțe publice

Veniturile Bugetului public național

În primul trimestru al anului 2012 la BPN au fost acumulate venituri în sumă totală de 7521,8 mil. MDL, cu 939,1 mil. MDL sau cu 14,3% mai mult decât în perioada similară a anului 2012. Merită a fi menționat că ritmul de creștere a încasărilor în primul trimestru al anului 2012 față de perioada similară a anului 2011 a fost de 7,5%.

Făcând o analiză a veniturilor pe bugetele constitutive, menționăm că la veniturile *bugetului de stat* pe toate componentele au constituit 4469,6 mil. MDL sau la nivel de 100,9%, ceea ce este mai mult cu 40,5 mil. MDL față de prevederile perioadei de gestiune. În comparație cu perioada similară a anului 2012, veniturile acumulate sînt mai mari cu 664,9 mil. MDL sau cu 17,5%. Partea de venituri a *bugetelor unităților administrativ-teritoriale* pe toate componentele a fost realizată în sumă de 1875,3 mil. MDL. Din suma totală a veniturilor bugetelor unităților administrativ-teritoriale, circa 46,4% sau 870,9 mil. MDL constituie veniturile proprii (fără transferuri). Comparativ cu trimestrul I al anului precedent, la bugetele unităților administrativ-teritoriale au fost încasate venituri proprii cu 83,1 mil. MDL mai mult.

În trimestrul I al anului 2013, de la bugetul de stat au fost alocate la bugetele unităților administrativ-teritoriale, transferuri din fondul pentru nivelare bugetară, cu destinație specială și alte transferuri în sumă totală de 1004,4 mil. MDL. Partea de venituri a *bugetului asigurărilor sociale de stat* a fost executată în sumă de 2435,6 mil. MDL, (inclusiv transferurile de la bugetul de stat – 728,4 mil. MDL), cu 6,7 mil. MDL mai mult, ceea ce constituie 100,3% din prevederile perioadei de gestiune. Veniturile proprii au fost executate în sumă de 1707,2 mil. MDL, care comparativ cu 3 luni ale anului 2012 s-au majorat cu 132,3 mil. MDL sau cu 8,4%. La *fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală* au fost încasate venituri în sumă totală de 836,3 mil. MDL, (inclusiv transferurile de la bugetul de stat în sumă de 357,5 mil. MDL), ceea ce este cu 153,9 mil. MDL sau cu 15,5% mai puțin față de prevederile perioadei de gestiune. Veniturile proprii ale fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală au fost executate în sumă de 478,8 mil. MDL, care comparativ cu primele 3 luni ale anului 2012 s-au majorat cu 46,7 mil. MDL sau cu 10,8%.

Examinând structura veniturilor BPN în primul trimestru al anului 2013 constatăm că partea dominantă continuă să fie formată din venituri fiscale (89%), ponderea în cauză majorându-se cu 962,3 mil. MDL sau 16,1% comparativ cu perioada similară a anului precedent. Totodată, încasările nefiscale în primul trimestru al anului 2013 au crescut 135,8 mil. MDL sau cu 56,6%, ceea ce reprezintă cea mai mare creștere a indicatorilor generali privind finanțele publice în perioada examinată comparativ cu perioada similară a anului 2012. De asemenea, au înregistrat creșteri de 5,2% și 20,4% și valoarea veniturilor din fonduri speciale și, respectiv, din granturi. De menționat, că veniturile la compartimentul „Venituri din mijloacele speciale ale instituțiilor publice” au înregistrat o diminuare considerabilă în perioada examinată comparativ cu perioada similară a anului precedent, valoarea indicatorului dat constituind 51,9% (-186,8 mil. MDL) din valoarea realizată în primul trimestru al anului 2012.

Din veniturile fiscale, ponderea cea mai importantă o au veniturile din TVA (38,7%, în trimestrul I al anului 2012 – 37,2%), contribuțiile sociale – 25,4%, impozitul pe venit – 12,5%, accizele – 9,4% și primele obligatorii de asistență medicală – 7,0%.

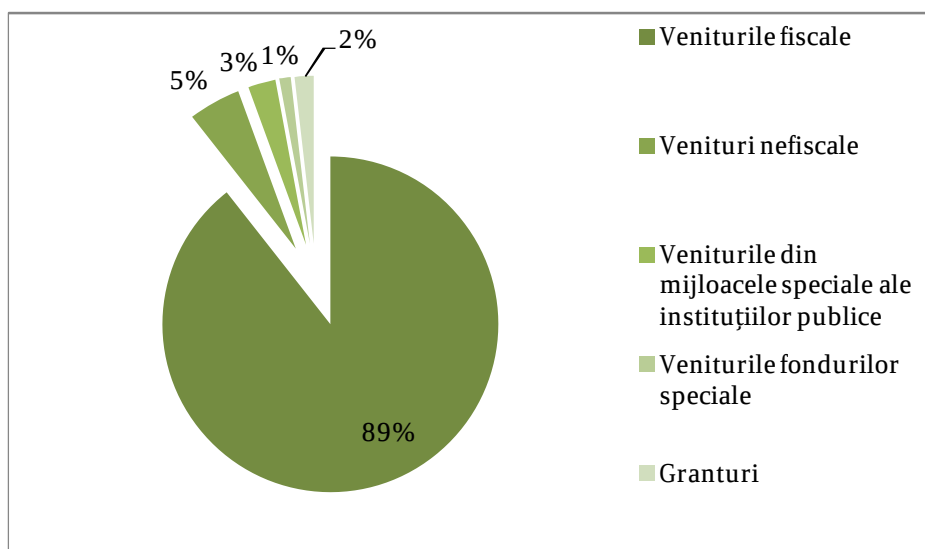

Figura 3.1. Structura veniturilor Bugetului public național în trimestrul I al anului 2013
Sursa: Conform datelor Ministerului Finanțelor.

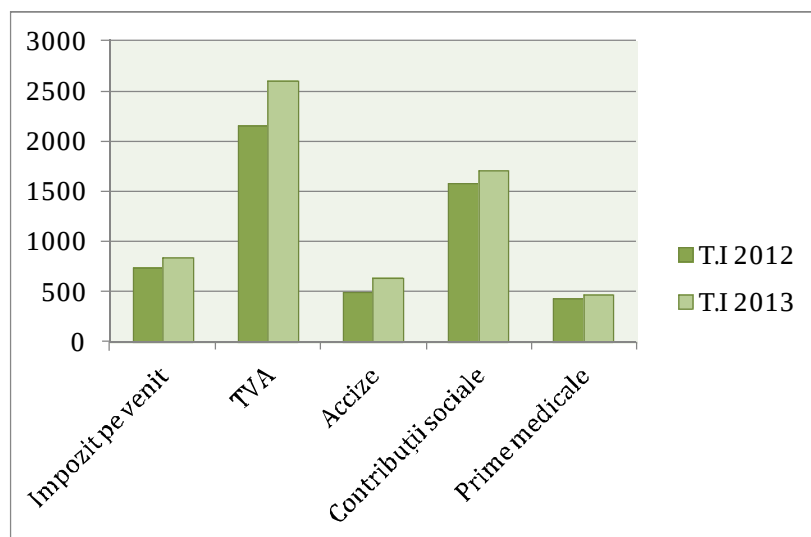

Figura 3.2 Structura veniturilor fiscale în trimestrul I al anilor 2012 și 2013, mil. MDL
Sursa: Conform datelor Ministerului Finanțelor.

Referitor la încasările nefiscale, ponderea acestora în trimestrul I al anului 2013, în total venituri a fost de 3,0%, în timp ce în perioada similară a anului 2012 acest indicator a fost de 6,7%.

Cea mai importantă contribuție la formarea veniturilor din granturi, o au granturile externe. Pentru perioada examinată a anului 2012, suma totală a veniturilor bugetare sub formă de grant a reprezentat 141,3 mil. MDL, din care 134,4 mil. MDL – granturi externe și 6,9 mil. MDL – granturi interne. De menționat că, comparativ cu perioada similară a anului precedent, veniturile din granturi au crescut cu 20,4% sau cu 23,9 mil. MDL.

Cheltuielile Bugetului public național

În primul trimestru al anului 2013 din buget au fost efectuate cheltuieli în sumă totală de 7598,5 mil. MDL, cu 235,0 mil. MDL sau cu 3,2% mai mult decât în perioada similară a anului 2012.

Partea de cheltuieli a *bugetului de stat* pe toate componentele s-a realizat în sumă de 4639,6 mil. MDL, cu 1419,8 mil. MDL mai puțin sau la nivel de 76,6% față de prevederile perioadei gestionare, ceea ce este cu 259,4 mil. MDL sau cu 5,9% mai mult, comparativ cu perioada respectivă a anului

2012. În perioada ianuarie-martie, de la *bugetele unităților administrativ-teritoriale* s-au efectuat cheltuieli în sumă totală de 1809,3 mil. MDL, ceea ce constituie cu 54,7 mil. MDL sau cu 2,9% mai puțin, comparativ cu perioada similară a anului 2012. Partea de cheltuieli a *bugetului asigurărilor sociale de stat* a fost executată în sumă totală de 2490,1 mil. MDL, cu 8,2 mil. MDL mai puțin sau în proporție de 99,7% față de prevederile perioadei de gestiune, cu 124,7 mil. MDL sau 5,3% mai mult față de perioada respectivă a anului 2012. Cheltuielile *fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală* au fost realizate în sumă de 754,5 mil. MDL sau la nivel de 80,7% față de prevederile perioadei de gestiune și cu 56,5 mil. MDL sau cu 7,0% mai puțin comparativ cu perioada similară a anului 2012.

Analiza structurii cheltuielilor din BPN în primul trimestru al anului 2013 demonstrează că partea predominantă continuă să cuprindă cheltuielile de ordin social (73,6%), ponderea acestora rămânând constantă, comparativ cu perioada similară a anului precedent.

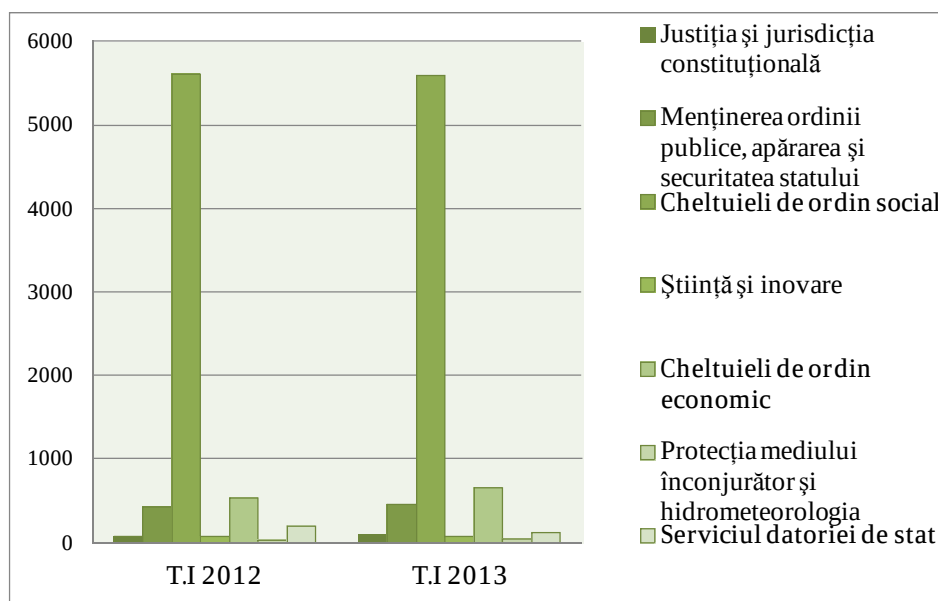

Figura 3.3. Volumul cheltuielilor realizate din BPN în trimestrul I al anilor 2012 și 2013, mil. MDL

Sursa: Conform datelor Ministerului Finanțelor.

În primul trimestru al anului 2013, din total cheltuieli de ordin social, ponderea cea mai importantă o au cheltuielile privind asigurarea și asistența socială (51,8%), care arată o creștere (+5,6%) pornind de la datele din perioada similară a anului 2012. Alte componente din această grupă au înregistrat, de asemenea, o creștere a ponderii în total, cum ar fi: învățământul – cu 5,6 puncte procentuale, cultura, arta și sportul – cu 1,0 puncte procentuale.

O altă componentă importantă a cheltuielilor publice o reprezintă cheltuielile de ordin economic, ponderea cărora în perioada examinată a anului 2013 a reprezentat 8,6% – pondere ce a crescut cu 1,6 puncte procentuale comparativ cu cea înregistrată în perioada similară a anului precedent. Principala componentă a cheltuielilor de ordin economic o reprezintă transporturile, gospodăria drumurilor, comunicații și informatica, care în primul trimestru a constituit 50,8% din total cheltuieli cu caracter economic. Ponderea cheltuielilor în cauză a crescut cu 41,5% comparativ cu perioada similară a anului precedent. De asemenea, ponderea cheltuielilor din agricultură, gospodărie silvică, gospodărie piscicolă și gospodăria apelor din total cheltuieli cu caracter economic s-a diminuat cu 5,5 puncte procentuale comparativ cu perioada similară a anului precedent. În valori absolute, cheltuielile de ordin economic, realizate în primul trimestru al anului 2013 au crescut cu 23,2% sau cu 123,1 mil. MDL comparativ cu perioada similară a anului 2012.

Rezultatul financiar bugetar

Executarea bugetului public național în primul trimestru al anului 2013 a rezultat cu un deficit în mărime de 76,7 mil. MDL, ceea ce constituie doar 9,8% din valoarea deficitului înregistrată în aceeași perioadă a anului 2012.

În trimestrul I al anului 2013, bugetul de stat a înregistrat un deficit în sumă de 170,0 mil. MDL, bugetele unităților administrativ-teritoriale – un excedent în sumă de 66,0 mil. MDL, bugetul asigurărilor sociale de stat – un deficit în sumă de 54,5 mil. MDL, iar fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală – un excedent în sumă de 81,8 mil. MDL.

Sursele de finanțare a deficitului au fost:

- încasările de la valorile mobiliare de stat (+92,4) mil. MDL;
- răscumpărarea valorilor mobiliare de stat emise pentru asigurarea stabilității financiare (-23,3) mil. MDL;
- împrumuturile debursate din surse externe (+92,8) mil. MDL;
- rambursarea sumei principale (-204,6) mil. MDL;
- mijloacele din vânzarea și privatizarea patrimoniului public (+22,8) mil. MDL;
- modificarea soldurilor (-39,0) mil. MDL;
- alte surse (+228,9) mil. MDL.

Soldurile la conturile bugetului public național potrivit situației din 31 martie 2013 s-au majorat, comparativ cu situația din 1 ianuarie 2013, cu 167,0 mil. MDL și au constituit 3172,3 mil MDL.

Soldurile în conturile bugetului de stat, la situația din 31 martie 2013, s-au majorat cu 39,0 mil. MDL, comparativ cu situația din 1 ianuarie 2013 și au constituit 1792,6 mil. MDL. Soldurile la conturile bugetelor unităților administrativ-teritoriale, comparativ cu 1 ianuarie 2013, s-au majorat cu 100,7 mil. MDL și, la 31 martie 2013 au constituit 797,8 mil. MDL. Soldurile la conturile bugetului asigurărilor sociale de stat la situația din 31 martie 2013 au constituit 150,6 mil. MDL, micșorându-se comparativ cu începutul anului cu 54,5 mil. MDL. La situația din 31 martie 2013, soldurile la conturile fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală au constituit 431,3 mil. MDL, majorându-se cu 81,8 mil. MDL, comparativ cu începutul anului.

Datoria de stat

Potrivit situației din la 31 martie 2013, soldul datoriei de stat a constituit 21 163,71 mil. MDL, majorându-se cu 1 684,71 mil. MDL comparativ cu aceeași perioadă a anului 2012.

Raportată la PIB¹, datoria de stat a indicat o descreștere de 0,2 puncte procentuale, comparativ cu perioada similară a anului 2012.

În ce privește structura după tipul datoriei, datoria de stat la situația din 31 martie 2013 a fost formată din 70,6% – datorie de stat externă și 29,4% – datorie de stat internă. În dinamică se observă că ponderile datoriei de stat externe și interne au rămas relativ constante, analizate fiind evoluțiile trimestriale pe parcursul anului precedent și a perioadei examinate.

Analizând soldul datoriei de stat pe instrumente, se constată că în perioada examinată, comparativ cu perioada similară a anului precedent, se constată o creștere a soldului datoriei de stat pe toate instrumentele, cu excepția VMS convertite și VMS pentru asigurarea stabilității financiare, care au înregistrat o diminuare de 6,8% și, respectiv, 28%. Cea mai mare creștere în

¹ PIB pentru anul 2012 (conf. datelor operative) – 87 847,0 mil. MDL, iar PIB estimat pentru anul 2013 – 96 200 mil. MDL

dinamică a înregistrat soldul datoriei publice, rezultat din VMS emise pe piața primară (+16,1%), urmat de împrumuturile de stat externe (+11,8%).

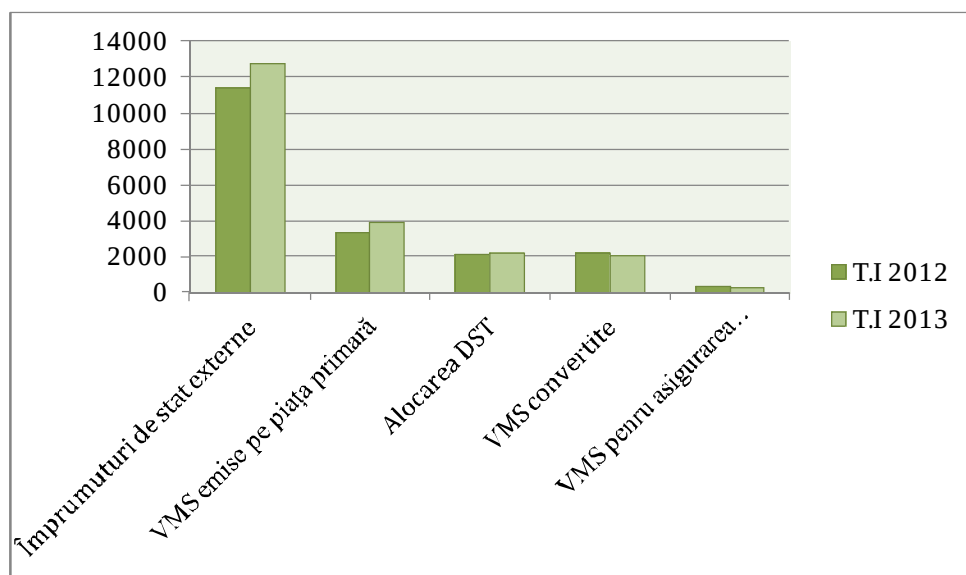

Figura 3.4. Structura datoriei de stat pe instrumente, mil. MDL

Sursa: Conform datelor Ministerului Finanțelor.

Finanțarea netă a înregistrat o evoluție pozitivă, de la 50,3% la 31 martie 2012, la 77,9% la aceeași perioadă a anului 2013.

Datoria de stat externă

Potrivit situației din 31 martie 2013, datoria de stat externă a constituit 14 935,7 mil. MDL. Comparativ cu situația din 1 ianuarie 2013, datoria de stat externă a înregistrat o diminuare cu 90,1 mil. MDL sau cu 0,6%. Comparativ cu situația din perioada similară a anului precedent, datoria publică externă a crescut cu 1386,0 mil. MDL sau cu 9,3%.

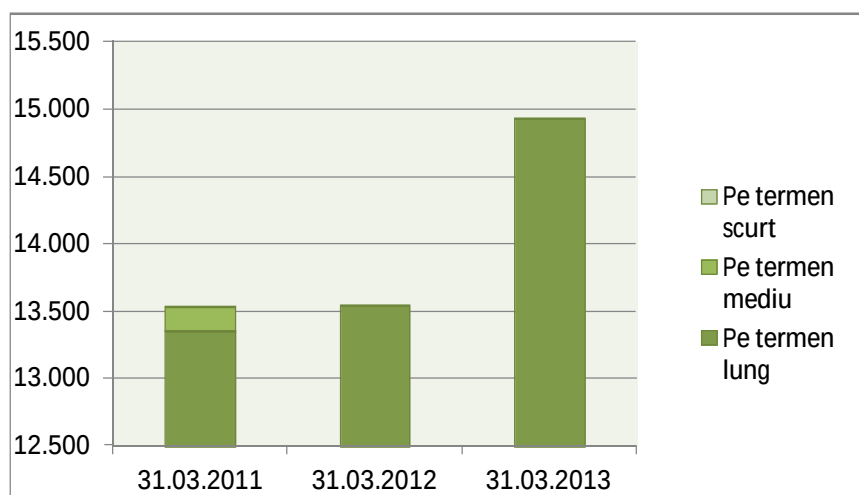

Figura 3.5 Structura datoriei de stat externe la 31.03.2011, 31.03.2012 și 31.03.2013, mil. MDL

Sursa: Conform datelor Ministerului Finanțelor.

Analizând datoria de stat externă în dependență de maturitate la data de 31.03.2013, se constată că aceasta e compusă în totalitate de datoria publică externă pe termen lung – situație similară cu cea înregistrată în același interval de timp al anului 2012. Merită a fi menționat că la situația

din 31.03.2011, pe lângă datoria de stat externă pe termen scurt, datoria de stat externă se mai compunea și din angajamente pe termen mediu (181,1 mil. MDL din 13540,8 mil. MDL total datorie de stat externă), ponderea acestora fiind una infimă (mai puțin de 1%).

În dependență de structura pe valute a datoriei, datoria externă este examinată fără descompunerea DST și cu descompunerea DST.

Tabelul 3.1. Structura datoriei de stat externe pe valute,% din total datorie externă

Tipul valutei	DST	USD	EURO	JPY	GBP	WPU
Cu descompunerea DST	-	45,3	37,4	7,4	8,2	1,6
Fără descompunerea DST	72,2	13,6	11,2	1,2	0,1	1,6

Sursa: Conform datelor Ministerului Finanțelor.

În structura datoriei de stat externe pe creditorii multilaterali continuă să fie principalii creditorii ai Guvernului Republicii Moldova. Datoria de stat externă față de creditorii multilaterali, la situația din 31 martie 2013, a constituit 83,8% din soldul total al datoriei de stat externe, față de creditorii bilaterali – 15,8%, față de creditorii comerciali – 0,4%. Cea mai mare pondere în soldul datoriei de stat externe față de creditorii multilaterali o deține AID cu 41,3%, urmată de FMI – cu 26,5%, BEI – cu 5,0%, FIDA – cu 4,5%, etc.

Ca evoluție, se observă tendința ascendentă a datoriei de stat externe față de creditorii multilaterali. În același timp, datoria de stat externă față de creditorii bilaterali și cei comerciali a continuat să scadă.

Datoria de stat internă

Potrivit situației din 31 martie 2013, datoria de stat internă a constituit 6228,0 mil. MDL și este complet formată din valori mobiliare de stat. Comparativ cu situația din 1 ianuarie 2013, datoria de stat internă a înregistrat o majorare cu 69,1 mil. MDL sau cu 1,1%. Comparativ cu situația din aceeași perioadă anului precedent, datoria publică internă a crescut cu 298,7 mil. MDL sau cu 4,8%. Creșterea datoriei interne se datorează, în mare parte, emisiunii suplimentare de valori mobiliare de stat pe piața primară.

Analiza datoriei de stat interne în dependență de părțile sale componente demonstrează că 62,8% le constituie valorile mobiliare de stat emise pe piața primară (la 31.03.2012 ponderea în cauză a constituit 56,8%), 33,1% – valori mobiliare de stat convertite (37,3% la 31.03.2012) și 4,1% – valori mobiliare de stat emise pentru asigurarea stabilității financiare (la situația din 31.03.2012, acestea au constituit 5,9%, iar la 31.03.2011 acestea nici nu se emiteau).

Valorile mobiliare de stat cu scadența până la un an, au fost emise pe trei termene: bonuri de trezorerie de 91 zile, 182 zile și 364 zile, a căror pondere în totalul VMS comercializate prin licitații a constituit 99%. Ponderea cea mai mare în VMS emise au constituit-o bonurile de trezorerie pe termen de 182 zile (43,2%) și 91 zile (31,5%) – ponderi ce au rămas relativ constante în raport cu perioada similară a anului precedent (40,8% pentru BT de 182 zile și 33,8% pentru BT de 91 zile). Merită a fi menționat că o diminuare semnificativă la situația din 31.03.2013 comparativ cu 31.03.2012 au înregistrat-o obligațiunile de stat prin subscriere, ponderea cărora a scăzut de la 4,1% înregistrate la 31.03.2012 până la 0,4%, înregistrate la data de 31.03.2013. Concomitent, ponderea obligațiilor de stat pe un termen de 2 ani micșorându-se, respectiv, de la 1,6% din total VMS comercializate pe piața primară la 1,0%.

Analizând datoria de stat internă în dependență de maturitate la data de 31.03.2012, se constată că ponderea cea mai mare o are datoria publică internă pe termen scurt (95,3%), urmată de datoria publică internă pe termen mediu (4,7%), datoria publică internă pe termen lung lipsind

în totalitate. Astfel, se reliefează tendința enunțată și în edițiile precedente și, anume creșterea ponderii datoriei în cauză pe termen scurt.

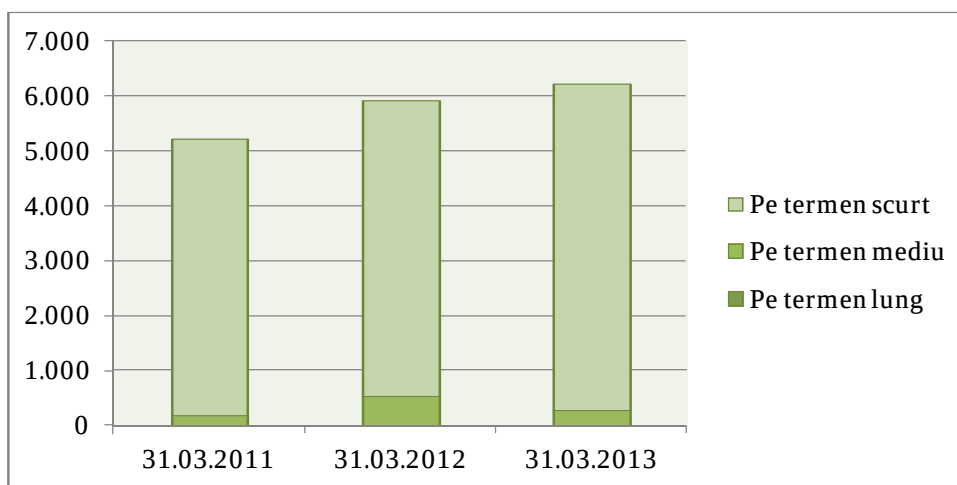

Figura 3.6. Structura datoriei de stat interne la 31.03.2011, 31.03.2012 și 31.03.2013, mil. MDL

Sursa: Conform datelor Ministerului Finanțelor.

Deservirea datoriei de stat

În primul trimestru al anului 2013, pentru deservirea datoriei de stat, din bugetul de stat au fost utilizate mijloace în sumă de 333,0 mil. MDL, ce include: deservirea datoriei de stat externe în valoare de 248,8 mil. MDL (86,8% din suma prevăzută pentru perioada respectivă) și deservirea datoriei de stat interne în valoare de 84,2 mil. MDL (99,3% din valoarea prevăzută). Din total datorie de stat externă, 204,6 mil. MDL au fost utilizate pentru rambursarea sumei principale și 44,2 mil. MDL – pentru serviciul datoriei de stat externe.

Finanțele publice ale Transnistriei

În primul trimestru al anului 2013, veniturile bugetului Transnistriei a constituit 469,3 mil. MDL, ceea ce reprezintă 6,2% din total venituri realizate pe teritoriul controlat al Republicii Moldova, din care:

- 362,4 mil. MDL plăți fiscale (77,2%);
- 15,6 mil. MDL plăți nefiscale (3,3%);
- 27,5 mil. MDL ajutor umanitar din partea Federației Ruse (5,9%);
- 44,1 mil. MDL veniturile fondurilor cu destinație specială (9,4%);
- 47,2 mil. MDL veniturile din activitatea de întreprinzător și alte venituri (10,1%).

Acumularea veniturilor bugetare în primul trimestru al anului 2013 a fost cu 2,4% mai mică ca veniturile înregistrate în perioada similară a anului 2011. Comparativ cu valoarea planificată, au fost acumulate cu 26,6% mai mult.

Cheltuielile bugetului Transnistriei au reprezentat 584,4 mil. MDL sau 7,7% din total cheltuieli realizate pe teritoriul controlat al Republicii Moldova, ceea ce constituie 72,1% de la planul de cheltuieli fixat. Comparativ cu perioada similară a anului precedent, cheltuielile au crescut cu 4,9%.

Ponderea cea mai importantă în total cheltuieli e deținută de cheltuielile de ordin social, în special, cheltuielile pe protecția socială (20,4%) și medicală (16,6%), educație, știință, cultură. O pondere importantă o compun și cheltuielile organelor de drept și destinate menținerii ordinii publice (15,6%).

3.2. Sectorul bancar

În ultimii ani, în general, evoluția sistemului bancar al Republicii Moldova a înregistrat performanțe pozitive a mării majorități a indicatorilor. Primele cinci luni ale anului 2013 s-au dovedit a fi pline de evenimente, în special în ceea ce privește situația unei dintre cele mai importante bănci din Republica Moldova „Moldova Agroindbank”, în cadrul căreia a avut loc preluarea unor importante pachete de acțiuni ale instituției financiare.

Reamintim, sectorul bancar din Republica Moldova este constituit din 2 niveluri, reprezentat de Banca Națională a Moldovei (BNM) și 14 bănci comerciale licențiate.

Numărul total de *angajați în sistemul bancar* la data de 30.04.2013 a constituit 11157 de persoane, mai puțin cu 16 persoane, comparativ cu 31.12.2012. Respectiv, în medie fiecărui angajat din sectorul bancar i-au revenit active în valoare de 5,4 mil. MDL, mai mult cu 0,2 p.p., comparativ cu 31.01.2012.

În I trimestru 2013, *activele totale ale sistemului bancar* au totalizat 59948,4 mil. MDL, majorându-se cu 1,3% față de sfârșitul lunii decembrie 2012. În luna aprilie 2013 *activele totale ale sistemului bancar* au constituit 60798,2 mil. MDL majorându-se cu 4,5% față de decembrie 2012. În luna aprilie 2013 evoluția activelor bancare a fost determinată de creșterea accentuată a activelor generatoare de profit, cea mai mare pondere în totalul activelor a revenit portofoliului de credite 62,8%, majorându-se cu 0,5 p.p., comparativ cu 31.12.2012.

Tabelul 3.2.1. Evoluția activelor bancare după volum și structură
în anul 2012- I trimestru 2013, %

Denumirea indicatorilor:	31.01.2012	31.12.2012	I trimestru 2013	30.04.2013
	% în total activ			
Total Activ, dintre care:	100	100	100	100
1. Numerar și echivalente de numerar	23,2	24,6	25,2	24,8
2. Active financiare deținute pentru tranzacționare	0,3	0,3	0,5	0,6
3. Active financiare disponibile pentru vânzare	0,3	0,6	0,6	0,6
4. Împrumuturi și creanțe	63,6	62,3	62,3	62,8
5. Investiții păstrate până la scadență	5,8	5,8	5,6	5,5
6. Imobilizări corporale	3,1	2,9	2,8	3,3
7. Imobilizări necorporale și creanțele privind impozitele	0,7	0,6	0,6	0,6
8. Alte active	2,9	2,8	2,4	1,8

Sursa: Banca Națională a Moldovei.

Astfel, la data de 30.04.2013, comparativ cu 31.12.2012, s-au înregistrat următoarele modificări:

- creșterea numerarului cu 0,2 p.p. până la 15100,4 mil. MDL;
- creșterea împrumuturilor și creanțelor cu 0,5 p.p. până la 38202,1 mil. MDL;
- creșterea imobilizărilor corporale cu 0,4 p.p. până la 1986,2 mil. MDL;
- scăderea altor active cu 1,0 p.p. până la 11163,7 mil. MDL.

Soldul creditelor în economie a constituit 36190,76 mil. MDL în I trimestru 2013 și s-a majorat cu 235,15 mil. MDL sau cu 0,7% față de ianuarie 2013. Tendințele de majorare s-au datorat creșterii soldului creditelor acordate în monedă națională cu 0,3% și respectiv, a soldului

creditelor în valută străină cu 1,2%. La sfârșitul lunii aprilie 2013, soldul creditelor în economie a constituit 36529,42 mil. MDL, majorându-se cu 13,2% față de finele lunii aprilie 2012.

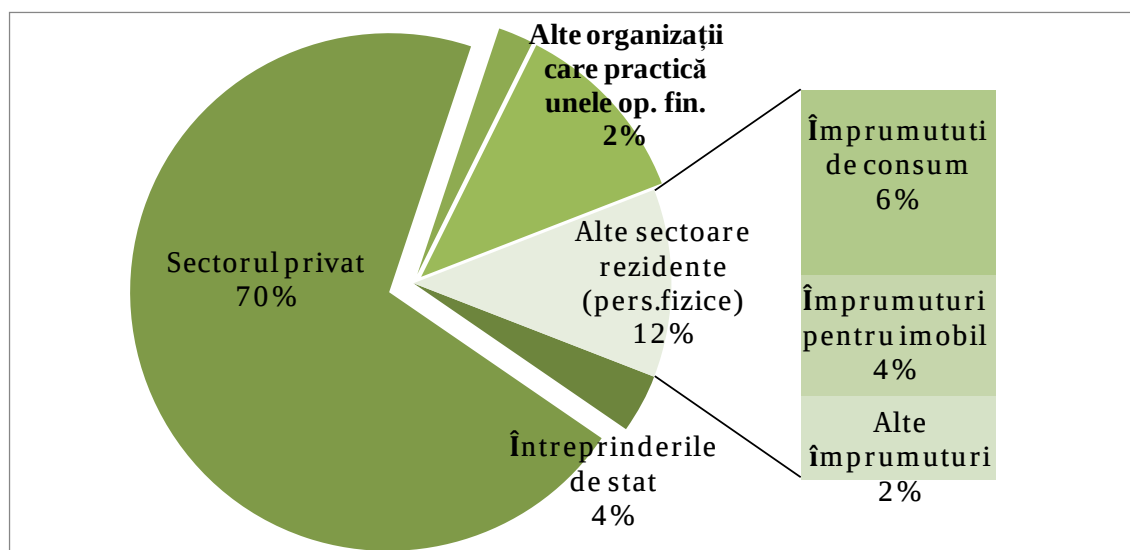

Figura 3.2.1. Ponderea creditelor în economia Republicii Moldova (%),
în I trimestru 2013

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

În I trimestru al anului 2013, majorarea soldului creditelor în MDL s-a produs ca urmare a creșterii soldurilor creditelor acordate tuturor sectoarelor economiei, astfel soldul creditelor acordate sectorului privat a sporit cu 3,3%, întreprinderilor de stat – cu 3,7% iar altor organizații care practică unele operațiuni financiare a scăzut cu 15,4% față de sfârșitul anului 2012.

Soldul creditelor în valută străină (recalculat în MDL) în martie 2013, a înregistrat o majorare determinată de sporirea soldurilor creditelor acordate tuturor sectoarelor economiei, astfel soldul creditelor acordate sectorului privat a crescut cu 3,3%, iar întreprinderilor de stat a scăzut cu 1,2%, respectiv și a altor organizații, care practică unele operațiuni financiare a crescut cu 3,5% și persoanelor fizice a scăzut cu 26,8% față de decembrie 2012.

În luna aprilie 2013, dinamica pozitivă a soldului cererilor față de economie în valută străină exprimat în MDL a fost influențată de majorarea soldului cererilor față de sectorul privat cu 517,4 mil. MDL (3,7%), a soldului cererilor față de organizațiile care practică unele operațiuni financiare cu 6,8 mil. MDL (1,2%) și celui al cererilor față de întreprinderile de stat cu 30,7 mil. MDL (4%).

În primul trimestru al anului 2013, suma creditelor neperformante (substandard, compromise și dubioase) în valoare absolută a constituit 4562,2 mil. MDL iar ponderea în totalul de credite a constituit 13% s-a diminuat cu 1,5 p.p., față de data 31.12.2012. Același volum de credite neperformante, proiectat asupra CNT, constituie 19,3%, la data de 31.03.2013 și s-a redus cu 6,7 p.p față de data 31.12.2012. În acest context, au scăzut reducerile pentru datoria la credite cu 0,2 p.p., constituind 10,5% la finele anului 2012. Respectiv și în luna aprilie 2013, reducerile pentru datoria la credite a constituit 10,5%.

În I trimestru 2013, rata medie a *dobânzii la creditele* acordate în monedă națională s-a diminuat cu 0,72 p.p., atingând nivelul de 12,7%, față de decembrie 2012, iar în luna aprilie 2013 rata medie a *dobânzii la creditele* acordate în monedă națională a ajuns la nivelul de 12,4%. Prin urmare, în I trimestru 2013, rata medie a dobânzii la creditele în valută străină, a scăzut cu 0,29 p.p., ajungând până la nivelul de 8,03%, comparativ cu decembrie 2012 și a constituit nivelul de 8,32%, iar în luna aprilie 2013, rata medie a dobânzii la credite în valută străină a ajuns la nivelul de 7,27% puțin în scădere cu 1,05 p.p. față de luna decembrie 2012.

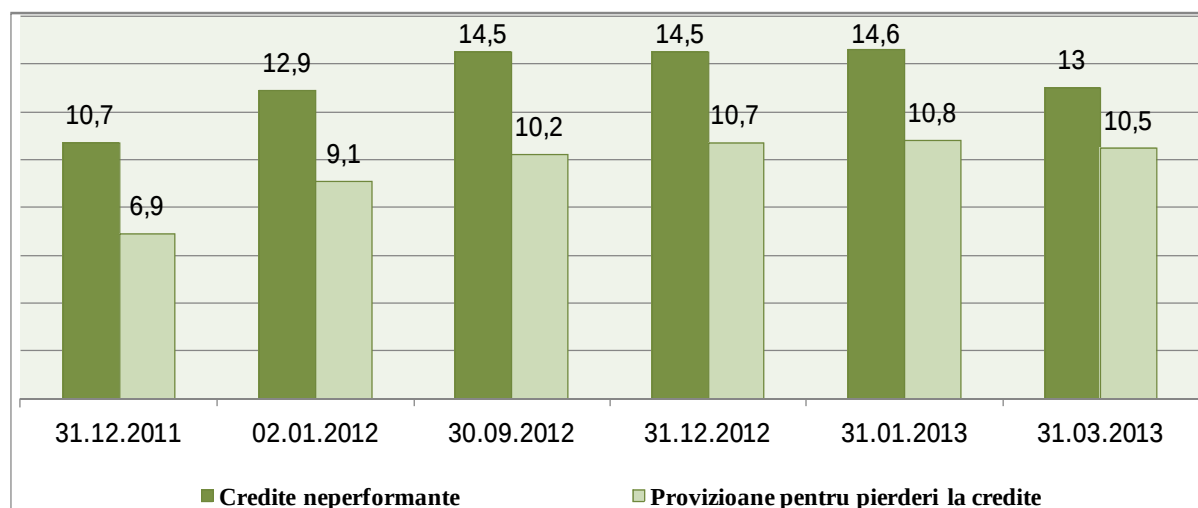

Figura. 3.2.2. Evoluția calității creditelor bancare, %

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei

În anul 2012 se observă o creștere a *creditelor noi acordate de bănci*, de la 1515,7 mil. MDL ianuarie 2012, la 3120,2 mil. MDL în decembrie 2012, majorându-se cu 1604,5 mil. MDL. Respectiv, și în anul 2013 volumul creditelor acordate în MDL în luna ianuarie 2013 a constituit 815,6 mil. MDL, iar în I trimestru 2013 a constituit suma de 1447,8 mil. MDL în creștere cu 632,2 mil. MDL, sau cu 77,5%.

În luna aprilie 2013, volumul creditelor noi acordate în moneda națională a crescut cu 84,8 mil. MDL, sau cu 6,1% față de perioada similară a anului precedent, constituind 1481,0 mil. MDL. Rata medie ponderată a dobânzii la creditele noi acordate în perioada respectivă a constituit 12,40% și s-a redus cu 1,85 p.p.

Tabelul 3.2.2. Evoluția creditelor noi acordate după volum și structură
în anul 2012 – aprilie 2013

	Ianuarie 2012		Decembrie 2012		Februarie 2013		Aprilie 2013	
	mil.MDL.	Valută străină mil.MDL.	mil.MDL.	Valută străină mil.MDL.	mil.MDL.	Valută străină mil.MDL.	mil.MDL.	Valută străină mil.MDL.
Până la 1 lună	185,83	86,07	58,42	62,28	59,16	0,40	24,99	0,43
De la 1-3 luni	62,95	5,97	39,35	10,86	21,19	41,03	9,08	0,66
De la 3-6 luni	5,83	33,83	200,49	67,44	16,52	3,38	39,83	14,73
De la 6-12 luni	139,80	19,40	351,63	123,29	120,04	95,44	277,31	390,34
Peste 12 luni	513,30	462,70	1474,02	732,44	766,72	577,19	1129,78	882,23
Total	907,71	607,97	2123,91	996,31	983,63	717,44	1480,99	1288,99
Rata medie, %	14,17	8,36	11,98	8,32	13,23	8,13	12,40	7,27

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

Astfel, în luna aprilie 2013 cea mai mare parte a creditelor noi acordate în moneda națională le-a revenit creditelor acordate persoanelor juridice, care reprezintă 72,7% din totalul creditelor în lei și care au fost acordate cu o rată medie de 11,74%, în timp ce rata medie la creditele acordate persoanelor fizice a constituit 14,16%.

În luna aprilie 2013 volumul creditelor noi acordate în valută străină (exprimate în MDL) s-a micșorat cu 292,68 mil. MDL, față de decembrie 2012, alcătuind 1288,99 mil. MDL. Rata medie ponderată a dobânzii la aceste credite în perioada respectivă a constituit 7,27%, reducându-se cu 1,05 p.p.

Analiza *capitalului normativ total*, determinant al solvabilității băncilor, la data de 31.03.2013 a constituit 7614,2 mil. MDL și a scăzut cu 606,70 mil. MDL față de 31.12.2012. În luna aprilie 2013 *capitalul normativ total*, a constituit suma de 7541,3 mil. MDL. Astfel, activele ponderate la risc au constituit 29974,9 mil. MDL, mai mult cu 1132,3 mil. MDL față de finele anului 2012.

Capitalul de gradul I, la 31.03.2013, a crescut cu 8,7% până la 7515,3 mil. MDL față de 31.12.2012. În luna aprilie 2013, acest indicator s-a redus cu 1% față de luna precedentă. Valoarea pozitivă a acestui indicator confirmă rezistența și siguranța sistemului în cazul șocurilor financiare.

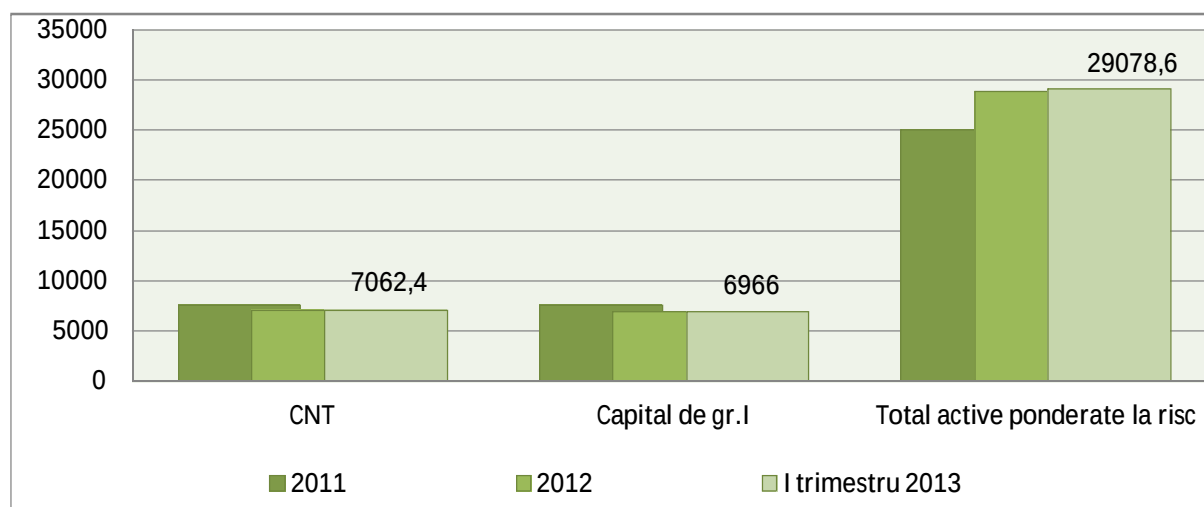

Figura 3.2.3. Evoluția capitalului sistemului bancar, mil.MDL.

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

În I trimestru 2013, cota investițiilor străine în capitalul social al băncilor a constituit 74,5%, fiind în creștere cu 2,8 p.p., această situație fiind explicată prin faptul majorării capitalului social din contul investițiilor acționarilor rezidenți.

În I trimestru 2013, *obligațiunile băncilor* au constituit 49275,5 mil. MDL și s-au majorat cu 2,3% față de 31.12.2012.

În aprilie 2013, comparativ cu sfârșitul anului 2012, au fost înregistrate următoarele modificări în structura obligațiunilor sectorului bancar:

- scăderea datoriilor financiare evaluate la cost armonizat cu 0,70 p.p., constituind 48950,0 mil. MDL;
- reducerea provizioanelor cu 0,02 p.p., constituind 74245,6 MDL;
- creșterea datoriei privind impozitele cu 0,04 p.p. constituind 3662,8 MDL;
- majorarea altor datoriilor cu 0,59 p.p., constituind 6574,81 mil. MDL.

În I trimestru 2013, *soldul depozitelor* în sistemul bancar a constituit 36812,1 mil. MDL, majorându-se cu 1,5%, față de finele anului 2012, ca rezultat a creșterii soldului depozitelor în monedă națională cu 1,5% reprezentând o pondere de 59,73% și a depozitelor în valută străină a crescut cu 1,5%, cu o pondere de 40,27% din totalul de depozite. Prin urmare, în luna aprilie 2013 *soldul depozitelor* în sistemul bancar a constituit 37069,6 mil. MDL, a crescut cu 2,2% față de decembrie 2012.

Tabelul 3.2.3. Evoluția obligațiunilor bancare după volum și structură în anul 2012 și I trimestru 2013, %

Denumirea indicatorilor:	31.01.2012	31.12.2012	I trimestru 2013	30.04.2013
	% în total obligațiuni			
Total Obligațiuni, dintre care:	100	100	100	100
1. Datorii financiare evaluate la cost armonizat	98,89	98,51	97,96	97,81
2. Provizioane	0,18	0,17	0,16	0,15
3. Datorii privind impozitele	0,08	0,69	0,73	0,73
4. Alte datorii	0,85	0,62	1,15	1,31

Sursa: Banca Națională a Moldovei.

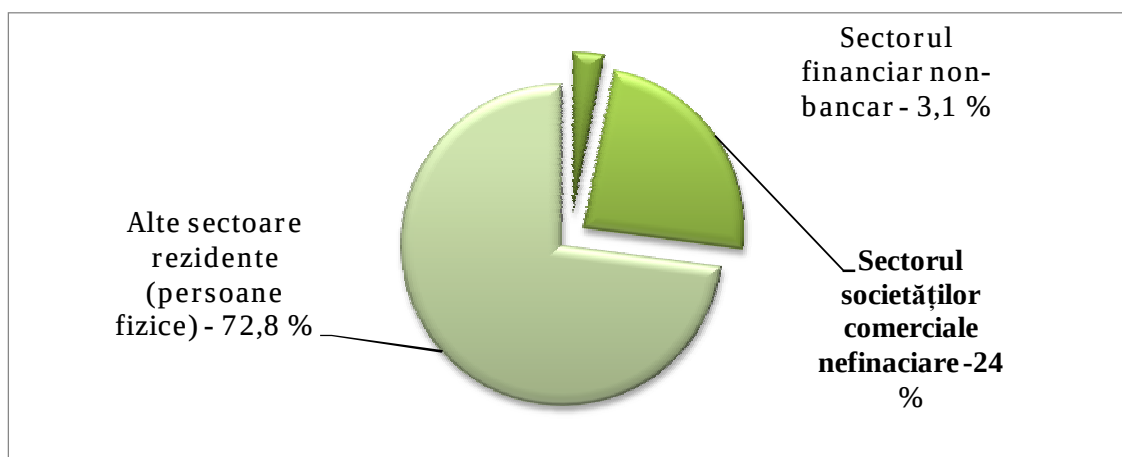

Figura 3.2.4. Ponderea depozitelor în economia Republicii Moldova (%), în I trimestru 2013

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

Volumul depozitelor noi atrase de bănci la data de 31.03.2013 a constituit 1376,74 mil. MDL, în scădere cu 18%, față de 31.12.2012.

În luna aprilie 2013, depozitele noi la termen atrase în monedă națională s-au micșorat cu 202,93 mil.MDL sau cu 12%, comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent înregistrând 1495,15 mil. MDL. Rata medie a dobânzii la depozitele atrase la termen în moneda națională în perioada respectivă practic nu s-a schimbat, alcătuind 7,33%.

Tabelul 3.2.4. Evoluția depozitelor noi atrase după volum și structură în anul 2012 – aprilie 2013

	Ianuarie 2012		Decembrie 2012		Februarie 2013		Aprilie 2013	
	mil. MDL.	Valută străină mil.MDL.	mil. MDL.	Valută străină mil.MDL.	mil. MDL.	Valută străină mil.MDL.	mil. MDL.	Valută străină mil.MDL.
Până la 1 lună	485,53	157,54	66,89	61,01	68,35	49,73	28,32	48,79
De la 1-3 luni	497,60	136,80	48,48	190,56	40,88	42,45	162,86	46,99
De la 3-6 luni	503,02	496,82	521,07	231,59	370,53	344,04	287,75	283,94
De la 6-12 luni	542,33	498,01	612,65	354,83	840,94	560,56	801,01	447,00
Peste 12 luni	402,56	306,11	427,77	280,22	406,38	184,97	215,21	132,28
Total	2431,04	1595,28	1676,86	1118,21	1727,08	1181,75	1495,15	959,00
Rata medie, %	7,06	4,03	8,44	4,68	8,56	4,41	7,33	4,22

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

În structura depunerilor la termen în valută străină, în luna martie 2013, comparativ cu luna ianuarie 2012, s-a consemnat o scădere de 840,79 mil. MDL sau cu 14,2%, constituind 959 mil. MDL, iar rata medie a dobânzii la depozitele atrase s-a diminuat cu 0,28 p.p.

Marja bancară la operațiunile în monedă națională a scăzut de la 5,51% în luna decembrie 2011, la 4,71% în martie anul 2013. În luna decembrie 2012, marja bancară la operațiunile în monedă națională a înregistrat un nivel de 3,54%, iar în luna aprilie 2013 s-a înregistrat un nivel de 5,07%.

În acest context, observăm că ratele medii ale dobânzii la depozite în monedă națională au început să crească în luna februarie 2012, constituind 8,04%, iar în luna decembrie 2012 a fost înregistrată cea mai înaltă rată de 8,44%. Respectiv și ratele medii ale dobânzii la depozite în monedă străină au crescut mai intens de la începutul anului de la 4,03% în luna ianuarie 2012, până la 4,40% în martie 2013.

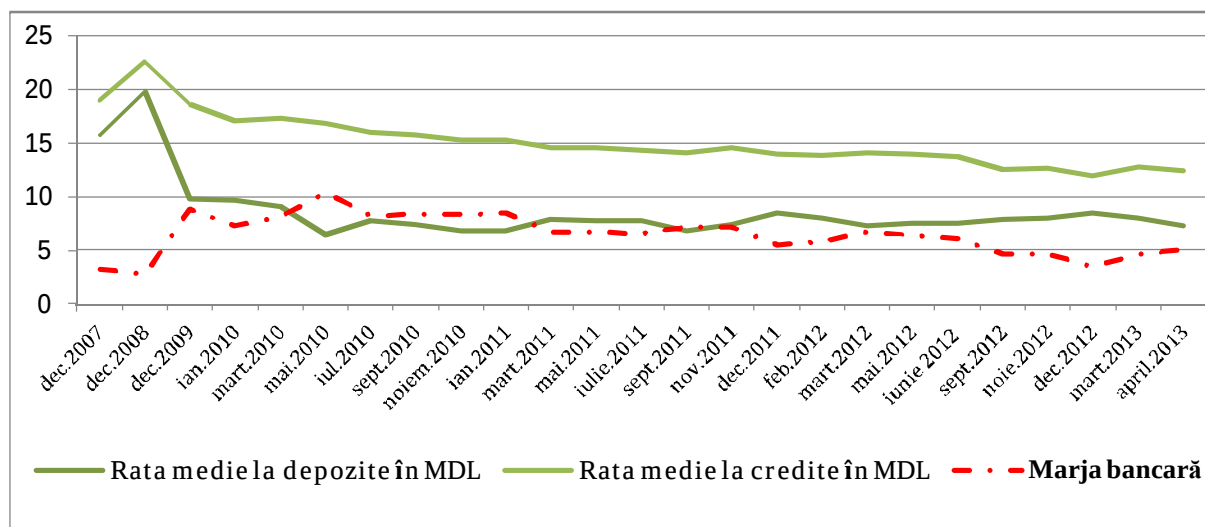

Figura 3.2.5. Evoluția marjei bancare*, a ratelor medii a dobânzii la depozite și la credite în MDL, %

Sursa: Calcule în baza datelor, oferite de Banca Națională a Moldovei.

*Notă: Indicatorul Marja bancară a fost calculat ca diferența dintre rata medie la depozite în MDL și rata medie la credit MDL.

La începutul anului 2013, în luna ianuarie, ratele medii ale dobânzii la depozite în monedă națională au constituit 8,55%, iar în luna aprilie 2013 a fost înregistrată rata de 7,33%. Ratele medii ale dobânzii la depozite în monedă străină au crescut până la 4,79% în luna ianuarie 2013, și în luna februarie 2013 a fost înregistrat nivelul de 4,22%.

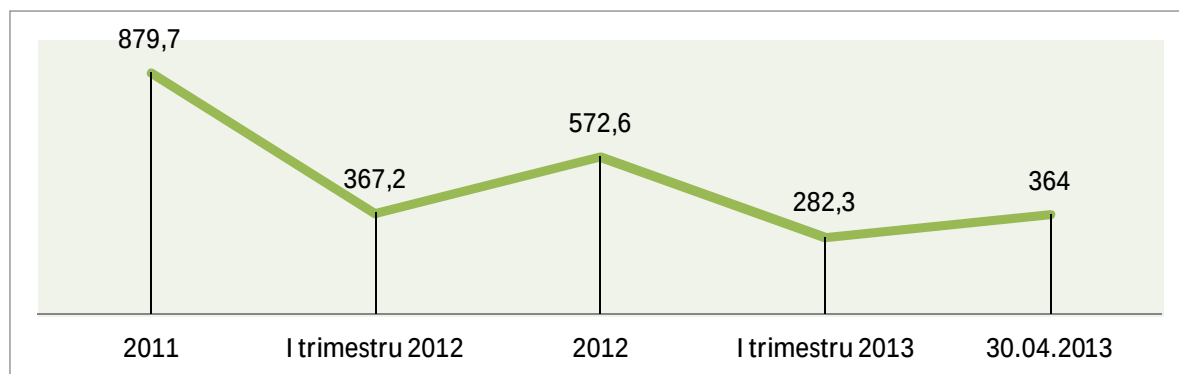

Figura 3.2.6. Evoluția profitului bancar, mil.MDL

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

În I trimestru 2013, profitul băncilor pe întregul sistem a constituit 96,2 mil. MDL, iar însumat a constituit suma de 282,4 mil.MDL, mai puțin cu 84,9 mil.MDL față de perioada similară anului 2012.

În I trimestru al anului 2013 venitul net raportat la active (ROA) a constituit 1,9%, cât și raportat la capitalul acționar (ROE) a înregistrat 10,9%. Odată cu creșterea volumului de capital acționar și de active, majorarea ROE și ROA denotă că ritmul de creștere a profitului net este mult mai rapid, fapt destul de încurajator.

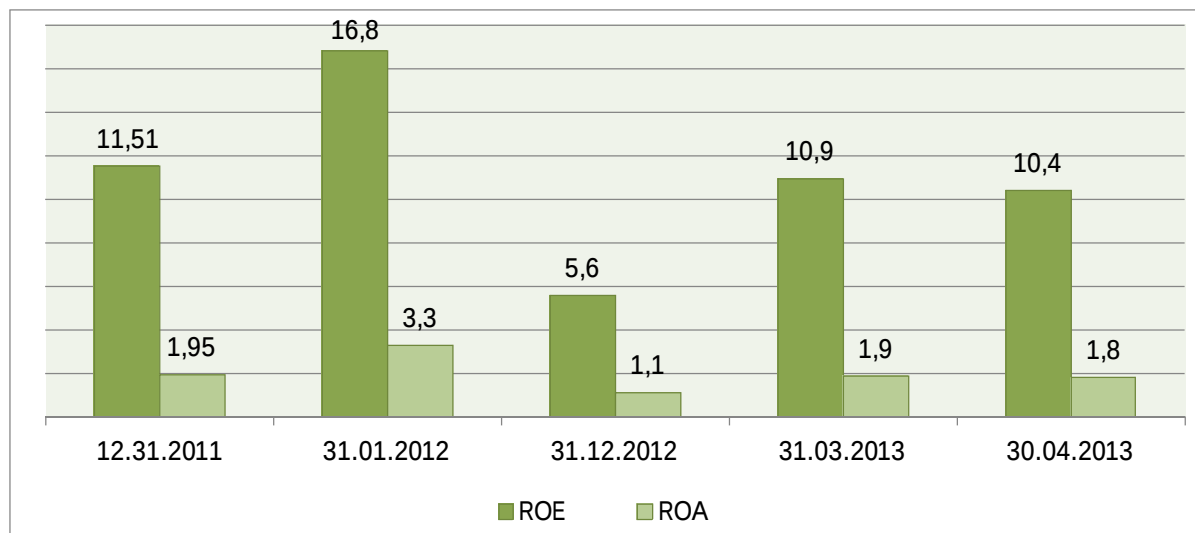

Figura 3.2.7. Evoluția profitabilității bancare, %

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

Ponderea activelor, generate de dobândă în totalul activelor, la data de 31.03.2013, a scăzut cu 1,7 p.p. și a constituit 80%, comparativ cu data de 31.12.2012, când a constituit 81,7%. Respectiv, la data de 31.03.2013, se înregistrează nivelul marjei nete din dobânzi de 4%. Astfel, băncile în situații mai dificile, compensează veniturile din alte surse și, în special, din comisioanele din transferuri, inclusiv a celor din străinătate și din alte comisioane percepute de către bancă.

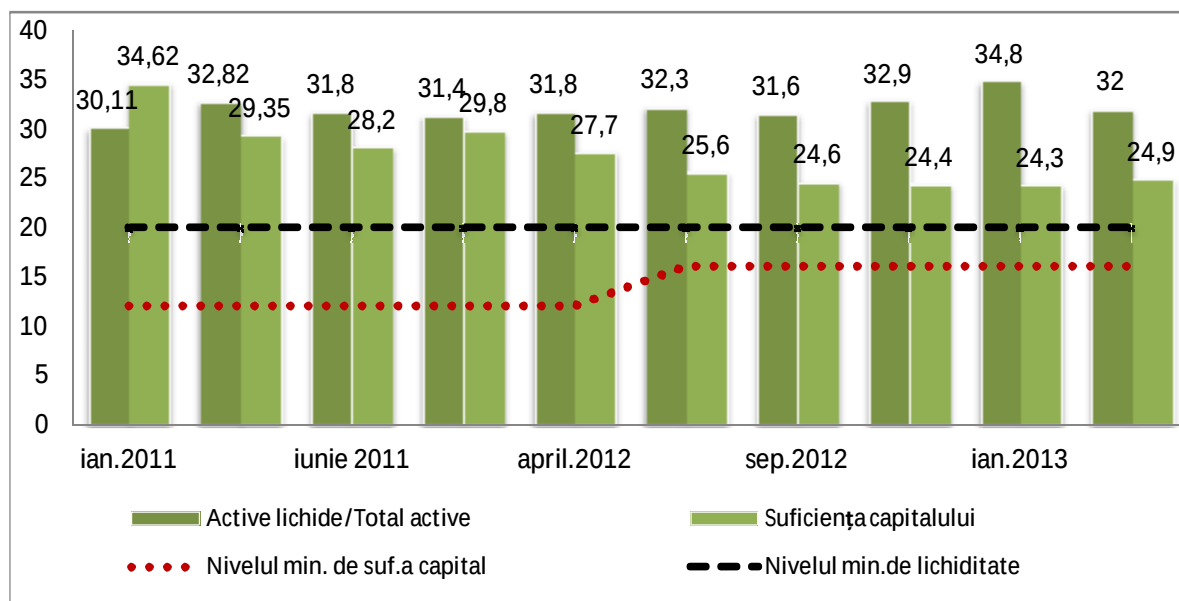

Figura 3.2.8. Indicatori de lichiditate și suficiența capitalului, %

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

Indicele de eficiență, determinat ca raportul dintre veniturile nete aferente dobânzilor plus veniturile neaferente dobânzilor la cheltuieli neaferente dobânzilor, la 31.03.2013 constituie 149,7%, mai mult cu 37,1 p.p. față de 31.12.2012. Iar în luna aprilie 2013, indicele de eficiență a constituit 147,2%, mai mult cu 34,6 p.p. față de luna decembrie 2012.

Gradul de suficiență a capitalului se menține la un nivel înalt, constituind 25,4% la 31.03.2013. Deși, aflat peste nivelul minim necesar de 16%, (pînă în mai al anului 2012 suficiența capitalului ponderat la risc a constituit 12%), se observă o creștere a acestui indicator de 1,10 p.p. față de 31.12.2012. Considerăm explicabil faptul că majorarea nesemnificativă a gradului de suficiență a capitalului bancar, prin creșterea considerabilă a portofoliului de credite, care fac parte din activele riscante cu o pondere majoră la risc.

Tabelul 3.2.5. Tendințele lichidității bancare,%

Indicatorii	31.01.2012	31.12.2012	I trimestru 2013
Principiul II al lichidității	32,0	32,9	33,1
Principiul I al lichidității	0,7	0,7	0,7

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

Lichiditatea bancară poate fi privită atît prin prisma ponderii activelor lichide în total active, cît și prin prisma obligațiunilor, pe care banca este obligată să le onoreze. Astfel, în luna decembrie 2012, ponderea activelor lichide (principiul II al lichidității) înregistrează 32,9%, și în martie 2013 a înregistrat 33,1%, mai mult cu 0,2 p.p.

Lichiditatea pe termen lung sau principiul I al lichidității, pe întreg sistemul bancar a înregistrat 0,7%, la 31.03.2013. Aceste valori ale indicatorilor lichidității relevă existența surselor adecvate pentru susținerea plăților aferente obligațiunilor.

Regiunea Republicii Moldova din partea stîngă a râului Nistru. În I trimestru 2013, evoluția sectorului bancar al Transnistriei a înregistrat tendințe relativ stabile de dezvoltare.

Activele totale ale sistemului bancar transnistrean la data de 01.05.2013 au însumat 5909,5 mil. ruble, echivalentul a 5151,9 mil. MDL. Comparativ cu data de 01.01.2012, activele au crescut cu 769 mil. ruble, constituind 5140,5 mil. ruble (48,1% din PIB), echivalentul a 5838,16 mil. MDL (la data de 01.05.2013, o rublă transnistreană echivala cu 0,8718 MDL iar la data de 01.01.2012, o rublă transnistreană echivala cu 0,8300 MDL).

La data de 01.05.2013, capitalul propriu al băncilor a atins valoarea de 1219,3 mil. ruble, mai mult cu 11,62 mil. ruble față de 01.01.2013 (1207,68 mil. ruble). Capitalul acționar al băncilor din Transnistria a constituit la data de 01.05.2013 suma de 990,98 mil. ruble.

Soldul creditelor acordate sectorului economic a atins la data de 01.05.2013 suma de 2840,01 mil. ruble, mai mult cu 128,919 mil. ruble față de 01.01.2013. Acest lucru se datorează faptului că creditele persoanelor fizice (697,27 mil. ruble) în această perioadă au crescut cu 67,07 mil. ruble față de 01.01.2013.

3.3. Politică monetară

La începutul anului 2013 evoluția indicatorilor monetari s-a înscris într-o dinamică ascendentă. În același timp, consolidarea tendințelor dezinflaționiste a determinat reducerea ratelor dobânzilor asociate instrumentelor de politică monetară, care s-a produs la sfârșitul lunii aprilie 2013. Pe de altă parte, rata rezervelor obligatorii, a rămas neschimbată și a constituit un nivel de 14%.

În primele 5 luni ale anului 2013 s-au efectuat operațiuni de sterilizare, iar soldul mediu zilnic al acestor tranzacții a depășit nivelul de 4 mld. MDL. În aceeași perioadă, băncile comerciale nu au solicitat de la BNM oferirea facilităților de credite "overnight", iar solicitările de depozite

"overnight" s-au realizat pentru sume mai mari de 156 mil. MDL. Intervențiile pe piața valutară au fost moderate, în perioada februarie – mai 2013, BNM a procurat valută, suma tranzacțiilor variind între 10-15 mil. USD.

Tabel 3.3.1. Evoluția ratelor de dobândă la instrumentele de politică monetară ale Băncii Naționale a Moldovei

	Rata de bază, %	Rata dobânzii la credite overnight, %	Rata dobânzii la depozite overnight, %
Ianuarie 2012	9,5/8,5	12,5/11,5	6,5/5,5
Februarie 2012	8,5/6,5	11,5/9,5	5,5/3,5
Martie 2012	6,5/4,5	9,5/7,5	3,5/1,5
Aprilie 2012 – martie 2013	4,5	7,5	1,5
Aprilie 2013	4,5/3,5	7,5/6,5	1,5/0,5
Mai 2012	3,5	6,5	0,5

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

Tabel 3.3.2. Soldul mediu zilnic al vânzărilor de Certificate ale BNM și al facilităților permanente acordate de BNM, mil. MDL

	Facilități permanente		Vânzări de Certificate ale BNM
	Credite Overnight	Depozite Overnight	
Ianuarie	-	363,8	4298,4
Februarie	-	252,8	4480,7
Martie	-	156,6	4563,3
Aprilie	-	225,5	4426,6
Mai	-	262,1	4092,7

Sursa: Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

Regiunea din partea stângă a râului Nistru

Pe 01.06.2013, masa monetară în regiunea din stânga Nistrului a depășit nivelul de 5 mild. ruble. În aprilie 2013 în politica monetară promovată în regiunea din stânga Nistrului au fost implementate facilitățile de depozite Overnight, cărora le sunt asociate rate ale dobânzii de un procent. La fel, în aceeași lună a fost redusă rata de refinanțare de la 7 la 6,5%.

Capitolul IV

SECTORUL EXTERN

După evoluțiile modeste din anul precedent, anul 2013 a început cu o recuperare vizibilă în sectorul extern al economiei. Datele disponibile pentru primul trimestru, indică asupra unei creșteri a investițiilor efectuate în active materiale pe termen lung din sursele investitorilor străini cu 45,7%, determinînd o creștere cu 3,5 p.p. a ponderii acestora în total comparativ cu perioada similară a anului precedent. Valoarea acestora de 235,5 mil. lei. a reprezentat 12,3% din volumul total al investițiilor în mijloace fixe. De asemenea, au început să-și revină și transferurile de mijloace bănești efectuate de către persoanele fizice din străinătate, care au constituit 320,5 mil. USD, fiind în creștere cu 10,9% față de primul trimestru al anului trecut.

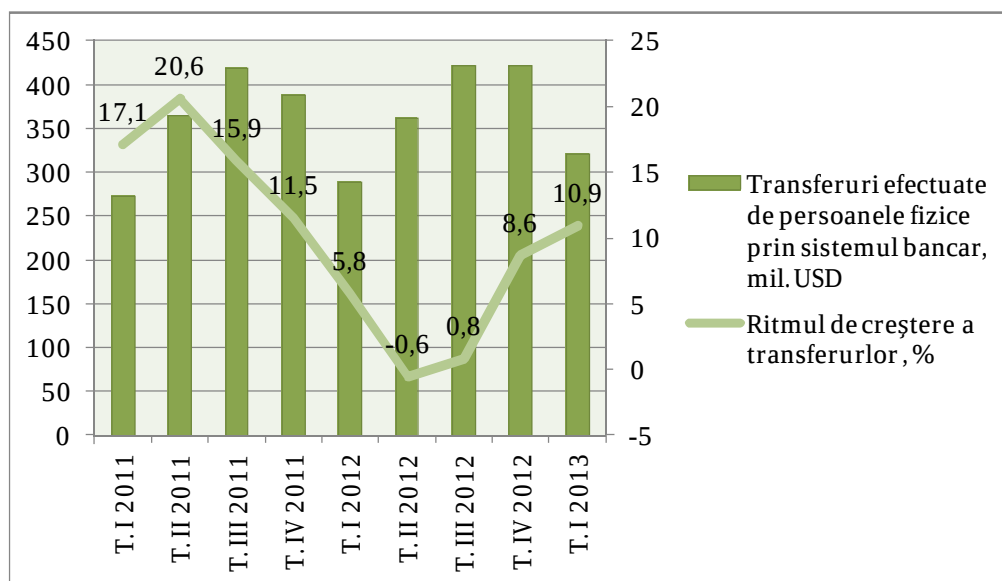

Figura 4.1. Transferurile efectuate din străinătate în favoarea persoanelor fizice
Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Cît privește fluxurile comerciale cu bunuri cu alte țări, deși creșterea valorii totale a acestora a temperat ușor în T I comparativ cu perioada similară a anului precedent, exporturile au marcat o evoluție relativ bună. Valoarea totală a comerțului exterior în trimestrul I a constituit 1,8 mild. USD, în creștere cu 6,8%, comparativ cu perioada similară a anului precedent. După temperarea ritmurilor de creștere de-a lungul anului 2012, care au ajuns să înregistreze progresiv valori negative, în T I exporturile au marcat un salt de 15,4%, care pe fonul evoluției mai lente a importurilor au influențat reducerea soldului negativ al balanței comerciale cu 5,4% și sporirea gradului de acoperire al importurilor prin exporturi pînă la 46,9% – cel mai înalt nivel înregistrat, începînd cu anul 2006. Astfel, în primele trei luni ale anului exporturile au constituit 582,4 mil. USD, importurile 1243 mil. USD, iar deficitul comercial 660,7 mil. USD.

Creșterea valorii tranzacțiilor comerciale externe cu bunuri s-a produs, preponderent, datorită creșterii volumului fizic de bunuri exportate și a celor importate, în timp ce nivelul prețurilor nu a cunoscut oscilații semnificative. Mai mult ca atît, în primul trimestru s-a produs o îmbunătățire a termenilor de schimb comerciali, raportul dintre creșterea valorii unitare a exporturilor și cea a importurilor fiind de 102%.

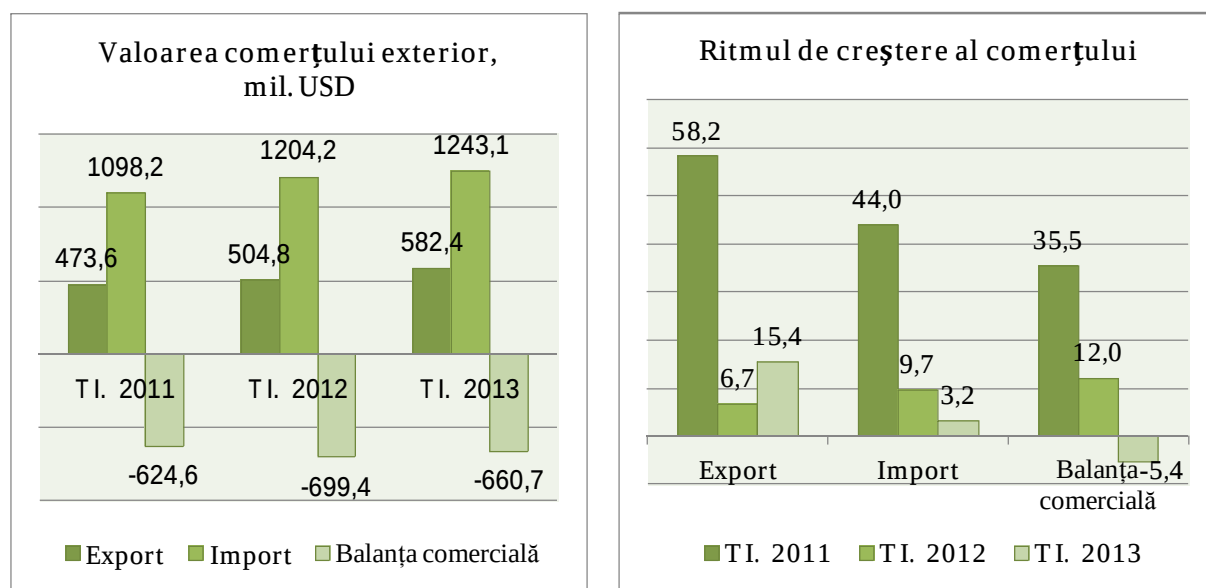

Figura 4.2. Evoluția comerțului exterior în trimestrul I, 2011-2013

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

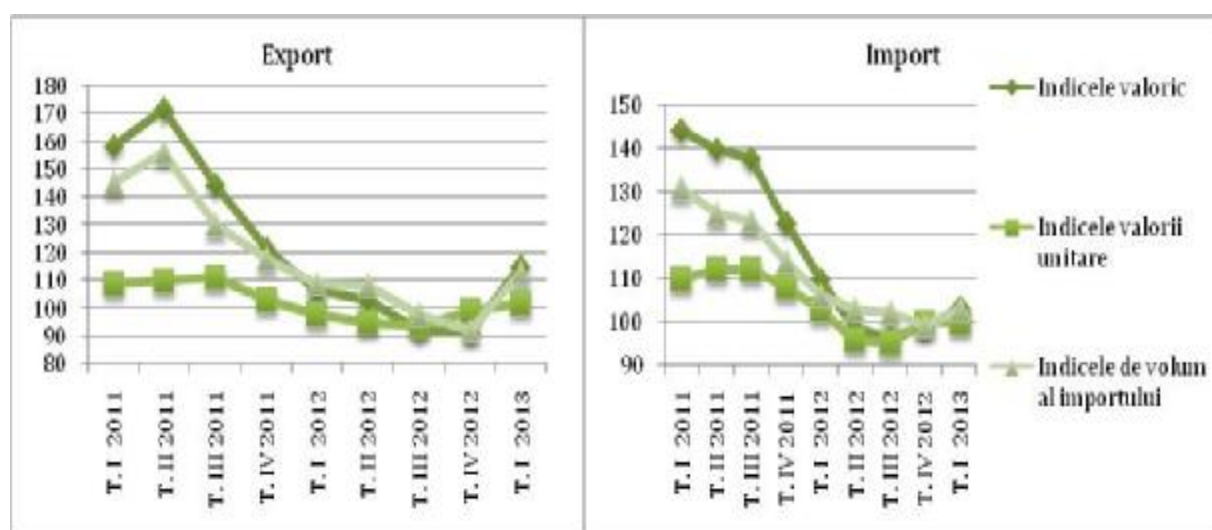

Figura 4.3. Indicii valorii unitare și de volum ai comerțului exterior în anii 2011-2013

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Tabelul 4.1. Dinamica și structura exporturilor în trimestrul I, anul 2013

	Valoarea T. I, mii. Lei	Structura, %		Ritmul de creștere, %	
		T. I, 2013	Media T.I, 2011-2013	T. I, 2013	Media T.I, 2011- 2013
A	1	2	3	4	5
Total	582427,9	100,0	100,0	15,4	26,2
Produse agricole	143148,5	24,6	26,3	19,8	34,4
Semințe oleaginoase	53094,5	9,1	8,5	110,5	90,4
Fructe și legume	48425,0	8,3	8,5	-6,3	21,6
Cereale	15599,2	2,7	3,4	67,5	40,9
Produse alimentare	96916,5	16,6	15,4	28,3	16,0
Băuturi	57968,0	10,0	8,5	47,3	16,2

Tabelul 4.1. – continuare

A	1	2	3	4	5
<i>Preparate din fructe și legume</i>	18229,4	3,1	2,6	92,0	25,7
Combustibili	4639,2	0,8	0,7	149,5	93,7
Produse manufacturate	316907,8	54,4	53,8	8,6	26,3
<i>Produse farmaceutice</i>	23737,3	4,1	3,5	47,5	11,4
<i>Articole de îmbrăcăminte</i>	57310,1	9,8	11,3	-6,3	3,7
<i>Mașini și aparate, echipamente electrice și părți ale acestora</i>	72290,2	12,4	12,9	0,3	32,2
<i>Mobilă</i>	24643,4	4,2	4,1	9,4	69,5
<i>Vehicule</i>	16005,3	2,7	2,1	38,2	54,3

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Exporturile. Dinamica înaltă de creștere a exporturilor din primul trimestru a fost potențată, preponderent, de sporirea volumului livrărilor de produse agroalimentare și combustibili, în timp ce exporturile de produse manufacturate, în ansamblu, au crescut mai lent.

Cea mai mare influență asupra creșterii exporturilor au avut-o livrările de:

- semințe de floarea soarelui;
- ornamente, decorațiuni, articole de feronerie din metale comune pentru mobilă, uși, scări, ferestre, etc.;
- băuturi alcoolice;
- preparate din legume și fructe;
- produse farmaceutice; deșeuri din fontă și oțel;
- cereale ș.a.

Aceste din urmă produse au influențat creșterea exporturilor cu 19,7%, iar principalele piețe de desfacere, cu excepția preparatelor din fructe și legume, fiind spațiul CSI și alte țări, exclusiv țările UE.

De asemenea, o dinamică înaltă au marcat exporturile de ceasuri în Finlanda, blănuri naturale în Belarus, extracte tantante și colorante și produse și articole pentru utilizări tehnice în Federația Rusă, intestine, vezici și stomacuri de animale în Hong Kong, dar valoarea acestora este una nesemnificativă, nedepășind 0,1% din valoarea totală a exporturilor.

La fel, în primul trimestru, situație similară cu aceeași perioadă a anului 2011, vizibil au crescut reexporturile de diverși combustibili. Valoarea acestora a înregistrat 4,6 mil. USD în perioada de referință, comparativ cu 1,9 mil. USD în perioada similară a anului precedent. Creșterea acestora s-a datorat preponderent livrărilor de păcură în Bulgaria și de gaz lichefiat în România și Bulgaria în valoare de 4,4 mil USD.

Tendențele pozitive marcate pentru exporturile de pe aceste poziții tarifare au fost atenuate parțial de reducerea livrărilor de grăsimi și uleiuri de origine animalieră, încălțăminte, reziduuri și deșeuri ale industriei alimentare, vehicule și echipamente pentru căile ferate, instrumente și aparate optice, reactoare nucleare, fructe și legume, articole și accesorii de îmbrăcăminte ș.a. Reducerea livrărilor acestor produse a avut loc atât pe piața UE cât și CSI, în special Federația Rusă, care sunt și principalele destinații de export; iar tendința poate fi explicată de situația economică, încă vulnerabilă a piețelor vestice și mărirea valorii unitare pentru produsele manufacturate, care fac obiectul de reexport în est.

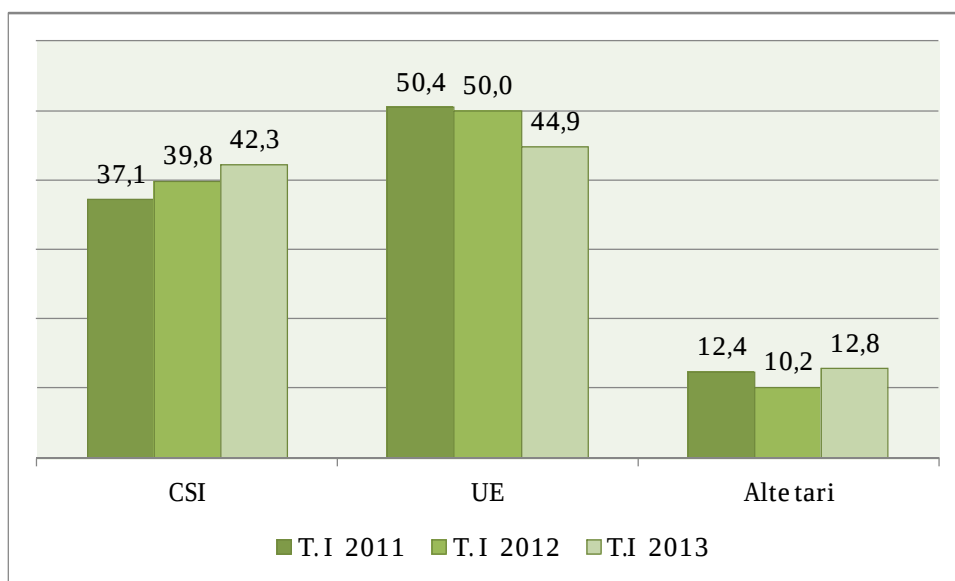

Figura 4.4. Structura exporturilor pe regiuni

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Per ansamblu, sub aspect geografic, creșterea exporturilor în primul trimestru al anului curent a fost susținută de sporirea livrărilor cu 22,5% și 45,2% în țările CSI și grupul altor țări. În același timp, exporturile orientate spre țările UE se redresează foarte lent, sporind cu doar 3,6% față de perioada similară a anului precedent, cea ce a determinat reducerea ponderii acestui grup de țări cu 5,1 p.p. față de T.I. 2012, concomitent consolidându-se poziția țărilor CSI și a altor state.

Astfel, s-au produs unele modificări în top 5 piețe de export, Turcia plasându-se pe poziția a patra, a exclus Marea Britanie din top, devansând totodată și Ucraina. Exporturile în Turcia au crescut în primele trei luni ale anului comparativ cu perioada similară a anului precedent de 3 ori. Astfel, primele 5 piețe de desfacere pentru produsele moldovenești cu o pondere de 65% în total au fost Federația Rusă (31,5%), România (14,2%), Italia (7,1%), Turcia (6,9%) și Ucraina (5,4%).

Importurile. În primul trimestru al anului curent, importurile au continuat să crească foarte lent, susținut, cu precădere, de achizițiile din străinătate de produse agroalimentare, și unele produse manufacturate, cum ar fi, cele farmaceutice. Pentru alte produse manufacturate, însă, și materialele brute necomestibile, s-a înregistrat o încetinire a ritmului de creștere, iar pentru importurile de combustibili chiar o reducere cu 4,8%. Temperarea creșterii importurilor din anul precedent, care a continuat și în anul curent poate fi explicată prin câțiva factori: redresarea lentă a cererii interne și a celei externe, care au influențat atât volumul cât și valoarea unitară a mărfurilor achiziționate din exterior.

Sporirea importurilor de produse agricole, atât prelucrate cât și neprelucrate, cu 12,2% și, respectiv, 7,2% au contribuit la o creștere a ponderii acestora în valoarea totală a importurilor cu 0,9 p.p., reprezentând aproximativ 14,3% din total.

Ca urmare reducerii importurilor de combustibili în primul trimestru al anului curent, s-a produs și o scădere a cotei acestora în total importuri cu 2,2 p.p., comparativ cu perioada similară a anului precedent. Tendința de scădere s-a produs pe fondul contractării achizițiilor de motorină și păcură de pe piețele externe, în timp ce cele de gaz și benzină au fost în creștere. Sub aspect geografic, o reducere semnificativă a avut loc în cazul importurilor de combustibili din Belarus.

Sub aspect comparativ față de perioada similară a anului precedent, importurile de produse manufacturate au continuat să se tempereze. În special, s-au contractat importurile de diverse

produse ale industriei ușoare, precum și diverse echipamente de transport, care am putea presupune că au fost afectate cu precădere de cererea externă redusă pentru aceste produse.

Tabelul 4.2. Dinamica și structura importurilor în trimestrul I, anul 2013

	Valoarea T. I, mil. Lei	Structura, %		Ritmul de creștere, %	
		T. I, 2013	Media T.I, 2011-2013	T. I, 2013	Media T.I, 2011-2013
Total	1243,1	100,0	100,0	3,2	18,9
Produse agricole	106,2	8,5	8,1	12,2	10,8
Produse alimentare	71,9	5,8	6,1	7,2	9,5
Combustibili	333,3	26,8	27,5	-4,8	21,6
Materiale brute necomestibile, exclusiv semințele oleaginoase și combustibili	21,8	1,8	1,8	3,3	18,6
Produse manufacturate	719,9	57,9	57,2	5,6	20,6
Produse farmaceutice	53,7	4,3	3,9	20,0	11,2
Mașini și echipamente de transport	239,2	19,2	19,3	2,9	24,6

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică

Continuând tendințele din anul precedent, temperarea creșterii importurilor a fost determinată, cu precădere de reducerea achizițiilor din țările CSI cu 6%, ceea ce a determinat, o scădere a ponderii acestora în structura importurilor de la 37,7% în T. I, 2012 la 34,3% în perioada similară a anului curent. În perioada respectivă a slăbit poziția atât a Rusiei și a Belarusiei, livrările din aceste țări de origine fiind în scădere, cât și a Ucrainei, de unde importurile au marcat un trend ușor crescător. Reducerea importurilor din CSI, a fost parțial compensată de creșterea acestora din țările UE și alte țări cu 9,5% și, corespunzător, 7,6%.

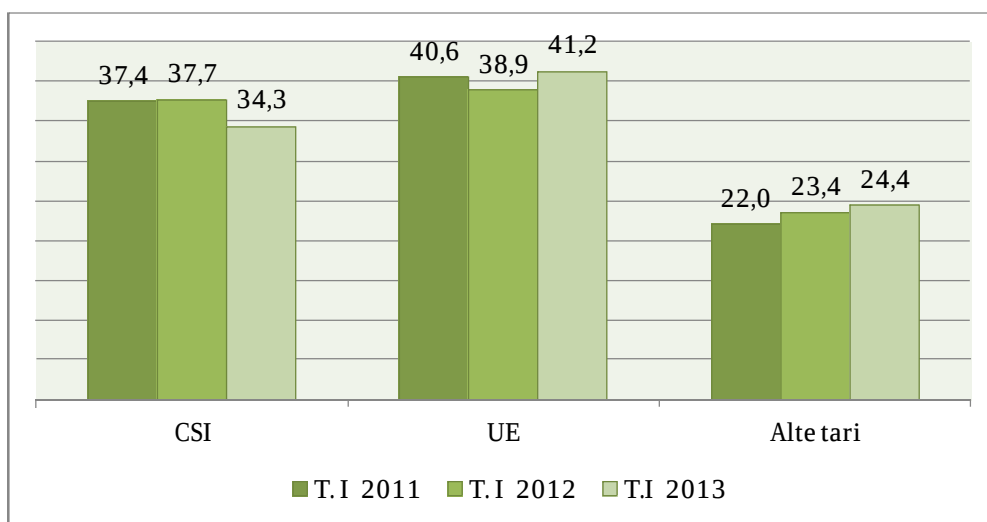

Figura 4.5. Structura importurilor pe regiuni în anii 2011- 2013

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Evoluția comerțului exterior al regiunii din partea stângă a Nistrului în anul 2012

În trimestrul I, 2013 valoarea tranzacțiilor comerciale externe ale Regiunii din partea stângă a Nistrului, a constituit 499,5 mil. USD, în scădere cu 9,2% față de valoarea înregistrată în perioada similară a anului precedent.

În perioada de referință s-au redus semnificativ atât importurile cât și exporturile. Exporturile au constituit în această perioadă 118,7 mil. USD, iar importurile – 380,8 mil. USD, fiind în scădere cu 7,8% și, corespunzător, 9,7%, față de primele trei luni ale anului precedent. Reducerea mai puternică a importurilor a generat o creștere a ratei de acoperire a importurilor prin exporturi de la 30,5% în T. I 2012 la 31,2% în T. I 2013, iar deficitul comercial reducându-se de la 292,9 mil. USD la 262 mil. USD.

În primul trimestru al anului curent, structura exporturilor s-a modificat ușor în favoarea statelor spațiului CSI, cu precădere datorită creșterii livrărilor de bunuri cu 20% în Republica Moldova. În trimestrul I, 2013 valoarea exporturilor efectuate în Republica Moldova a constituit 53,8 mil. USD, ceea ce reprezintă 45,3% din total exporturi, cu 10,5 p.p. mai mult față de perioada similară a anului precedent. De asemenea, au sporit și exporturile în alte state Italia, Germania, Franța, Bulgaria ș.a., dar acestea au influențat nesemnificativ creșterea exporturilor. În același timp, mult mai sesizabilă, cu o contribuție de -15%, a fost reducerea exporturilor în Federația Rusă, România și Ucraina, reprezentând piața de desfacere pentru 30% din exportul de bunuri al regiunii din partea stângă a Nistrului.

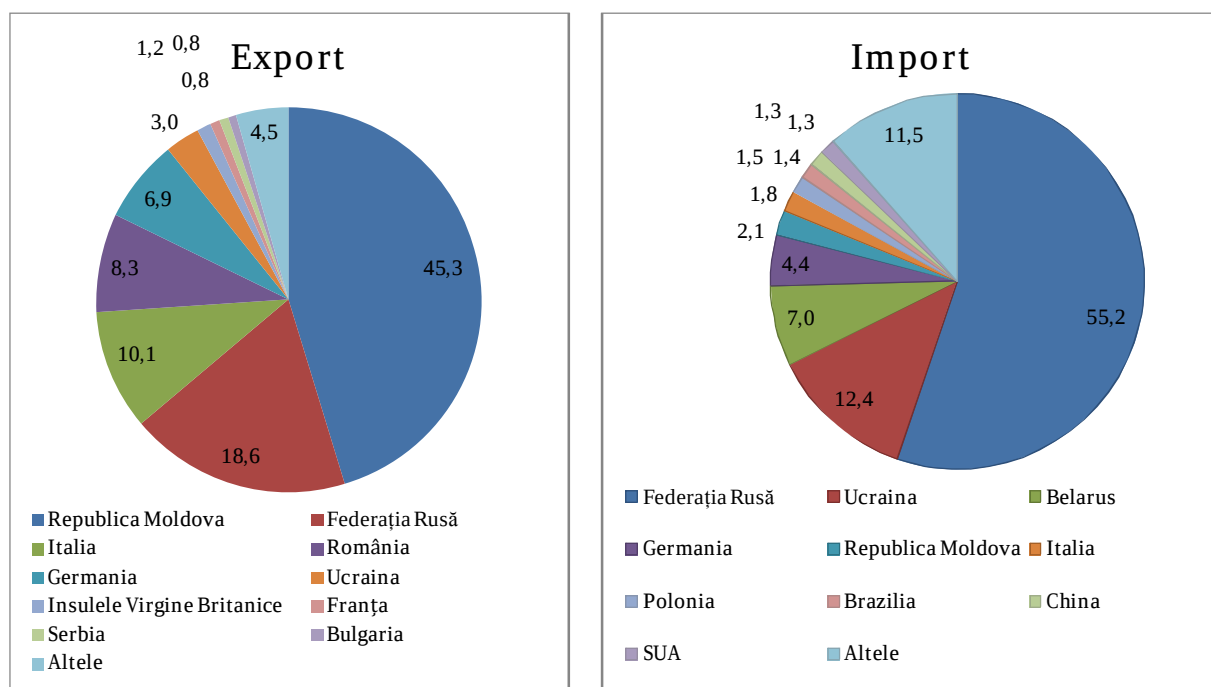

Figura 4.6. Structura geografică a comerțului exterior al regiunii din partea stângă a Nistrului în T. I, 2013

Sursa: Conform datelor Comitetului vamal de stat al regiunii din partea stângă a Nistrului.

În primele trei luni ale anului curent, importurile au marcat o scădere semnificativă comparativ cu perioada similară a anului precedent, care a fost determinată, preponderent, de contractarea, achizițiilor efectuate din Federația Rusă și Republica Moldova cu 21,3% și, respectiv, 61,6%. Importurile din Republica Moldova a regiunii din partea stângă a Nistrului au constituit 8 mil. USD, plasându-se cu mult sub nivelul înregistrat în T. I, 2013 de 20,3 mil. USD. În același timp, efectele negative au fost ușor compensate de sporirea exporturilor în alte state, în special Ucraina, Belarus, Brazilia, SUA care ar fi putut contribui cu o creștere de 6%.

Tendințe și politici în principalele țări-parteneri economici ai Republicii Moldova

Anul 2012 a fost un an de incertitudine economică pronunțată pentru mai multe țări din întreaga lume și pentru cele mai multe dintre aceste tendințe persistă și în 2013. În Europa, criza fiscală continuă să aprindă suspiciuni cu privire la supraviețuirea monedei euro, o incertitudine, care

umbrește performanțele economice reale în anul 2013. Cu toate acestea, se consideră că situația economică globală s-ar putea ameliora în anul curent, menținând o creștere economică.

Tabelul 4.3. Tendințe de dezvoltare ale principalilor parteneri economici ai Republicii Moldova în T. I, 2013 (% față de aceeași perioadă a anului precedent)

Țara/indicatorul	PIB	IPC	Exportul	Importul	Rata șomajului
SUA	1,8	101,7	0,5	-2,6	7,7 ¹
UE	-0,7	102,4 ²	4,5	-6,2	10,5
România	2,2	103,9 ²	5,5	-0,3	7,0
Federația Rusă	1,6	107,1	-4,9	3,4	5,8
Ucraina	-1,1	99,5	-1,5	-6,2	-

Sursa: Statisticile naționale ale SUA, României, CSI, Federației Ruse, Ucrainei și UE.

Statele Unite ale Americii

SUA rămâne în a.2013 țara cu o economie puternică și cu perspective macroeconomice favorabile, în ciuda situației neprielnice a fenomenului "Cliff fiscal". Totodată, în primul trimestru al acestui an se resimte o ușoară temperare, comparativ cu anul precedent. În T.I 2013 PIB-ul SUA a sporit în termeni reali cu 1,8%, față de perioada similară a anului precedent, când același indicator a constituit 2,4%. Rezultatul negocierilor bugetare vor determina dacă acesta va fi o recesiune ușoară sau poate avea consecințe mai severe.

PIB-ul în SUA în trimestrul I, 2013 a crescut cu 2,4% comparativ cu trimestrul precedent, iar comparativ cu același trim. al anului 2012, cu 1,8%. Creșterea PIB-ului a fost susținută preponderent de sporirea consumului final al gospodăriilor cu 2,1%. Totodată, în perioada menționată s-a înregistrat o temperare a creșterii formării brute de capital, a cheltuielilor guvernamentale și a exportului de bunuri care au redus din capacitățile de creștere ale economiei americane în această perioadă.

Creșterea prețurilor a temperat ușor în primul trimestru al anului 2013, nivelul IPC (față de perioada similară a anului precedent) constituind 1,7%, în timp ce în T. I, 2013 acesta a cifrat 2,8%. Situația se datorează, cu precădere, unei scăderi ușoare a prețurilor la benzină în luna martie.

Volumul exportului de bunuri și servicii a temperat ușor în primul trimestru al anului curent față de perioada similară a anului precedent, înregistrând o creștere de doar 1,2%, comparativ cu nivelul de 4% marcat în trimestrul I al anului 2012. Descreșterea volumului exportului a fost determinată de temperarea creșterii tranzacțiilor comerciale externe cu bunuri de la 5% în T.I, 2012 la 0,8% în T.I, 2013. Deși consumul final a continuat să crească la începutul anului, importurile de bunuri și servicii au cunoscut o descreștere semnificativă față de trimestrul întâi al anului precedent, de la 2,6% la -0,3% și, corespunzător, de la 6,2% la 1,2%.

Continuând tendința din anul precedent, rata șomajului a fost în scădere în trimestrul I, al anului curent, constituind 7,7%. În primele trei luni ale anului trecut nivelul acesteia a fost de 8,3%.

Uniunea Europeană

Incertitudinea cu privire la viitorul monedei euro a dominat întreaga economie europeană în 2012, nivel aproape fără precedent, considerat o piedică în calea creșterii zonei euro în 2013. În prezent, există unele semne pozitive în domeniul industriei și comerțului cu amănuntul, anticipându-se o stabilizare a producției în prima jumătate a anului 2013, bazată pe presupunerea că

¹ Rata șomajului la sfârșitul lunii martie

² Indicele prețurilor de consum în luna martie, comparativ cu perioada similară a anului precedent.

incertitudinea va scădea treptat. Principala miză pentru 2013 este de a găsi o modalitate de a dezvolta și consolida bugetele.

În primul trim. al a.2013 PIB-ul a scăzut cu 0,7% în UE-27 și cu 1,1% în zona euro, comparativ cu perioada similară a anului precedent, resimțindu-se o aprofundare a recesiunii față de anul 2012. În timp ce consumul final al gospodăriilor a reușit să fie menținut, relativ, formarea brută de capital a avut o contribuție negativă asupra creșterii PIB. Criza pare să afecteze încă majoritatea statelor din spațiul european, deși în țările baltice și România situația pare să fie una relativ bună. Situația cea mai critică se atestă în Grecia (-5,3%), Cipru (-4,1%), Portugalia (-4%), Slovenia (-3,3%), unde cu excepția Greciei situația pare să se acutizeze.

În primele 5 luni ale anului curent indicele prețurilor de consum (calculat în baza mediei anuale) a continuat să se reducă lunar cu 0,1 p.p., de la 102,6% în ianuarie la 102,2% în luna aprilie. În anul precedent, în aceeași perioadă, nivelul inflației s-a menținut la o rată anuală de 3-3,1%. Urmărind evoluțiile lunare de la începutul anului în principalele state parteneri comerciali ai Republicii Moldova, se poate observa o reducere a inflației în Italia, Germania, Polonia. În România aceasta din contra, a avut un trend crescător, dar care nu a depășit valorile înregistrate în perioadele similare ale anului precedent.

În primul trimestru al anului curent s-au temperat și fluxurile comerciale cu bunuri și servicii, continuând tendințele din anul precedent. Exporturile de bunuri și servicii s-au redus de la 10,9% în T.I, 2011, la 2,4% în T.I, 2012 și la 0,4% în perioada similară a anului curent, iar importurile de la 8,7% la -0,3% și -1,4% în aceeași perioadă de referință.

Rata șomajului în UE în ianuarie-februarie a constituit 10,9%, iar în martie-aprilie 2013 – 11.0%. Față de aceeași perioadă a anului precedent rata șomajului a înregistrat o creștere continuă, media înregistrată în T.I, 2012, fiind de 10,2%. Printre țările membre cu cea mai scăzută rată a șomajului se numără Austria (4,5%), Germania (5,1%) și Luxemburg (5.6%), iar cea mai ridicată - Grecia (25,4%), Spania (25,1%) și Portugalia (16,1%).

România

Fondul Monetar Internațional estimează că, economia României va înregistra o creștere de 1,6% în 2013, pe când Comisia Națională de Prognoză din România a revizuit în scădere estimarea privind creșterea produsului intern brut în 2013, de la 2% în prognozele din toamna a. 2012 la 1,6% în prognoza de iarnă 2013. Există estimări optimiste, determinate de absorbția fondurilor europene din a doua jumătate din 2013 și a sporirii producției agricole, care ar putea contribui la creșterea PIB-ului României cu 2,5% în anul curent.

Produsul intern brut în trim. I, 2013 a crescut cu 2,2% în termeni reali, comparativ cu trim.I, 2012 conform datelor ajustate sezonier. Creșterea a avut loc în special ca urmare consolidării exportului net de bunuri și servicii, în timp ce consumul final și formarea brută de capital a avut mai cu seamă o evoluție negativă. Exportul de bunuri și servicii după o reducere cu 1,8% în trimestrul întâi al anului precedent, a sporit în anul curent cu 3,9%, dinamică susținută de revenirea exporturilor cu bunuri în timp ce cele cu servicii s-au contractat semnificativ. Importul de bunuri și servicii, au avut în mare parte o influență pozitivă asupra balanței comerciale cu bunuri și servicii, reducându-se cu 1,7% față de perioada similară a a. 2012.

Indicele prețurilor de consum a marcat o tendință crescătoare în primele cinci luni ale anului, sporind de la 103,6% în luna ianuarie la 104,3% în aprilie 2013. Totodată, nivelul inflației s-a plasat în primele 3 luni ale anului sub valorile înregistrate în perioada similară a anului 2012.

Rata șomajului în luna aprilie 2013, a fost estimată la 7,3%, aflându-se în creștere cu 0,1 puncte procentuale atât față de luna anterioară, cât și față de nivelul înregistrat în luna aprilie a a. 2012. La începutul acestui an a putut fi sesizată o continuitate a tendinței din anul precedent, caracterizată printr-o creștere treptată a ratei inflației.

Federația Rusă

Economia Rusiei în primele trei luni ale anului 2013 a crescut cu doar 1,6%, sau de 3 ori mai lent decât în trim.I, 2012, o presiune înaltă în acest sens fiind exercitată de ritmul redus al consumului individual și volumul scăzut al formării brute de capital.

Se estimează că, valorile reduse din trim. I 2013 vor fi redresate în trim. II, când creșterea economică va fi de 3%, iar stimulenți importanți în acest sens vor fi: reducerea ratelor dobânzilor bancare pentru creditarea business-ului, limitarea creșterii tarifelor monopolurilor naturale, stimularea cererii de consum, implementarea practicilor avansate a managementului de stat, precum și îmbunătățirea climatului antreprenorial în țară.

După o temperare ușoară a creșterii prețurilor de consum în anul precedent (103,9% în T.I, 2012), în T.I al anului curent IPC a reluat tendința de creștere, constituind 107,1%. Creșterea prețurilor de consum a fost determinată, preponderent, de sporirea prețurilor produselor alimentare cu 8,5% și a serviciilor cu 7,9%, față de perioada similară a anului trecut.

Datele disponibile, privind evoluția valorii nominale a comerțului exterior în primul trimestru, indică asupra unei temperaturi comparativ cu perioada similară a anului precedent. După o creștere cu 16,3% a exporturilor și cu 12,1% a importurilor în T.I, 2012, în anul curent valoarea exporturilor s-a contractat față de perioada similară a anului trecut cu 4,9%, iar importurile au sporit cu un ritm moderat de 3,1%.

În primele trei luni ale anului curent presiunea exercitată pe piața muncii de sporirea șomajului a continuat să scadă, de la 6% în luna ianuarie la 5,7% în martie. Per ansamblu, rata medie a șomajului în trimestrul I al acestui an a fost de 5,8%, în scădere cu 0,5 p.p. comparativ cu nivelul înregistrat în ianuarie-martie 2012.

Ucraina

În anul 2013 economia Ucrainei a intrat într-o fază de recesiune, scăderea PIB-ului fiind fixată deja pe parcursul a două ultime trimestre a anului 2012. Restabilirea ritmurilor de creștere a PIB-ului țării a fost anihilată de încetinirea ritmurilor creșterii economice a Rusiei și altor țări CSI, continuarea reducerii consumului intern, precum și cheltuielile suportate în vederea organizării Campionatului Europei la fotbal. Ca urmare a conjuncturii nefavorabile a factorilor interni și externi, majoritatea organizațiilor mondiale au coborât brusc prognozele creșterii PIB-ului Ucrainei pentru anul 2013.

PIB-ul în trim.I, 2013 a scăzut cu 1,1% față de aceeași perioadă a anului 2012. În comparație cu trim.IV, 2012 conform datelor ajustate sezonier, PIB-ul Ucrainei s-a majorat cu 0,6%. Cea mai mare scădere a valorii adăugate brute în perioada ianuarie – martie s-a înregistrat în domeniul construcțiilor – 14,8%, serviciilor intermediarilor financiari – 13,8%, industriei prelucrătoare – 9,5%, precum și a producției și distribuției de gaze, apă și energiei electrice – 7,8%.

IPC în T.I, 2013 a marcat o reducere cu 0,5% față de aceeași perioadă în anul trecut, după o creștere cu 2,9% în ianuarie martie 2012. Scăderea inflației în primul trimestru a fost determinată, în mare parte de scăderea prețurilor produselor alimentare cu 3,2% și a produselor de îmbrăcăminte și încălțăminte cu 2,55%.

Exportul în trim.I, 2013 a înregistrat o scădere de 1,5%, iar importul- de 6,2%. De notat că, în perioada similară a a. 2012, au marcat o creștere cu 5,1% și, corespunzător 3,1%). Soldul negativ a constituit în trim.I, 2013 -1,987 mild. dol. SUA, iar în trim.I, 2012 – 2,921 mild. dol. SUA. Formarea soldului negativ a fost condiționată, în cea mai mare măsură de următoarele grupe de mărfuri: combustibilul mineral, petrolul (-4034,5 mil dol.SUA), mijloacele de transport terestru, exclusiv cel feroviar (-1209,9 mil dol. SUA), mașinile electrice (-923,5 mil dol. SUA), masele plastice, materialele polimerice (-614,5 mil dol. SUA), producția farmaceutică (-546,5 mil dol. SUA).

Șomajul înregistrat în trim.I, 2013 a constituit 1,9%, iar numărul șomerilor a crescut până la 200 mii oameni. La sfârșitul anului 2012 numărul șomerilor în țară a fost de 501 mii oameni sau 1,8% din numărul total al populației apte de muncă, fiind cu 33 mii oameni mai puțin decât în aprilie 2011.

Capitolul V

MEDIUL DE AFACERI

Activitatea businessului. Numărul întreprinderilor înregistrate: clasificarea potrivit formelor organizațional-juridice. Conform datelor Camerei Înregistrării de Stat, la 01.04.2013 Registrul de stat conținea informații despre 162 463 persoane juridice și întreprinzători individuali. La 01.04.2013, în comparație cu aceeași perioadă a anului precedent, numărul întreprinderilor în Registru a crescut cu 840 de unități sau cu 0,5%.

Analizând numărul întreprinderilor din Registru, remarcăm o creștere cu 2 p.p. a ponderii societăților cu răspundere limitată în T.I 2013 comparativ cu trimestrul similar al anului 2012. Ponderea întreprinderilor de stat și municipale în Registru de stat reprezintă 1%.

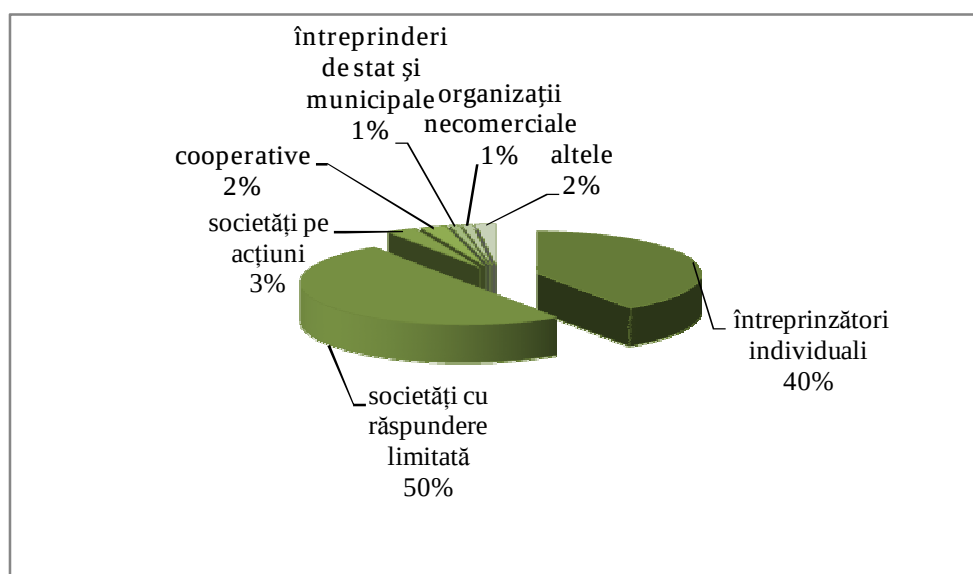

Figura 5.1. Întreprinderile înregistrate după forma organizațional - juridică, la data de 01.04.2013

Sursa: Conform datelor Camerei Înregistrării de Stat.

Dinamica întreprinderilor înregistrate și radiate în trimestrul I 2012- 2013

Numărul întreprinderilor înregistrate de Camera Înregistrării de Stat a crescut în T.I 2013 comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, indicele constituind 102,3%. Numărul întreprinderilor înregistrate în T.I 2013 s-a majorat cu 9,6% față de T.IV 2012. Astfel, potrivit datelor Camerei Înregistrării de Stat, în Registrul de stat au fost trecute 1797 de întreprinderi noi în T.I 2013.

Numărul întreprinderilor radiate în trimestrul I 2013 a constituit 700 de unități sau cu 7,4% mai puțin decât în aceeași perioadă a anului precedent.

În perioada ianuarie-martie 2013, au fost înregistrate 1064 întreprinderi noi în oficiul teritorial Chișinău, ce constituie 59,2% din total întreprinderi înregistrate în primul trimestru al acestui an. Concomitent, în T.I 2013 (în raport cu aceeași perioadă a anului precedent) în oficiul teritorial Chișinău s-a înregistrat o tendință de micșorare a numărului de întreprinderi înregistrate, indicele constituind 99,6% și o majorare cu 6,4% a numărului de întreprinderi înregistrate în oficiile teritoriale.

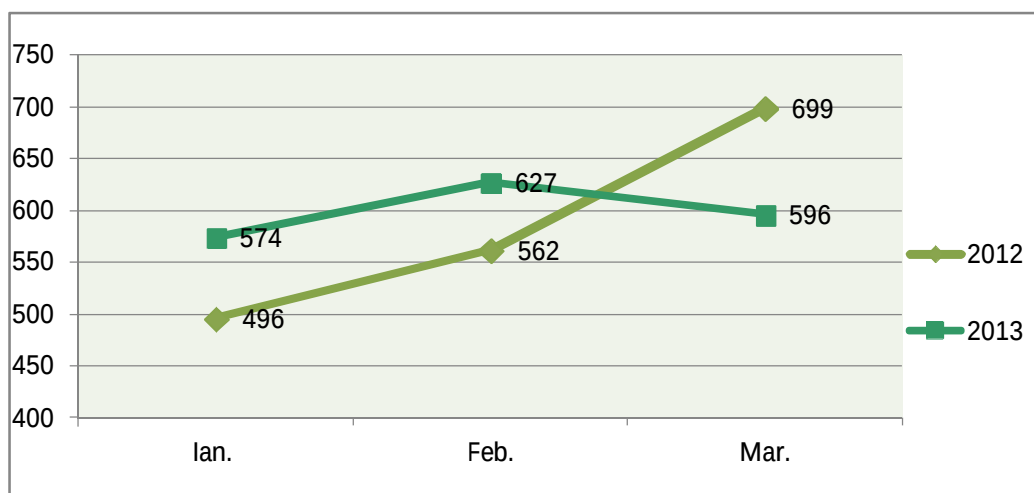

Figura 5.2. Evoluția numărului de întreprinderi înregistrate în T.I 2012-2013
Sursa: Conform datelor Camerei Înregistrării de Stat.

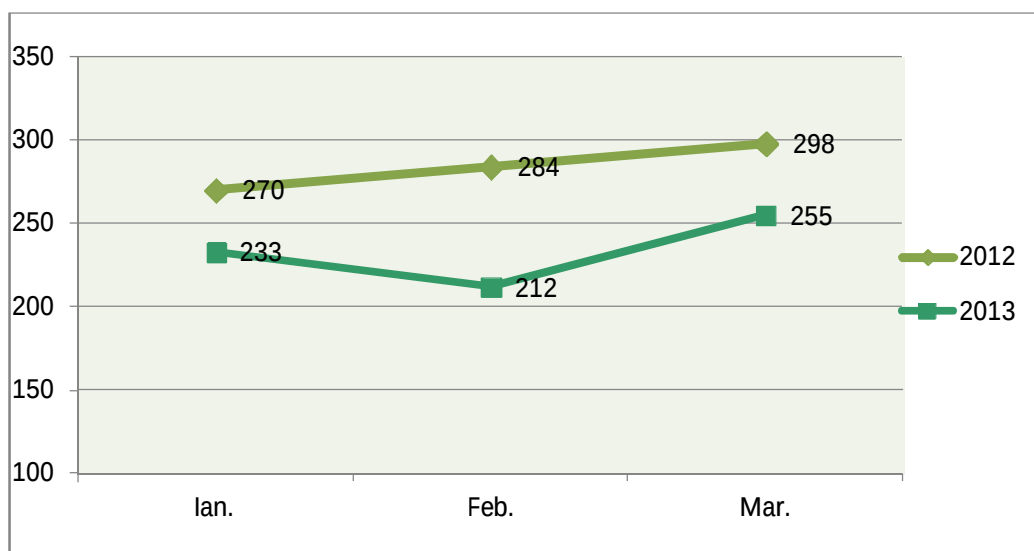

Figura 5.3. Evoluția numărului de întreprinderi radiate în trimestrul I 2012-2013
Sursa: Conform datelor Camerei Înregistrării de Stat.

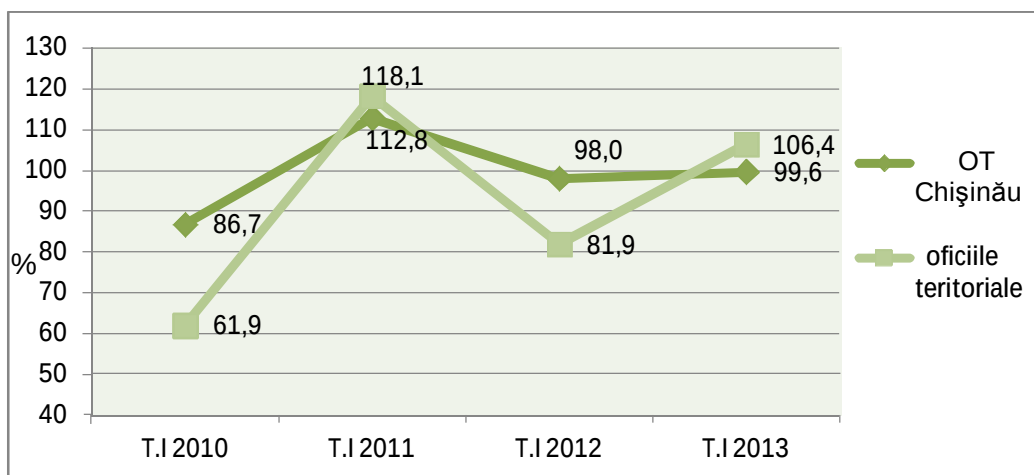

Figura 5.4. Indicii întreprinderilor înregistrate în oficiul teritorial Chișinău și oficiile teritoriale în T.I 2010-2013
Sursa: Calculele autorilor conform datelor Camerei Înregistrării de Stat.

74,2% din numărul de întreprinderi radiate în perioada ianuarie-martie 2013 sunt din afara Chișinăului.

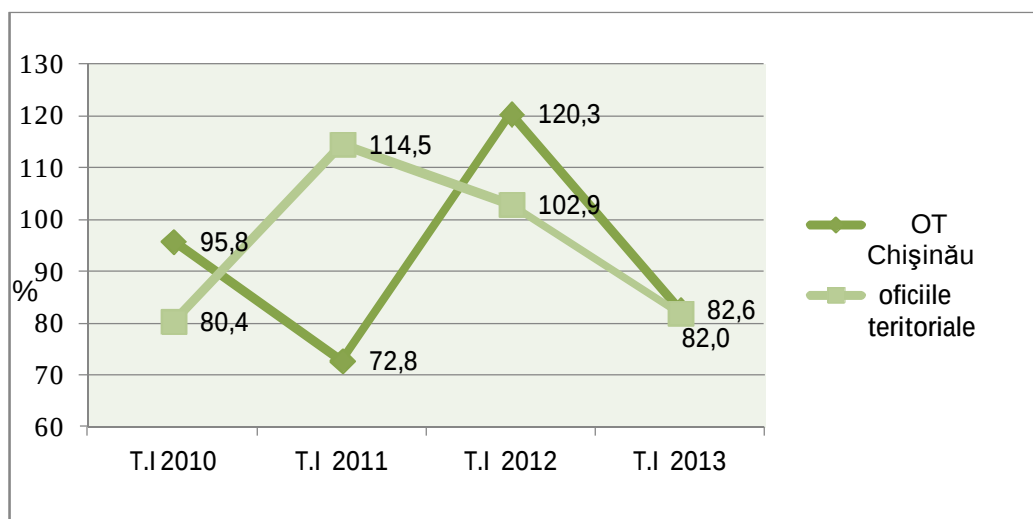

Figura 5.5. Indicii întreprinderilor radiate în oficiul teritorial Chișinău și oficiile teritoriale în T.I 2010-2013

Sursa: Calculele autorilor conform datelor Camerei Înregistrării de Stat.

Numărul întreprinderilor radiate în oficiul Chișinău și oficiile teritoriale în T.I 2013 au înregistrat o tendință de micșorare, indicele constituind 82,6%, respectiv 82,0% comparativ cu perioada T.I 2012.

Indicatorul calculat, care caracterizează creșterea netă/micșorarea numărului întreprinderilor (înregistrate, minus radiate), arată că în T.I 2012-2013 a avut loc o creștere netă a numărului de întreprinderi, indicele constituind 121,2%.

Tabelul 5.1. Dinamica întreprinderilor înregistrate și radiate în T.I 2012-2013

Anii/luna	Creșterea netă/ micșorarea	
	Numărul, unit. (Întreprinderi înregistrate – întreprinderi radiate)	Indice, %
T.I 2012	905	
T.I 2013, inclusiv:	1097	121,2
ianuarie	341	150,9
februarie	415	149,3
martie	341	85,0

Sursa: Calculele autorilor conform datelor Camerei Înregistrării de Stat.

Potrivit datelor Biroului Național de Statistică în T.I 2013 s-a înregistrat o scădere -2,8% (în prețuri comparabile) a venitului din vânzări la întreprinderile cu genul principal de activitate comerțul cu amănuntul¹ față de perioada similară a anului 2012.

În T.I 2013, o scădere a cifrei de afaceri a întreprinderilor cu genul principal de activitate comerțul cu amănuntul, au înregistrat toate regiunile economice ale țării, regiunea Nord înregistrând cea mai mare micșorare (cu 16,4%) comparativ cu perioada similară a anului 2012.

¹ Întreprinderile cu genul principal de activitate comerțul cu amănuntul, cu un număr de salariați de 20 și mai multe persoane, cuprinse în cercetarea statistică lunară privind indicatorii pe termen scurt (SERV TS)

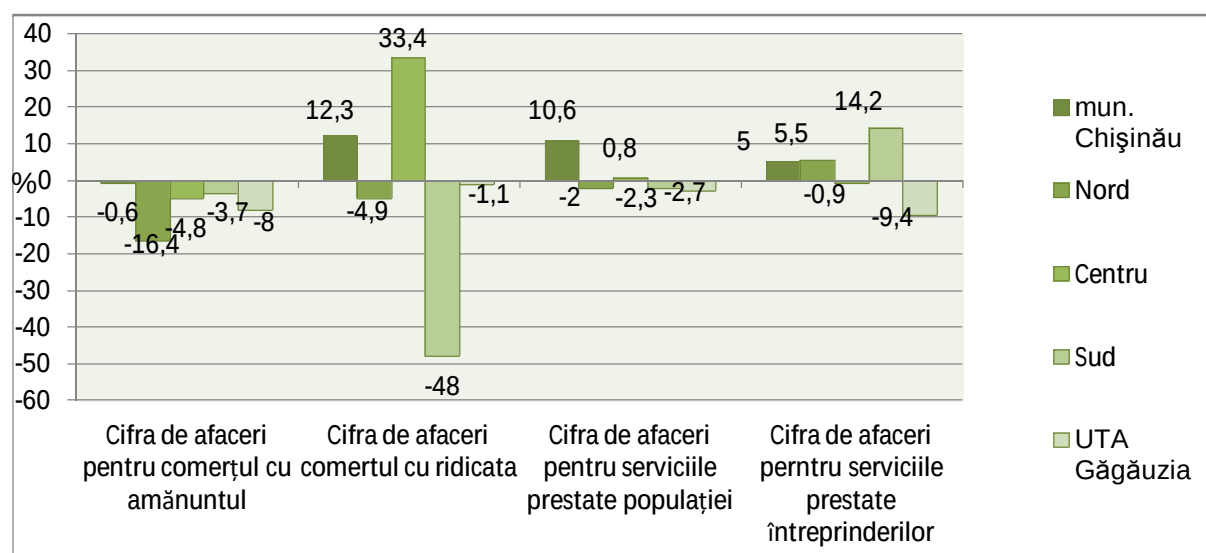

Figura 5.4. Evoluția cifrei de afaceri pentru comerț și servicii pe regiuni de dezvoltare în T.I 2013 în % față de T.I 2012

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Cifra de afaceri la întreprinderile cu genul principal de activitate comerțul cu ridicata¹ (în prețuri curente) a înregistrat o creștere cu 11,3% în perioada ianuarie-martie 2013 comparativ cu perioada similară a anului precedent.

Întreprinderile din regiunea Centru și mun. Chișinău s-au remarcat printr-o creștere semnificativă a cifrei de afaceri (o creștere cu 33,4% în regiunea Centru și cu 12,3% în mun. Chișinău). În această perioadă, întreprinderile din regiunile de Nord, Sud și UTA Găgăuzia au înregistrat o micșorare a cifrei de afaceri comparativ cu T.I 2012.

În T.I 2013, o creștere mai mare a cifrei de afaceri a întreprinderilor cu genul principal de activitate comerțul cu ridicata a fost înregistrată în raionul Hâncești (de 2,1 ori) față de perioada similară a anului 2012.

În T.I 2013, indicele valoric al cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de servicii de piață prestate populației² s-a majorat cu 6,8% (în prețuri comparabile) față de trimestrul I 2012.

În această perioadă, întreprinderile din mun. Chișinău și regiunea Centru au înregistrat o creștere a cifrei de afaceri comparativ cu perioada ianuarie-martie 2012.

Cât privește indicele valoric al cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de servicii de piață, prestate în special întreprinderilor³, în ianuarie-martie 2013 s-a înregistrat majorare cu 4,9% (în prețuri curente) față de perioada similară a anului 2012.

Întreprinderile din UTA Găgăuzia și regiunea Centru au înregistrat o diminuare a cifrei de afaceri (cu -9,4%, respectiv -0,9%).

¹ Întreprinderile cu genul principal de activitate comerțul cu ridicata, cu un număr de salariați de 20 și mai multe persoane, cuprinse în cercetarea statistică lunară privind indicatorii pe termen scurt (SERV TS)

² Întreprinderile cu genul principal de activitate de servicii de piață prestate populației, cu un număr de salariați de 20 și mai multe persoane, cuprinse în cercetarea statistică lunară privind indicatorii pe termen scurt (SERV TS)

³ Întreprinderile cu genul principal de activitate de servicii de piață prestate întreprinderilor, cu un număr de salariați de 20 și mai multe persoane, cuprinse în cercetarea statistică lunară privind indicatorii pe termen scurt (SERV TS)

Indicatorii de dezvoltare a businessului în regiunea din partea stângă a Nistrului

În a. 2012, în regiunea din partea stângă a Nistrului, 61,6% din organizații și întreprinderi au obținut profit net și, respectiv, 36,8% au înregistrat pierderi (cu excepția întreprinderilor mici, băncilor, organizațiilor bugetare și de asigurări). Dintre organizațiile care au înregistrat profit net în această perioadă ponderea cea mai mare le revine organizațiilor din comerț și alimentație publică (70%) și din agricultură (73,3%). În aspect valoric, întreprinderile din industrie au înregistrat o pierdere netă mai mare (82% din total pierdere netă).

Tabelul 5.2. Date privind profitul (pierdere) netă a organizațiilor din partea stângă a Nistrului pe genuri de activitate, în a. 2012

	Numărul organizațiilor care au primit profit net	În % de la numărul total	Numărul organizațiilor or cu pierdere netă	În % de la numărul total	Profit net, mii RUB.	Pierdere netă, mii RUB.
Total	194	61,6	116	36,8	1550704	837036
inclusiv:						
industrie	48	56,5	37	43,5	667280	687552
agricultură	22	73,3	8	26,7	91252	56627
transport	16	59,3	11	40,7	18114	7244
comunicații	2	22,2	7	77,8	52383	337
construcții	15	65,2	7	30,4	22461	10085
comerț și alimentație publică	63	70	26	28,9	667400	13948
gospodărie de locuințe și deservire comunală	9	42,9	11	52,4	3596	10359

Sursa: Социально-Экономическое Развитие Приднестровской Молдавской Республики, [2012](#) (окончательные данные)

Capitolul VI

SECTORUL SOCIAL

Situația demografică. În ianuarie-martie 2013, numărul *născuților-vii* total pe țară a constituit 8976 pers., fiind în scădere cu 3,0% comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut. Rata natalității a constituit 10,2 *născuți-vii* la 1000 locuitori. Numărul celor *decedați* a constituit 10859 pers. Mortalitatea generală a înregistrat o scădere de 1,9% comparativ cu anul trecut. Rata mortalității a constituit 12,4 *decedați* la 1000 locuitori. Scăderea naturală a constituit 1883 pers. sau a fost de 2,2 persoane la 1000 locuitori, față de 2,0 persoane în T.I 2012. Numărul *copiilor decedați în vârstă sub 1 an* în această perioadă s-a micșorat cu 8,3% rata mortalității infantile, constituind 9,8 *decedați în vârstă sub un an* la 1000 *născuți-vii*.

Structura mortalității pe clase ale cauzelor de deces relevă, că cele mai multe decese (61,2%) au drept cauză bolile aparatului circulator, tumorile maligne constituie 12,6%, bolile aparatului digestiv – 8,6%, accidentele, intoxicațiile și traumele – 7,0%, bolile aparatului respirator – 4,7%, alte clase – 5,9%.

Tabelul 6.1. Evoluția proceselor demografice pe regiuni de dezvoltare
în ianuarie-martie 2013

	Născuți-vii, pers.	Decedați, pers.	Decedați copii sub 1 an, pers.	Sporul natural	Numărul căsătoriilor	Numărul divorțurilor
<i>Municipiul Chișinău</i>	2677	1621	37	1056	901	859
<i>Nord</i>	2258	3815	19	-1557	981	691
<i>Centru</i>	2423	3314	20	-891	1223	895
<i>Sud</i>	1203	1664	8	-461	567	370
<i>U.T.A. Găgăuzia</i>	415	445	4	-30	228	104

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Numărul *căsătoriilor* total pe republică a constituit 3900, fiind în creștere cu 11,5% față de perioada similară a anului precedent. Rata nupțialității a constituit 4,4 *căsătorii* la 1000 locuitori. Numărul *divorțurilor* total pe țară constituie 2919, fiind în creștere cu 2,9% față de perioada similară a anului trecut. Rata divorțialității a alcătuit 3,3 *divorțuri* la 1000 locuitori.

Boxa 6.1. Depopularea – tendința principală în evoluția demografică

Scăderea numărului populației Republicii Moldova, care s-a declanșat la sfârșitul anilor '90 al secolului trecut prezintă o tendință de termen lung, determinată de mecanismele interne ale procesului de reproducere demografică. Reducerea efectivului populației se datorează sporului natural negativ - prevalării numărului decedaților asupra numărului *născuților* în rezultatul instalării regimului îngust de reproducere a populației cu niveluri relativ scăzute ale fertilității și mortalității.

Conform legilor demografice, în cazul în care rata totală de fertilitate se menține pe parcursul a două decenii sub nivelul necesar de înlocuire a generațiilor (2,1 copii per femeie de vârstă fertilă) numărul de decese va depăși numărul de nașteri. Conform datelor Biroului Național de Statistică, în Republica Moldova rata totală de fertilitate a coborât sub nivelul de 2,1 din anul 1993. În ultimul deceniu rata netă de reproducere a populației oscilează în limitele de 0,57-0,6, astfel înlocuirea generațiilor se asigură doar cu 57-60%.

Migrarea populației. În ianuarie-martie 2013, potrivit Ministerului Afacerilor Interne, permis de ședere (permanentă și temporară) au primit 516 cetățeni străini și 117 repatriați. În structura imigranților după scopul sosirii au dominat cei imigrați de familii – 47,6%, la muncă – 28,5%, cetățeni imigrați la studii – 10,0%, din alte cauze – 13,9%.

După țara de emigrare, cetățenii străini sunt imigranți din: Ucraina – 95 pers., România – 77 pers., Federația Rusă – 64 pers., Turcia – 62 pers., Italia – 27 pers., Statele Unite ale Americii – 19 pers., Israel – 15 pers., Azerbaidjan – 13 pers., Irak – 12 pers., alte țări – 128 pers.

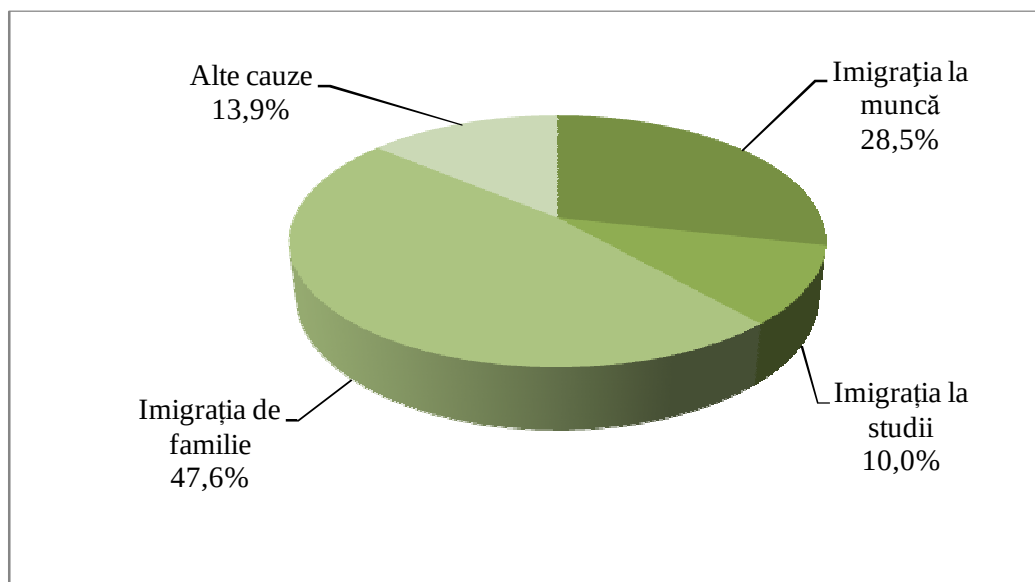

Figura 6.1. Distribuția cetățenilor străini după scopul sosirii în RM în ianuarie-martie 2013,%

Sursa: Conform datelor Ministerului Afacerilor Interne.

Piața forței de muncă. În T.I 2013 *populația economic activă* a Republicii Moldova a constituit 1121,0 mii pers., fiind în creștere cu 1,6% (17,3 mii) față de T.I 2012. Structura populației active s-a modificat după cum urmează: ponderea populației ocupate s-a micșorat de la 92,8% la 91,9%, iar ponderea șomerilor a crescut de la 7,2% la 8,1%.

Disparități importante pe sexe și medii în cadrul persoanelor economic active nu s-au înregistrat: ponderea bărbaților – 50,2% a depășit puțin ponderea femeilor – 49,8%, iar ponderea persoanelor economic active din mediul rural a fost mai mică față de cea a populației active din mediul urban: respectiv 48,3% și 51,7%.

Rata de activitate a populației de 15 ani și peste a constituit 37,5%, fiind în creștere nesemnificativă față de nivelul înregistrat în trimestrul respectiv al anului precedent (37,0%). Acest indicator a atins valori mai înalte în rândul bărbaților – 39,7%, în comparație cu rata estimată pentru femei – 35,6%. Ratele de activitate pe medii au înregistrat următoarele valori: 45,8% în mediul urban și 31,5% în mediul rural. În categoria de vârstă 15-29 ani acest indicator a avut valoarea 29,0%, iar în categoria 15-64 ani (vârstă de muncă în țările Uniunii Europene conform metodologiei Eurostat) – 42,0%, crescând cu 0,7 p.p. față de nivelul T.I 2012. Rata de activitate a populației în vârstă de muncă (16-56 ani pentru femei și 16-61 ani pentru bărbați conform legislației naționale) a fost de 44,7%.

Populația ocupată a constituit 1030,2 mii pers., crescând cu 0,6% față de T. I 2012. Ca și în cazul populației economic active, nu au fost înregistrate disparități pe sexe (50,9% femei și 49,1% bărbați). Aceeași situație s-a înregistrat și în repartitia pe medii (51,6% mediul urban și 48,4% mediul rural).

Rata de ocupare a populației de 15 ani și peste a fost de 34,5%, înregistrând o creștere de 0,2 p.p. în comparație cu T.I 2012. La bărbați a fost mai înaltă (35,7%) în comparație cu femeile – 33,4%. În distribuția pe medii de reședință rata de ocupare a avut valoarea 42,0% în mediul urban și 29,0% în mediul rural. Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă (16-56/61 ani) a fost de 40,9%, a populației de vârstă 15-64 ani – 38,5% și în categoria de vârstă 15-29 ani acest indicator a avut valoarea 25,2%.

În distribuția după *activitățile din economia națională* se constată că în *sectorul agricol* au activat 204,5 mii pers. (19,9% din totalul persoanelor ocupate). Față de T.I 2012 numărul populației ocupate în agricultură a scăzut cu 2,9 mii, sau cu 1,4%.

În *activitățile non-agricole* numărul persoanelor ocupate a fost de 825,7 mii, în creștere cu 9,3 mii sau cu 1,1% față de T.I 2012. Ponderea persoanelor ocupate în *industrie* a constituit 13,5% (15,0% în 2012) și în *construcții*, respectiv, 5,0% (4,7% în 2012). Numărul persoanelor ocupate în industrie a scăzut cu 9,5%, în construcții, a crescut cu 7,4% față de nivelul anului precedent. În *sectorul servicii* au activat 61,7% din totalul persoanelor ocupate, această pondere crescând cu 1,6 p.p. față de T.I 2012. Numărul absolut al persoanelor ocupate în sectorul serviciilor a crescut cu 20,3 mii.

Conform repartizării după *forme de proprietate*, 69,2% din populație a fost ocupată în unități cu forma de proprietate privată, 30,8% - cu cea publică.

Structura populației ocupate după *statutul profesional* relevă că, numărul salariaților a constituit 76,8% din total.

În *sectorul informal* au lucrat 12,0% din totalul persoanelor ocupate în economie, iar 24,8% au avut un *loc de muncă informal*. Din numărul persoanelor ocupate informal salariații au alcătuit 25,4%, totodată 8,2% din totalul salariaților aveau un loc de muncă informal.

Numărul *persoanelor subocupate* a fost de 89,0 mii, ceea ce reprezintă 8,6% din totalul persoanelor ocupate. Numărul persoanelor din această categorie a crescut cu 6,5% în comparație cu T.I 2012.

Numărul șomerilor, estimat conform metodologiei Biroului Internațional al Muncii a fost de 90,8 mii pers., fiind cu 11,0 mii mai mare față de T.I 2012. Șomajul a afectat într-o proporție mai mare bărbații – 63,4% din total numărul de șomeri, la fel și persoanele din mediul urban – 52,5%.

Rata șomajului la nivel de țară a înregistrat valoarea de 8,1%, fiind mai mare față de T.I 2012 (7,2%). Rata șomajului la bărbați a constituit 10,2%, la femei, respectiv, 6,0%. Nu au fost înregistrate disparități între ratele șomajului în mediul urban și cel rural (respectiv, 8,2% și 8,0%). În rândurile tinerilor (15-24 ani) rata șomajului a constituit 16,9%. În categoria de vârstă 15-29 ani acest indicator a avut valoarea 13,0%.

Populația inactivă de 15 ani și peste a reprezentat 62,5% din totalul populației de aceeași categorie de vârstă, fiind mai mică decât nivelul trimestrului respectiv al anului 2012 cu 0,5 p.p, sau cu 12,8 mii pers. Din punct de vedere al relației cu piața muncii, în cadrul populației inative distingem două categorii importante: *persoane descurajate* și *persoane* care au fost *declarat* de către gospodării *plecate în alte țări la lucru sau în căutare de lucru*. Persoanele descurajate în a-și găsi un loc de lucru dorit au constituit circa 27,7 mii – față de 35,9 mii în 2012. Numărul persoanelor declarate de către gospodării *plecate în alte țări la lucru sau în căutare de lucru* a fost conform estimărilor de circa 294,0 mii pers. – față de 313,3 mii în 2012. Două treimi din numărul celor declarați *plecați* au constituit-o bărbații (64,5%), la fel și persoanele *plecate* din localitățile rurale (69,2%).

Veniturile disponibile ale populației. În T.I 2013 *veniturile disponibile* ale populației au constituit în medie pentru o persoană 1559,8 MDL lunar, fiind în creștere cu 8,5% față de aceeași

perioadă a anului precedent. În termeni reali (cu ajustarea la indicele prețurilor de consum) veniturile populației au înregistrat o creștere de 3,9%.

Plățile salariale reprezintă cea mai importantă sursă de venit, 42,5% din veniturile totale disponibile, contribuția acestora fiind în descreștere față de T.I 2012 cu 1,4 puncte procentuale. În T.I 2013 prestațiile sociale au contribuit la formarea veniturilor gospodăriilor în proporție de 19,4% sau cu un punct procentual mai mult față de aceeași perioadă a anului precedent. Veniturile obținute din activitățile pe cont propriu reprezintă 15,5% din veniturile populației, inclusiv 9,1% sunt veniturile din activitatea individuală agricolă, iar 6,4% – veniturile din activitatea individuală non-agricolă.

Transferurile bănești din afara țării rămân a fi o sursă importantă pentru bugetul gospodăriilor. În medie, acestea reprezintă 16,6% din total venituri, iar contribuția acestora este cu 1,1 p.p. mai mare față de aceeași perioadă a anului precedent.

În funcție de mediul de reședință, se constată că veniturile populației din mediul urban au fost în medie cu 787,1 MDL sau de 1,7 ori mai mari comparativ cu veniturile din mediul rural. Principala sursă de venit a populației din mediul urban este activitatea salariată, care reprezintă 53,6% (56,8% în T.I anul 2012) și prestațiile sociale – 17,0% (14,7% în T.I anul 2012). În mediul rural, cea mai importantă sursă de venit la fel este activitatea salariată (28,9%) dar contribuția acesteia este mai mică practic de 2 ori decât în mediul urban. Totodată, veniturile obținute din activitatea individual agricolă au asigurat 19,3% din totalul veniturilor disponibile.

Populația rurală în comparație cu cea urbană este dependentă într-o proporție mai mare de transferurile din afara țării, ponderea acestora în venituri fiind de 21,0% față de 13,0% în cazul populației din mediul urban. În afară de aceasta, pentru populația rurală este caracteristică o pondere mai mare și a prestațiilor sociale, contribuția acestora fiind de 22,4%, comparativ cu 17,0% în mediul urban.

În structura veniturilor disponibile ale populației predominante sunt *veniturile bănești* – 89,2%, celor în natură le revine 10,8%. În termeni absoluți, valoarea veniturilor bănești a însumat 1392,1 MDL lunar în medie pe o persoană, iar cele în natură – 167,8 MDL. Veniturile bănești constituie 96,5% din veniturile populației din mediul urban, iar în mediul rural contribuția acestora este de 80,3%.

Cheltuielile de consum ale populației. *Cheltuielile medii lunare de consum* ale populației în T.I 2013 au constituit în medie pe o persoană 1656,1 MDL, fiind în creștere față de aceeași perioadă a anului precedent cu 9,6%. În termeni reali (cu ajustarea la indicele prețurilor de consum) populația a cheltuit în medie cu 5,0% mai mult comparativ cu T.I 2012.

Cea mai mare parte a cheltuielilor tradițional este destinată necesarului de consum alimentar – 43,4%. Pentru întreținerea locuinței o persoană în medie a alocat 18,3% din cheltuielile totale de consum (nivelul anului precedent), iar pentru îmbrăcăminte și încălțăminte – 9,6% (-1,3 p.p.). Celelalte cheltuieli au fost direcționate pentru sănătate (6,7% față de 6,2% în T.I 2012), transport (4,6% față de 3,8%), comunicații – 4,5% (nivelul anului precedent), dotarea locuinței (3,2% față de 3,0%), învățământ (0,8% față de 1,1%), etc. În medie, cheltuielile de consum ale populației din mediul urban în total au constituit 1993,2 MDL pentru o persoană lunar, respectiv cu 589 MDL sau de 1,4 ori mai mult față de mediul rural.

În mediul urban, pentru asigurarea consumului de produse alimentare, populația a alocat 41,0% din cheltuielile lunare de consum (40,6% în T.I 2012), iar în cel rural – 45,9% (47,3%). Populația urbană a cheltuit mai mult pentru întreținerea locuinței (19,9% față de 16,7% în mediul rural), transport (5,7% față de 3,4%), servicii de comunicații (4,8% față de 4,2%), servicii de agrement (1,8% față de 0,8%) și pentru hoteluri, cafenele și restaurante (3,0% față de 0,6%).

În structura cheltuielilor totale de consum ale populației, predomină *cheltuielile bănești* – 89,9%, celor în natură le revine respectiv 10,1%. În gospodăriile urbane cheltuielile în natură constituie 3,5% din total cheltuieli de consum, de regulă acestea fiind cazurile consumului de produse alimentare primite gratis din afara gospodăriei (rude, ajutor social, etc.), iar în cazul gospodăriilor rurale, 17,1% din cheltuieli reprezintă consumul produselor obținute din activitatea individuală agricolă.

Remunerarea muncii. În luna ianuarie 2013, potrivit BNS al RM, câștigul salarial mediu nominal brut a fost de 3413,8 MDL, înregistrând o creștere cu 8,8% față de luna ianuarie 2012. În sfera bugetară câștigul salarial mediu a constituit în luna ianuarie curent 2997,8 MDL (+5,6% față de ianuarie 2012). În sectorul economic (real) câștigul salarial a înregistrat 3590,9 MDL (+9,2% față de ianuarie 2012). Indicele câștigului salarial real pentru luna ianuarie 2013 față de luna ianuarie 2012, calculat ca raport între indicele câștigului salarial nominal brut și indicele prețurilor de consum, a fost de 104,0%.

În luna februarie 2013, câștigul salarial mediu nominal brut a fost de 3380,1 MDL, înregistrând o creștere cu 6,8% față de luna februarie 2012. În sfera bugetară câștigul salarial mediu a constituit în luna februarie curent 3097,5 MDL (+2,3% față de februarie 2012). În sectorul economic (real) câștigul salarial a înregistrat 3498,2 MDL (+8,1% față de februarie 2012). Indicele câștigului salarial real pentru luna februarie 2013 față de luna februarie 2012, calculat ca raport între indicele câștigului salarial nominal brut și indicele prețurilor de consum, a fost de 102,4%.

În luna martie 2013, câștigul salarial mediu nominal brut a fost de 3638,7 MDL, înregistrând o creștere cu 11,2% față de luna martie 2012. În sfera bugetară câștigul salarial mediu a constituit în luna martie curent 3256,9 MDL (+10,1% față de martie 2012). În sectorul economic (real) câștigul salarial a înregistrat 3793,4 MDL (+10,8% față de martie 2012). Indicele câștigului salarial real pentru luna martie 2013 față de luna martie 2012, calculat ca raport între indicele câștigului salarial nominal brut și indicele prețurilor de consum, a fost de 106,7%.

Tabelul 6.2. Câștigul salarial mediu nominal brut în ianuarie-martie 2013
pe activități economice, MDL

<i>Activități economice</i>	<i>Ian.</i>	<i>Feb.</i>	<i>Mar.</i>
Total economie	3413,8	3380,1	3638,7
Agricultura, economia vânatului și silvicultura	2025,9	1987,4	2153,4
Piscicultura	1850,1	1840,2	1837,5
Industrie - total:	3665,7	3631,0	3852,6
industria extractivă	3269,6	3368,1	3497,8
industria prelucrătoare	3321,0	3274,5	3445,5
energia electrică și termică, gaze și apă	5250,0	5317,3	5834,1
Construcții	3466,3	3555,2	3627,6
Comerț cu ridicata și cu amănuntul	2956,8	2882,1	2988,8
Hoteluri și restaurante	2517,0	2343,8	2518,3
Transporturi și comunicații	3977,6	3803,8	4439,6
Activități financiare	6681,5	6167,9	7695,9
Tranzacții imobiliare	4412,4	4381,6	4841,5
Administrație publică	4158,3	4421,6	4576,4
Învățământ	2736,3	2801,8	2978,5
Sănătate și asistență socială	3253,6	3180,0	3473,3
Alte activități de servicii colective, sociale și personale	3256,4	3213,1	3566,2

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Minimul de existență. Mărimea medie lunară a minimului de existență în anul 2012 a constituit 1507,5 MDL pentru o persoană, fiind astfel în creștere față de anul 2011 cu 0,3%. Menținerea minimului de existență practic la nivelul anului precedent este determinată preponderent de reducerea prețurilor la unele produse din coșul alimentar. Astfel, Indicele prețurilor de consum pentru cartofi a constituit – 54,4%, varză – 84,5%, orez – 98,9%. Totodată, s-a redus și ponderea cheltuielilor pentru mărfuri nealimentare și achitarea serviciilor în structura cheltuielilor de consum a populației.

Pe medii de reședință, minimul de existență se caracterizează prin valori mai mari pentru mediul urban – 1628,5 MDL sau cu 14,6% mai mult comparativ cu mediul rural (1420,8 MDL). Pe categorii de populație, valoarea maximă a minimului de existență revine populației în vârstă aptă de muncă – 1585,9 MDL, și în special bărbaților – 1667,1 MDL.

Pentru pensionari minimul de existență a constituit 1302,8 MDL și reprezintă 86,4% din valoarea medie pentru total populație. Co-raportul dintre valoarea medie a pensiei lunare stabilite la 1 ianuarie 2013 (957,6 MDL) și minimul de existență pentru această categorie de populație este de 73,5%, iar în cazul pensiei pentru limită de vârstă – 75,8%.

Minimul de existență pentru copii constituie în medie 1409,6 MDL lunar, cu o diferențiere a acestui indicator în funcție de vârsta copilului, de la 591,9 MDL pentru un copil în vârstă de până la 1 an, până la 1575,4 MDL pentru un copil în vârstă de 7-16 ani.

Protecția socială a populației. Conform datelor Casei Naționale de Asigurări Sociale, numărul pensionarilor aflați la evidența organelor de protecție socială la 1 aprilie 2013 a constituit 649,3 mii pers. sau cu 8,9 mii pers. mai mult comparativ cu 1 aprilie 2012. Mărimea medie a pensiei lunare stabilite la 1 aprilie 2013 a constituit 958,6 MDL (până la indexare), fiind în creștere cu 9,7% față de 1 aprilie 2012.

Ocrotirea sănătății. Morbiditatea populației de unele boli infecțioase în ianuarie-martie 2013, conform datelor preliminare ale Ministerului Sănătății, se caracterizează prin majorarea cazurilor de îmbolnăviri prin infecții acute ale căilor respiratorii cu localizări multiple – 119,9 mii cazuri față de 68,3 mii cazuri în ianuarie-martie 2012. Totodată, au fost înregistrate mai multe cazuri de morbiditate prin gripă – 2,3 mii cazuri față de 0,1 mii cazuri în ianuarie-martie 2012, dizenterie bacteriană – 76 cazuri față de 40 cazuri în ianuarie-martie 2012, dar mai puține cazuri de hepatite, infecții intestinale acute, varicelă, parotidită epidemică etc.

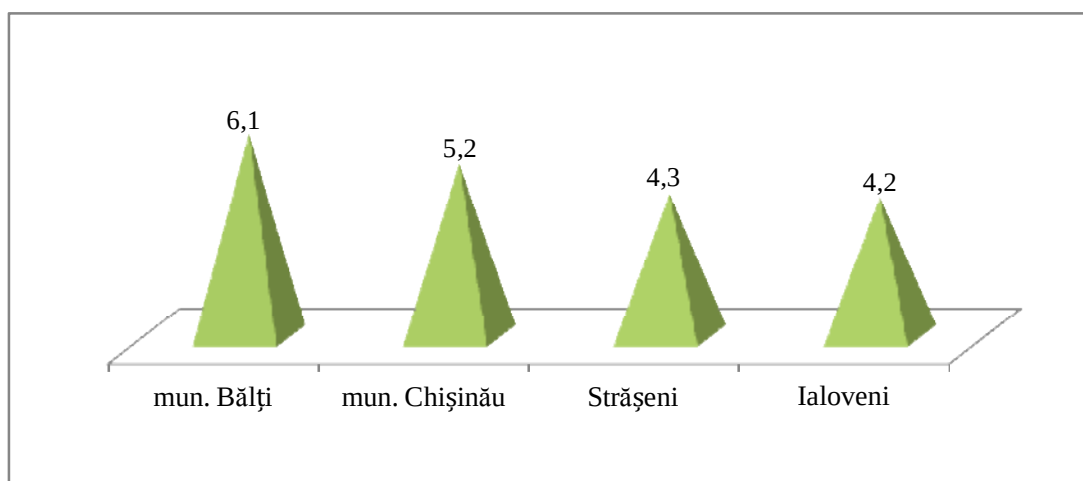

Figura 6.2. Cazurile morbidității prin infecții respiratorii acute în ianuarie-martie 2013, mii cazuri la 100 mii populație

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică.

Cele mai multe cazuri ale morbidității prin infecții respiratorii acute se înregistrează în mun. Bălți: 9,1 mii cazuri sau 6,1 mii cazuri la 100 mii populație; mun. Chișinău: 41,3 mii sau 5,2 mii cazuri la 100 mii populație; în raioanele Strășeni: 3,9 mii sau 4,3 mii cazuri la 100 mii populație; Ialoveni: 4,2 mii sau 4,2 cazuri la 100 mii populație, etc.

Fiecare al doilea caz de infecții acute ale căilor respiratorii cu localizări multiple se înregistrează în cazul copiilor. Cele mai multe cazuri de îmbolnăviri prin aceste infecții la copii au fost înregistrate în mun. Chișinău – 23,3 mii cazuri, mun. Bălți – 5,9 mii, raioanele Ialoveni, Ungheni și Strășeni, respectiv – câte 2,6 mii, Sîngerei și Criuleni – câte 2,2 mii cazuri etc.

În cazul morbidității de boli „social determinate” se remarcă o diminuare, îndeosebi a cazurilor de pediculoză și a infecțiilor gonococice, respectiv cu 313 și 87 cazuri. În ianuarie-martie 2013 numărul purtătorilor virusului imunodeficienței umane (HIV) a constituit 88 persoane. Totodată, au fost înregistrate 4 cazuri de boală al Sindromului Imunodeficienței Dobândite (SIDA).

Infrațiuni. Conform datelor Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-martie 2013 s-au înregistrat 8,3 mii infrațiuni sau cu 5,9% mai mult decât în perioada respectivă a anului precedent. În medie la 10 mii locuitori revin 23 infrațiuni înregistrate în această perioadă.

Cel mai mare nivel de infracționalitate a fost înregistrat în municipiile Chișinău și Bălți, respectiv 39 infrațiuni la 10 mii locuitori și 30 infrațiuni la 10 mii locuitori.

În ianuarie-martie 2013 au fost înregistrate cu 65,1% mai multe infrațiuni contra familiei și minorilor, inclusiv a cazurilor de violență în familie – 85,2%. Totodată, au fost înregistrate mai multe infrațiuni din categoria celor contra securității și a ordinii publice – 21,6%, contra patrimoniului – 16,1%, privind viața sexuală – 9,2%. Predominante în structura infracțiunilor rămân a fi furturile, cu o pondere de circa 43% din total infracțiuni. În perioada respectivă au fost înregistrate mai puține infracțiuni contra sănătății publice și conviețuirii sociale, economice, și a celor contra vieții și sănătății persoanei.

Comparativ cu ianuarie-martie 2012 au fost înregistrate mai multe cazuri de infracțiuni săvârșite cu aplicarea armelor de foc, explozivelor și grenadelor. Numărul acestor infracțiuni prezintă o majorare de 28% și a constituit 23 cazuri în ianuarie-martie 2013, dintre care 4 cazuri de hulișan, câte 2 cazuri de tâlhării și omor, câte un caz de vătămări intenționate și viol.

Din total infracțiuni înregistrate, fiecare a șaptea este săvârșită de persoane în vârstă aptă de muncă, dar fără ocupație. Ponderea infracțiunilor săvârșite de către minori sau cu participarea acestora a constituit 2,0%.

În ianuarie-martie 2013 au fost înregistrate 395 accidente rutiere sau câte 4 accidente zilnic. În rezultatul accidentelor rutiere și-au pierdut viața 49 pers. (inclusiv 3 copii), iar 462 pers. au fost traumatizate (inclusiv 72 copii). În medie la 100 mii populație revin 11 accidente rutiere.

Conform datelor Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale a Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-martie 2013 au fost înregistrate 377 cazuri de incendii sau cu 39,0% mai puțin comparativ cu perioada similară a anului precedent. În rezultatul incendiilor 53 pers. au decedat, inclusiv 5 copii. În urma incendiilor, pierderile au însumat valoarea de 7,1 mil. MDL.

Regiunea din partea stângă a Nistrului

Conform datelor Serviciu Statistic al Transnistriei:

Situația demografică. Numărul calculat al populației la 01.04.2013 a fost de 508,5 mii pers. În același timp, numărul populației în localitățile urbane a constituit 351,4 mii pers. (69,1% populației), iar numărul populației rurale – 157,2 mii pers. (30,9%). *Scăderea naturală a populației* în ianuarie-martie 2013 a fost de 771 pers., comparativ cu ianuarie-martie 2012 s-a

majorat cu 3,6%. S-au înregistrat 1153 născuți-vii, dar numărul decedaților a atins 1924 pers. *Mortalitatea infantilă* a copiilor sub un an, în ianuarie-martie 2013 a constituit 8 pers., comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent a scăzut cu 46,7%. Cauzele principale ale mortalității infantile sunt: starea, care a apărut în perioada perinatală (3 cazuri) și anomaliiile congenitale (3 cazuri).

Scăderea migrațională a populației ianuarie-martie 2013 (luând în considerație migrațiunea internă și externă) a fost de 144 pers., comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, s-a majorat cu 12,5%. În ianuarie-martie 2013, în regiune *au sosit* 1731 de pers., ceea ce constituie 97,2% din numărul celor sosiți în ianuarie-martie 2012, dintre acestea, copii cu vârsta sub 16 ani - 337 sau 19,5% din numărul total de sosiri. Au *plecat* 1875 de pers. sau 98,3% din numărul celor plecați în ianuarie-martie 2012, inclusiv copiii cu vârsta sub 16 ani - 306 pers. sau 16,3% din numărul total de plecări. Din numărul total de sosiți în regiune 48,1% sunt bărbați (832 pers.), din numărul celor plecați bărbații constituie - 49,1% (920 pers.). În ianuarie-martie 2013, în localitățile urbane au venit 1132 de pers., au plecat 1347 de pers. sau față de ianuarie-martie 2012 constituie 92,6% și 99,7% respectiv. În localitățile rurale au venit 599 și au plecat 528 de pers., comparativ cu anul precedent - 107,5% și 94,8% respectiv.

Numărul *căsătoriilor* înregistrate a fost de 663 și comparativ cu ianuarie-martie 2012, s-a majorat cu 20,1%. Numărul de *divorțuri* a atins cifra de 462, comparativ cu ianuarie-martie 2012, s-a micșorat cu 2,9%.

Piața forței de muncă. La 01.04.2013 *populația ocupată* a constituit 105,3 mii pers., majorându-se cu 826 pers. sau cu 0,8% față de ianuarie-martie 2012. La sfârșitul lunii martie 2013, numărul cetățenilor înregistrați la agențiile de ocupare a forței de muncă, care nu sunt angajați în nici o activitate, a constituit 5224 pers. și comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, s-a micșorat cu 24,3%. Din numărul total al cetățenilor înregistrați - 3114 pers. sau 59,6% sunt femei. În total, în ianuarie-martie 2013, prin intermediul Agenției Transnistrene pentru Ocuparea Forței de Muncă au fost angajați 482 pers. În ianuarie-martie 2013 au fost efectuate consultări profesionale cu studenții: consultații în grup - 160, care au însumat 2661 pers., și consultații individuale - 433, care au cuprins 422 pers., cu populația adultă: consultații individuale - 1846, care au cuprins 1748 pers. Pentru formarea profesională s-au cheltuit 106,5 mii de ruble, inclusiv pentru achitarea burselor - 56,0 mii de ruble. Pentru prestațiile de șomaj s-au cheltuit 4779,7 mii de ruble. Mărimea medie a *ajutorului de șomaj* în ianuarie-martie 2013 a constituit 403,8 ruble.

Remunerarea muncii. În ianuarie-martie 2013, *salariul nominal mediu lunar* calculat la un lucrător, cu excepția subiecților antreprenoriatului mic, a constituit 3579 ruble sau 112,6% față de ianuarie-martie 2012 (la cursul oficial de schimb al autorității monetare din partea stângă a Nistrului - 322 dolari SUA sau 112,2% față de ianuarie-martie 2012).

În perioada analizată, salariul nominal mediu lunar calculat al unui lucrător a fost mai mare decât salariul mediu pe regiune în următoarele ramuri economice: „Bănci și credite” (8403 ruble sau 757 dolari SUA), „Electro- și radio- comunicații” (7734 ruble sau 697 dolari SUA), „Asigurări” (5201 ruble sau 469 dolari SUA), „Comerț și alimentarea publică” (4184 ruble sau 377 dolari SUA), „Industria” (4632 ruble sau 417 dolari SUA), „Activitatea comercială generală” (4170 ruble sau 376 dolari SUA), „Construcții” (3945 ruble sau 355 dolari SUA), „Transport” (3828 ruble sau 345 dolari SUA), „Cultura fizică, agrement și turism” (3828 ruble sau 345 dolari SUA).

Totodată, salariul nominal mediu lunar calculat al unui lucrător a fost mai mic decât salariul mediu pe regiune în următoarele ramuri economice: „Geologie și meteorologie” (1687 ruble sau 152 dolari SUA), „Silvicultură” (1688 ruble sau 152 dolari SUA), „Asistență socială” (1851 ruble sau 167 dolari SUA), „Comunicații poștale” (2025 ruble sau 182 dolari SUA), „Cultura și arta” (2199 ruble sau 198 dolari SUA), „Organele de administrare” (2280 ruble sau 205 dolari SUA),

„Sănătate” (2319 ruble sau 209 dolari SUA), „Învățământ” (2328 ruble sau 210 dolari SUA), „Știință” (2530 ruble sau 228 dolari SUA), „Agricultură” (2564 ruble sau 231 dolari SUA).

În industrie, cel mai mare salariu mediu nominal lunar în ianuarie-martie 2013 a fost înregistrat pentru lucrătorii următoarelor subramuri: energia electrică – 492 dolari SUA, ceea ce este mai mult decât salariul mediu pe regiune cu 52,6%, siderurgia – 463 dolari SUA sau 143,5% din salariul mediu pe economie, industria alimentară – 396 dolari SUA sau cu 22,7% mai mult decât salariul mediu pe economie. Cel mai mic salariu nominal mediu lunar, calculat pentru ianuarie-martie 2013, l-au avut lucrătorii următoarelor subramuri ale industriei: alte ramuri industriale – 210 dolari SUA, care este mai mic decât salariul mediu pe regiune cu 65,1%; industria de prelucrare a lemnului – 235 dolari SUA, care este mai mic decât salariul mediu cu 27,1%; industria poligrafică – 290 dolari SUA, care este mai mic decât salariul mediu pe regiune – 10,1%; industria chimică – 323 dolari SUA sau cu 0,1% mai mult decât salariul mediu pe economie.

Protecția socială a populației. Numărul mediu al pensionarilor pentru perioada ianuarie-martie 2013 îl constituie 138745 pers., dintre care pensie de muncă primesc – 134374 pers. și pensie socială – 4371 pers. Mărimea medie a pensiilor stabilite a fost de 1233,09 ruble (pensia de muncă – 1254,28 ruble, socială – 581,48 ruble), ceea ce este mai mult cu 13,8% comparativ cu perioada similară a anului precedent.

Minimul de existență. În ianuarie-martie 2013, mărimea minimului de existență a constituit în medie pentru o persoană 1218,46 ruble pe lună.

În luna martie 2013 mărimea minimului de existență a constituit în medie pentru o persoană 1223,12 ruble pe lună. Pe categorii de populație, valoarea minimului de existență revine populației aptă de muncă: bărbaților – 1340,44 ruble pe lună, femeilor – 1270,60 ruble pe lună. Minimul de existență al pensionarilor a constituit 1003,60 ruble pe lună, copii cu vârsta sub 6 ani – 1100,75 ruble pe lună, copii de la 7 până la 15 ani – 1352,02 ruble pe lună.

Tabelul 6.4. Minimul de existență în Regiunea din partea stângă a Nistrului
în ianuarie-martie 2013
(medie pe o persoană, ruble pe lună)

	Total populație	Inclusiv:				
		Aptă de muncă		Pensionari	Copii	
		Bărbați	Femei		cu vârsta sub 6 ani	de la 7 până la 15 ani
<i>Ian.</i>	1207,29	1324,68	1251,53	988,16	1091,92	1340,72
<i>Feb.</i>	1224,98	1343,02	1271,98	1004,66	1103,22	1354,92
<i>Mar.</i>	1223,12	1340,44	1270,60	1003,60	1100,75	1352,02

Sursa: Conform datelor Serviciu Statistic al Transnistriei.

Infracțiuni. În ianuarie-martie 2013, organele de ocrotire a ordinii publice au înregistrat 2729 cereri și rapoarte cu privire la crime sau cu 9,4% mai puțin decât în ianuarie-martie 2012. Au fost înregistrate 1240 de crime, cu 8,8% mai puțin față de perioada similară a anului precedent. Din acestea au fost înregistrate: 10 – omoruri, 9 – vătămări intenționate grave, 71 de crime ce țin de traficul ilegal de arme, 40 de crime comise cu utilizarea armelor, munițiilor și explozivului, 128 – infracțiuni contra ordinii publice, 104 – infracțiuni ce țin de droguri, 48 – escrocherii, 336 – furturi, 43 – jafuri, alte crime – 1704, etc. În rezultatul infracțiunilor efectuate au suferit 738 pers., dintre care au decedat 22 pers. (3,0%), li s-au pricinuit grave vătămări ale sănătății 24 pers. (3,3%).

ANEXE STATISTICE

PIB(utilizări)	PIB (nominal)		Consum final	Formarea bruta de capital fix		Variatia stocurilor		Export net	
	mil.lei preț. curente	% fata de an preced.	mil.lei preț. curente	mil.lei preț. curente	% fata de an preced.	mil.lei preț. curente	% fata de an preced.	mil.lei preț. curente	% fata de an preced.
2006	44754,4	104,8	50972,5	12691,5	121,3	1964,6	76,3	-20874,2	119,1
2007	53429,6	103,0	60618,1	18221,7	125,5	2138,1	99,4	-27548,3	118,5
2008	62921,5	107,8	71451,4	21391,4	102,2	3291,6	146,2	-33212,8	102,4
2009	60429,8	94,0	68574,0	13655,0	69,1	329,7	9,5	-22128,8	67,6
2010	71885,5	107,1	83240,3	16262,6	117,2	648,1	157,9	-28265,5	114,8
2011	82174,1	106,4	95911,0	19030,5	110,70	1094,4	157,8	-33861,6	110,0
2012	87847,0	-99,2	102954,0	20540,0	100,4	-3,0	-	-35644,0	-
Trimestrul I 2010	14549,4	104,7	18420,7	1608,7	79,7	269,5	-39,4	-5749,5	98,1
Trimestrul II 2010	17325,0	106,4	20731,4	3541,9	113,7	710,0	-130,7	-7658,3	135,6
Trimestrul III 2010	20454,8	108,0	23198,6	3686,7	137,0	728,9	142,4	-7159,4	116,3
Trimestrul IV 2010	19556,3	108,8	20889,6	7425,3	122,7	-1060,4	-111,4	-7698,2	110,9
Trimestrul I 2011	16784,3	108,4	21476,2	2078,1	124,9	497,3	177,8	-7267,3	120,4
Trimestrul II 2011	19843,3	106,8	23967,4	4736,9	127,1	-398,8	-59,1	-8462,2	105,8
Trimestrul III 2011	23869,0	105,3	27872,4	3753,8	94,8	677,8	86,4	-8435,0	106,7
Trimestrul IV 2011	21677,5	105,7	22595,0	8461,7	107,7	318,1	-31,4	-58026,1	109,5
Trimestrul I 2012	18095,8	101,0	23464,8	2439,0	101,0	272,2	105,3	-8080,2	-
Trimestrul II 2012	21199,4	100,6	24687,8	5000,97	99,1	74,34	-	-8563,7	-
Trimestrul III 2012	26106,8	98,3	30085,8	4538,7	100,8	504,0	-	-9021,6	-
Trimestrul IV 2012	22445,3	97,5	27514,7	5493,2	100,5	-196,4	-	-10366,1	-
Trimestrul I 2013	19673,0	103,5	23401,0	4220,0	106,6	-85,0	-	-7863,0	-

PIB (resurse)	PIB (nominal)		VAB		Agricultura		Industria		Construcții		Alte activități		Impozite nete pe produs	
	mil. lei preț. curent	% față de an preced.	mil. lei preț. curent	% pondere în PIB	mil. lei preț. curent	% față de an preced.	mil. lei preț. curent	% față de an preced.	mil. lei preț. curent	% față de an preced.	mil. lei preț. curent	% față de an preced.	mil. lei preț. curent	% față de an preced.
2006	44754,4	104,8	37338,7	83,4	6488,8	97,2	6580,8	97,7	1776,5	132,4	22492,7	105,9	7415,6	111,0
2007	53429,6	103,0	44412,9	83,1	5333,9	65,0	7615,9	99,2	2585,9	121,2	28877,2	112,4	9016,7	106,7
2008	62921,5	107,8	51773,6	82,3	5544,0	141,1	8737,2	101,8	3115,0	100,3	34377,3	102,3	11148,0	113,1
2009	60429,8	94,0	50809,2	84,1	5134,5	90,1	8030,8	80,1	2108,7	73,2	35535,2	99,5	9620,6	95,8
2010	71885,5	107,1	59920,7	83,4	8657,4	107,4	9534,8	108,9	2437,5	112,7	39291,0	105,1	11964,8	111,7
2011	82174,1	106,4	68225,0	83,0	10071,0	105,5	11296	107,1	2801,0	104,7	44057,0	101,3	13949,0	110,4
2012	87847,0	-99,2	73319,0	83,5	9586,0	76,7	12308,0	100,5	3071,0	101,7	28370,0	102,6	14528,0	101,3
Trimestrul I 2010	14549,4	104,7	12233,2	84,1	659,0	103,5	2137,4	105,6	358,9	76,8	9077,9	102,3	2316,2	120,6
Trimestrul II 2010	17325,0	106,4	14427,4	83,3	1707,8	107,8	2119,4	108,2	720,3	105,4	9879,9	104,1	2897,6	113,5
Trimestrul III 2010	20454,8	108,0	17158,1	83,9	2449,1	106,9	2686,3	105,6	934,1	118,1	11088,6	106,0	3296,6	114,8
Trimestrul IV 2010	19556,3	108,8	16102,0	82,3	3841,5	108,8	2591,8	116,4	424,2	225,4	9244,5	107,6	3454,3	100,9
Trimestrul I 2011	16784,3	108,4	13916,5	82,9	684,0	106,4	2493,6	108,8	399,5	104,0	10339,3	106,2	2867,8	117,9
Trimestrul II 2011	19843,3	106,8	16694,3	84,1	2108,9	102,1	2492,2	109,8	987,3	124,9	11105,9	106,1	3149,0	105,2
Trimestrul III 2011	23869,0	105,3	20189,8	84,6	3873,2	102,4	3218,7	111,9	962,4	94,6	12135,5	105,3	3679,2	105,2
Trimestrul IV 2011	21677,5	105,7	17424,4	80,4	3404,8	108,9	3091,4	98,5	451,8	93,2	10476,4	86,5	4253,0	114,6
Trimestru I 2012	18095,8	101	15268	84,4	821	101,6	2771	97,9	395	109,8	11281	102,3	2828	98,4
Trimestrul II 2012	21199,4	100,6	17821,6	84,1	1929,6	92,5	2914,5	104,3	1104,98	100,9	12277,67	88,7	3377,79	101,3
Trimestrul III 2012	26106,8	98,3	22026,6	84,4	3923,3	69,2	3389,6	102,3	1059,2	100	725,7	104,7	4080,18	103,4
Trimestrul IV 2012	22445,3	97,5	18203,5	81,1	2911,3	70,8	3233	96,5	511,4	101,1	712,1	127,7	4241,8	101,4
Trimestru I 2013	19673	103,5	16201	102,9	825	102,3	2960	102,2	522	110,5	7143	102,3	3472	106,6

	Consum intermediar		Volumul producției		Productia agricola		Productia industrială	
	mil. lei pref. curente	% fata de an preced.	mil. lei pref. curente	% fata de an preced.	mil. lei pref. curente	% fata de an preced.	mil. lei pref. curente	% fata de an preced.
2006					13734	98,9	22370,7	112,2
2007	75089,3	106	119502,2	104,6	12825	76,9	26173,5	113,4
2008	91228,94	105,5	143002,5	106	16503	132,1	29988,4	110,4
2009	76857,17	84,2	127666,4	87,6	13300	90,4	22643,9	97
2010	89937,97	108,8	149858,7	107,8	19873	107,9	28140,1	107,9
2011	102416,3	105,8	170641,4	105,7	22120	104,6	27457,4	107,4
Trimestrul I 2009	15261,2	84,7	26393,7	88		103,7		75,8
Trimestrul I 2010	16356,01	100,3	28589,2	100,9		110,6		104,9
Trimestrul I 2011	18591,6	107,6	32508,1	107,2		108,3		108,6
Trimestrul I 2012	18399,6	98,8	33667,6	100		100,6		97,4
Trimestrul I 2013	21110,8	102,1	37311,77	102,4		99,0		101,2

	Ritmul de creștere al IPC, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor la produsele alimentare, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor la produsele nealimentare, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor la servicii, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)
2006	12,7	9,1	16,4	14,7
2007	12,3	11	13,1	14,3
2008	12,7	15,6	8,3	16,5
2009	0	-5,6	-0,3	8,2
2010	7,4	5,7	7,3	9,1
2011	7,6	8,4	5,8	8,8
2012	4,6	3,8	4,2	6,2
Trimestrul I 2011	6,1	5,4	5,6	7,4
Trimestrul II 2011	7,1	7,8	5,1	8,6
Trimestrul III 2011	8,8	12,1	6,2	7,8
Trimestrul IV 2011	8,5	8,6	6,1	11,5
Trimestrul I 2012	6,2	4,7	5	9,2
Trimestrul II 2012	4,2	1,9	4,5	6,3
Trimestrul III 2012	4,4	3,6	3,7	6,4
Trimestrul IV 2012	3,9	4,9	3,6	3,1
Trimestrul I 2013	4,4	5,9	4	3,1

	Ritmul de creștere al IPC, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor la produsele alimentare, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor la produsele nealimentare, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor la servicii, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)
Ianuarie 2011	6,7	6,3	6,6	7,1
Februarie 2011	5,7	5	5,4	6,6
Martie 2011	5,8	4,8	4,8	8,4
Aprilie 2011	6,5	6	5	9,1
Mai 2011	7	7,1	5,1	9,1
Iunie 2011	7,7	10,3	5,1	7,7
Iulie 2011	8,3	11,4	5,6	7,6
August 2011	9,2	13,6	6,2	7,7
Septembrie 2011	8,8	11,4	6,8	8
Octombrie 2011	8,9	9,3	6,7	11
Noiembrie 2011	8,9	9,2	6,5	11,8
Decembrie 2011	7,8	7,4	5,2	11,6
Ianuarie 2012	6,9	5	5	11,8
Februarie 2012	6,1	5	4,9	8,9
Martie 2012	5,4	4,1	5,3	7,1
Mai 2012	4,7	2,9	4,9	6,3
Aprilie 2012	4,1	2	4,5	6,1
Iunie 2012	3,7	0,9	4,1	6,4
Iulie 2012	4	2,1	3,8	6,4
August 2012	4,4	3,5	3,7	6,4
Septembrie 2012	4,9	5,1	3,5	6,3
Octombrie 2012	3,9	4,8	3,6	3,3
Noiembrie 2012	3,7	4,5	3,6	2,9
Decembrie 2012	4,1	5,4	3,6	3
Ianuarie 2013	4,7	6,8	4	3,1
Februarie 2013	4,4	5,5	4,2	3,1
Martie 2013	4,2	5,5	3,8	3,2

	Ritmul de creștere al IPPI, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor din industria extractivă, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor din industria prelucrătoare, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor din sectorul energetic, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor în construcții, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor la produsele agricole, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)
2006	12,2	33	14	3,6	20,1	2,9
2007	13,4	23,9	9	91,2	20,4	39,2
2008	10,4	19,2	9,3	33	20	-14,2
2009	-3	-4,5	-3,9	14	-11,9	-18,5
2010	7,9	0,7	6,2	16,1	2,3	42,9
2011	6,8	2,6	6,3	10,5	9	10
2012	5,7	3,8	5,1	9,2	-	17,7
Trimestrul I 2011	4,7	3,6	3,8	9,2	4,3	17,3
Trimestrul II 2011	6,3	3,6	5,7	10,1	5,3	21,1
Trimestrul III 2011	7,9	3,4	7,6	9,6	8,1	20,3
Trimestrul IV 2011	8,4	0	7,8	13,1	9,3	1,9
Trimestrul I 2012	7,1	-0,5	6,4	11,8	9,4	-0,4
Trimestrul II 2012	5,8	1,3	5,3	9,0	10,6	-6,9
Trimestrul III 2012	5	5,1	4,1	9,9	11,3	22,3
Trimestrul IV 2012	4,8	9,5	4,4	6,5	8,7	22,7

	Ritmul de creștere al IPPI, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor din industria extractivă, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor din industria prelucrătoare, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)	Ritmul de creștere al prețurilor din sectorul energetic, % (comparativ cu perioada similară a anului trecut)
Ianuarie 2011	4,2	2,8	2,7	12,2
Februarie 2011	4,9	2,8	4,4	8
Martie 2011	4,9	5,2	4,4	7,4
Aprilie 2011	5,5	4,5	4,6	10,5
Mai 2011	6,9	4,9	6,3	10,7
Iunie 2011	6,6	1,3	6,2	9,2
Iulie 2011	8	3,4	7,8	9,6
August 2011	7,7	3,4	7,4	9,6
Septembrie 2011	7,9	3,4	7,7	9,6
Octombrie 2011	8,4	-0,5	8,4	9,7
Noiembrie 2011	8,8	1,4	8	14,8
Decembrie 2011	8,1	-1	7,1	14,8
Ianuarie 2012	10,4	-1,6	9,8	14,8
Februarie 2012	6,6	1,1	6	10,4
Martie 2012	6,5	-1,1	5,9	10,4
Aprilie 2012	5,8	-1,1	5,7	7,3
Mai 2012	5,7	-0,1	5	9,9
Iunie 2012	6,0	5,2	5,3	9,9
Iulie 2012	5,0	4,3	4,1	9,9
August 2012	4,8	5,4	3,9	9,9
Septembrie 2012	5,3	5,7	4,4	9,9
Octombrie 2012	5	10	4,1	9,7
Noiembrie 2012	5	7,8	4,9	4,9
Decembrie 2012	4,5	10,6	4,3	4,9
Ianuarie 2013	1,6	6,2	1,5	1,9
Februarie 2013	2,8	3,5	2,9	2,0
Martie 2013	3,4	4,5	3,5	2,0
Aprilie 2013	3,7	2,4	3,9	2,0
Mai 2013	3,0	1,7	3,5	0,0

	Cursul nominal de schimb MDL/USD	Cursul nominal de schimb MDL/EUR	Ritm. de creștere al curs. nominal de schimb MDL/USD, % (comparativ cu perioada similară a anului precedent)	Ritm. de creștere al curs. nominal de schimb MDL/EUR, % (comparativ cu perioada similară a anului precedent)	Ritm. de creștere al curs. real de schimb MDL/USD, % (comparativ cu perioada similară a anului precedent)	Ritm. de creștere al curs. real de schimb MDL/EUR, % (comparativ cu perioada similară a anului precedent)
2006	13,1	16,5	4,2	5	-4,6	-4,8
2007	12,1	16,6	-7,5	0,7	-15,4	-8,4
2008	10,4	15,3	-14,4	-7,9	-21,2	-15,9
2009	11,1	15,5	6,9	1,4	6,6	1,8
2010	12,4	16,4	11,3	5,8	5,3	0,2
2011	11,7	16,3	-5,1	-0,4	-9,1	-4,9
2012	12,1	15,6	3,5	-4,5	0,7	-6,6
Trimestrul I 2011	12,1	16,5	-4	-5,3	-7,7	-8,6
Trimestrul II 2011	11,6	16,7	-8,3	3,5	-11,6	-0,7
Trimestrul III 2011	11,5	16,3	-6,7	2,5	-11	-3,3
Trimestrul IV 2011	11,8	15,9	-1,1	-1,9	-5,9	-7
Trimestrul I 2012	11,8	15,5	-1,7	-5,8	-4,9	-8,9
Trimestrul II 2012	11,9	15,3	2,5	-8,6	0,4	-10
Trimestrul III 2012	11,9	15,3	2,5	-8,6	5,3	-6,1
Trimestrul IV 2012	12,4	15,5	8	-4,5	2,2	-1,2
Trimestrul I 2013	12,2	16,1	3,2	3,8		1,4

	Cursul nominal de schimb MDL/USD	Cursul nominal de schimb MDL/EUR	Ritm. de creștere al curs. nominal de schimb MDL/USD, % (comparativ cu perioada similară a anului precedent)	Ritm. de creștere al curs. nominal de schimb MDL/EUR, % (comparativ cu perioada similară a anului precedent)	Ritm. de creștere al curs. real de schimb MDL/USD, % (comparativ cu perioada similară a anului precedent)	Ritm. de creștere al curs. real de schimb MDL/EUR, % (comparativ cu perioada similară a anului precedent)
Ianuarie 2011	12,2	16,3	-1,2	-7,5	-6,1	-11,4
Februarie 2011	12	16,4	-5,8	-6	-9,1	-9
Martie 2011	11,9	16,7	-5,1	-2,3	-7,9	-5,3
Aprilie 2011	11,7	16,9	-6,3	0,7	-9,4	-2,9
Mai 2011	11,6	16,7	-8,5	4,3	-11,6	0
Iunie 2011	11,6	16,7	-10,2	5,7	-13,7	0,7
Iulie 2011	11,5	16,5	-8,4	2,8	-12,4	-2,7
August. 2011	11,4	16,3	-6,2	4,2	-10,9	-2,3
Septembrie 2011	11,6	16	-5,3	0,5	-9,6	-4,9
Octombrie 2011	11,8	16,1	0,2	-1,1	-4,6	-6,4
Noiembrie 2011	11,7	15,9	-0,7	-1,6	-5,7	-7
Decembrie 2011	11,8	15,6	-3	-3,1	-7,3	-7,6
Ianuarie 2012	11,8	15,2	-3,3	-6,7	-7	-10,4
Februarie 2012	11,8	15,7	-1,1	-4,4	-4,1	-7,4
Martie 2012	11,9	15,6	-0,8	-6,5	-3,5	-9
Aprilie 2012	11,8	15,5	0,9	-8,1	-1,3	-9,7
Mai 2012	11,9	15,2	2,7	-8,7	0,1	-10,1
Iunie 2012	12,1	15,1	4,4	-9,3	2,4	-10,2
Iulie 2012	12,4	15,2	7,4	-7,8	4,7	-8,8
August. 2012	12,5	15,5	9,9	-5,1	7,1	-6,6
Septembrie 2012	12,4	15,9	7	-0,7	4,2	-2,7
Octombrie 2012	12,3	15,9	3,9	-1,6	2,2	-2,8
Noiembrie 2012	12,3	15,8	5,2	-0,6	3,3	-2
Decembrie 2012	12,2	16	3,4	2,8	1,1	1,2
Ianuarie 2013	12,1	16,1	2,8	5,9	-0,2	3
Februarie 2013	12,1	16,2	2,5	3,1	-0,5	1
Martie 2013	12,3	16	3,5	2,4		0

Perioada	Veniturile la BPN, mil. MDL	Creșterea veniturilor la BPN, % (comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut)	Cheltuielile din BPN, mil. MDL	Creșterea cheltuielilor din BPN, % (comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut)	Datoria publică, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)	Surse de finanțare a BPN, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)	Presiunea fiscală, %
2006	17827,2	23%	17973,9	29%	13058,6	146,7	33%
2007	22292	25%	22415,6	25%	12393,1	123,6	34%
2008	25516,9	14%	26146,9	17%	11604,36	630	34%
2009	23517,7	-8%	27354,3	5%	14622,6	3836,6	32%
2010	27550,9	17%	29328,9	7%	18870,8	1778	31%
2011	30150,5	9%	32117	10%	24005,4	1958,5	31%
2012	33526,1	11%	35364	10%	29017,7	1837,9	31%
Trimestrul I 2010	5582,4	12%	6451,2	7%	17458,1	868,8	
Trimestrul II 2010	6817,4	16%	7253,9	6%	18005,1	1305,3	
Trimestrul III 2010	6711,9	15%	6903	6%	18564,7	1496,4	
Trimestrul IV 2010	8439,2	23%	8720,8	10%	18870,8	1778	
Trimestrul I 2011	6122	10%	6640,5	3%	18768	518,5	
Trimestrul II 2011	7524,5	10%	8368,6	15%	18991,7	1362,6	
Trimestrul III 2011	7598	13%	7643,3	11%	19875,2	1407,9	
Trimestrul IV 2011	8906	6%	9464,6	9%	24005,4	1407,9	
Trimestrul I 2012	6582,7	8%	7363,5	11%	26034,2	780,8	
Trimestrul II 2012	8744,5	16%	8898,9	6%	26474,5	935,2	
Trimestrul III 2012	8613,5	13%	8486	11%	27429,2	807,7	
Trimestrul IV 2012	9585,4	8%	10615,6	12%	29017,7	1837,9	
Trimestrul I 2013	7521,8	14%	7598,5	3%		76,7	

Perioada	Veniturile la BPN, mil. MDL	Creșterea veniturilor la BPN, % (comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut)	Cheltuielile din BPN, mil. MDL	Creșterea cheltuielilor din BPN, % (comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut)	Datoria publică, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)	Surse de finanțare a BPN, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)	Prestimea fiscală, %
Ianuarie 2011	1840,9	21%	1876,8	4%	18849,3	35,9	
Februarie 2011	1902,4	7%	2291,4	7%	18851,1	424,9	
Martie 2011	2378,7	4%	2472,3	-1%	18768	518,5	
Aprilie 2011	2222,8	-5%	2702,3	16%	19003,5	998	
Mai 2011	2482,3	18%	2679,1	19%	18909,6	1194,8	
Iunie 2011	2819,4	19%	2987,2	11%	18991,7	1362,6	
Iulie 2011	2304,4	5%	2850,9	18%		1909,9	
August 2011	2327,2	10%	2317,9	11%		1900,6	
Septembrie 2011	2966,4	24%	2473,7	3%	19875,2	1407,9	
Octombrie 2011	2553	9%	2685	10%		1539,9	
Noiembrie 2011	2526,8	8%	2693,8	-3%		1706,9	
Decembrie 2011	3834,2	2%	4085,8	16%	24005,4	1958,5	
Ianuarie 2012	1900,9	8%	2087,6	11%		96,7	
Februarie 2012	1951,2	3%	2514,7	10%		660,2	
Martie 2012	2640,6	11%	2761,2	12%	26034,2	23,9	
Aprilie 2012	2909,8	31%	2735,9	1%		606,9	
Mai 2012	2845,6	15%	3104,4	16%		865,7	
Iunie 2012	2989,1	6%	3058,6	2%	26474,5	935,2	
Iulie 2012	2950,3	28%	3078	8%		1062,9	
August 2012	2656,8	14%	2813,5	21%		1219,6	
Septembrie 2012	3006,4	1%	2594,5	5%	27429,2	807,7	
Octombrie 2012	3030,6	19%	3108,2	16%		885,2	
Noiembrie 2012	3053,8	21%	3126	16%		957,5	
Decembrie 2012	3501	-9%	4381,4	7%	29017,7	1837,9	
Ianuarie 2013	2179,2	9%	2199,4	5%		20,2	
Februarie 2013	2350,2	20%	2588,6	3%		258,6	
Martie 2013	2992,4	5%	2810,5	-9%		76,7	
Aprilie 2013	3172,6	6%	3173,6	4%		77,7	

Perioada	Indicatori				Structura depozitelor, %			Veniturile și profitabilitatea, %		Rata lichidității, %		Rata dobânzilor la depozite, %		Rata dobânzilor la credite, %	
	Total Active, mii. MDL (sold la sfârșit de perioadă)	Total Obligațiuni, mii. MDL (sold la sfârșit de perioadă)	Total Credite, mil. MDL (sold la sfârșit de perioadă) volumul pe ani	Total Depozite mil. MDL (sold la sfârșit de perioadă)	depozite ale persoanelor fizice/total depozite	depozite ale persoanelor juridice/total depozite	depozite în valuta/total depozite	Rentabilitatea activelor	Rentabilitatea capitalului	principiul I	principiul II > 20 %	în monedă națională	în monedă străină	în monedă națională	în monedă străină
2005	18007683,31	14997885,58	13441,2	17679,7	50,19	46,17	38,2	3,16	17,34	0,53	36,71	12,99	5,15	18,33	11,07
2006	22776727,9	18843026,11	16590,3	19809,8	53,59	40,04	49,24	3,44	20,67	0,58	33,48	11,93	5,17	18,18	11,06
2007	31978663,96	26454375,89	26485,8	20662	61,1	31,35	48,56	3,94	24,16	0,73	28,98	15,13	6,01	18,85	10,88
2008	39122691,17	32088011,63	27811,8	24085,3	62,86	28,08	46,41	3,49	19,91	0,65	30,63	18,09	9,64	20,96	12,02
2009	39915006	33008335,6	14246,5	23834	62,33	30,33	53,59	-0,39	-2,12	0,6	38,27	14,66	7,61	20,31	12,51
2010	42269552,18	35010891,54	23429,8	26942,4	63,28	33,96	48,45	0,47	2,61	0,67	34,18	7,56	3,42	16,25	9,91
2011	47707871,76	39613543,97	30112,1	30112,1	63,36	32,21	46,16	1,95	11,51	0,69	33,17	7,54	3,69	14,37	8,75
2012	58304445,22	48058415,8	35943,2	36272,3	64,1	31,9	43,8	1,1	5,6	0,7	32,9	7,59	4,3	13,34	8,28
Trimestrul I 2010	3930920677	3222470989	23740,4	24162,4	63,23	31,08	51,31	1,59	8,9	0,6	36,49	9,11	3,37	17,25	10,21
Trimestrul II 2010	39653431,7	32546028,2	24903	24138	64,05	31,49	49,7	1,78	9,94	0,62	34,81	6,65	3,32	16,45	10,49
Trimestrul III 2010	40865287,84	38516718,02	25896,4	25594,3	63,05	33,68	48,88	1,24	6,94	0,67	34,03	7,43	3,48	15,8	9,77
Trimestrul IV 2010	42302918,96	35013033,34	26915,5	26942,4	63,28	33,96	48,45	0,54	3,04	0,67	24,15	7,56	3,42	16,25	9,91
Trimestrul I 2011	43494259,88	36039545,85	27481,8	27950,8	65,43	32,54	47,98	1,73	10,07	0,7	33,2	7,88	3,38	14,6	9,09
Trimestrul II 2011	44837379,68	37354219,4	28833,4	29063,6	66,04	31,78	47,64	1,75	10,32	0,72	31,77	7,28	3,58	14,2	8,9
Trimestrul III 2011	46322984,98	33483173,31	30076,6	29794,2	64,51	32,96	46,91	1,96	11,53	0,68	31,67	6,87	3,94	14,11	8,86
Trimestrul IV 2011	47707871,76	39613543,97	30963	30112,1	63,36	32,21	46,16	1,95	11,51	0,69	33,17	8,45	3,83	13,96	7,67
Trimestrul I 2012	50878839,41	40711223,41	31952,8	30675,6	65,3	30,7	45,8	2,7	13,4	0,7	31,8	7,23	3,92	14,25	8,6
Trimestrul II 2012	53572296,47	43421074,58	32945,6	31962,1	63,4	31,3	45,7	2,3	11,6	0,7	32,3	7,59	3,79	13,69	7,92
Trimestrul III 2012	55791173,74	45476797,09	34210,7	32787,1	64	31,9	44,4	2	10,5	0,7	31,6	7,94	4,97	12,58	7,78
Trimestrul IV 2012	58304445,22	48058415,8	35943,2	36272,3	64,1	31,9	43,8	1,1	5,6	0,7	32,9	8,44	4,68	11,98	8,32
Trimestrul I 2013	59948381,05	49275542,21	36190,76	36812,1	67,2	32,8	43,6	1,9	10,9	0,7	33,1	8,06	4,4	12,77	8,03

Perioada	Indicatori				Structura depozitelor, %			Veniturile și profitabilitatea, %		Rata lichidității, %		Rata dobânzii la depozite, %		Rata dobânzii la credite, %	
	Total Active, mii. MDL (sold la sfârșit de perioadă)	Total Obligațiuni, mii. MDL (sold la sfârșit de perioadă)	Total Credite, mil. MDL (sold la sfârșit de perioadă) volumul pe ani	Total Depozite mil.MDL(sold la sfârșit de perioadă)	depozite ale persoanelor fizice/total depozite	depozite ale persoanelor juridice/total depozite	depozite in valuta/total depozite	Rentabilitatea activelor	Rentabilitatea capitalului	principiul I	principiul II > 20 %	în monedă națională	în monedă străină	în monedă națională	în monedă străină
Ianuarie 2011	42867398,67	35508020,14	26971,1	27494,8	63,82	33,62	48,55	1,99	11,58	0,57	34,15	6,79	3,41	15,24	9,31
Februarie 2011	43188907,55	35798645,23	27346	27890,9	64,6	33,34	48,28	1,72	10,02	0,68	34,6	7,82	3,43	14,53	9,25
Martie 2011	43494259,88	36039545,05	27401,8	27950,8	65,43	32,54	47,98	1,73	10,07	0,7	33,2	7,88	3,38	14,6	9,09
Aprilie 2011	43786457,25	36333330,36	27844,4	27944,4	66,38	31,37	48,3	1,7	9,92	0,7	32,82	7,23	3,64	15,05	8,67
Mai 2011	44105507,72	36667328,97	28157,4	28440,8	65,79	32,07	47,2	1,82	10,68	0,71	33,34	7,83	3,38	14,59	8,96
Iunie 2011	44837379,68	37354219,4	28833,4	29033,6	66,04	31,78	47,64	1,75	10,32	0,72	31,77	7,28	3,58	14,2	8,9
Iulie 2011	44812702,04	37236029,98	28776,2	29116,5	65,75	31,97	46,84	1,86	10,97	0,71	32,3	7,75	3,54	14,32	9,23
August 2011	45623382,56	37905950,26	29293,3	29577,3	65,38	32,31	46,71	1,91	11,25	0,7	32,68	8	3,87	14,06	8,88
Septembrie 2011	46322984,98	38516718,02	30076,6	29794,2	64,51	32,96	46,91	1,96	11,53	0,68	31,67	6,87	3,94	14,11	8,86
Octombrie 2011	46837989,21	38893090,78	30341,2	30035,9	64,68	32,61	46,94	2,12	12,52	0,69	32,91	7,6	4,14	14,03	8,84
Noiembrie 2011	46639186,44	38665909,75	30210,6	29976,6	65,09	32,42	46,38	1,83	10,82	0,68	33,35	7,37	4,07	14,57	8,79
Decembrie 2011	47707871,76	39613543,97	30963	30112,1	63,36	32,21	46,16	1,95	11,51	0,69	33,17	8,45	3,83	13,96	7,67
Ianuarie 2012	49915280,62	39953843,84	31380	30245,9	63,3	32,3	46,3	3,1	15,4	0,7	31,5	7,06	4,03	14,71	8,36
Februarie 2012	50710749,07	40598278,71	31999,3	30483,8	64,4	31,2	46	3,6	17,8	0,7	32,1	8,04	4,2	13,9	9,86
Martie 2012	50878839,41	40711223,41	31952,8	30342,8	65,3	30,7	45,4	2,9	14,6	0,7	31,8	7,32	4,2	14,05	9,36
Aprilie 2012	51338598,5	41039778,8	32265,5	30675,6	65,3	30,7	45,8	2,7	13,4	0,7	31,8	7,23	3,92	14,25	8,6
Mai 2012	51821950,69	41540002,05	32081,8	30921,5	64,4	31	44,6	2,6	13	0,7	32,3	7,5	3,92	13,98	8,09
Iunie 2012	53572296,47	43421074,59	32945,6	31962,1	63,4	31,3	45,7	2,3	11,6	0,7	32,3	7,59	3,79	13,69	7,92
Iulie 2012	54806667,13	44542420,79			63	32,7	45,9	2,3	11,8	0,7	32,3	7,4	4,19	13,38	7,74
August 2012	55152687,33	44887122,87			63,6	32,5	44,7	2,2	11,1	0,7	31,9	7,15	4,53	12,82	7,64
Septembrie 2012	55791173,74	45476797,09		27287,1	64	31,9	44,4	2	10,5	0,7	31,6	7,94	4,97	12,58	7,78
Octombrie 2012	56099442,01	45694209,67			64,7	31,4	44,3	2	10,5	0,7	32	7,72	4,5	13	7,94
Noiembrie 2012	56946737,44	463078525,6			67,7	32,3	43,6	1,9	10,1	0,7	31,5	7,96	4,62	12,68	7,73
Decembrie 2012	58168487,33	48155600,93	35948,2	36272,3	64,1	31,9	43,8	1,1	5,6	0,7	32,9	8,44	4,68	11,98	8,32
Ianuarie 2013	59960893,56	49620392,55	35855,6	37328,4	66,7	33,3	44,4	1,8	10,5	0,7	34,3	8,55	4,79	12,41	7,52
Februarie 2013	59270134	49058001,78	36077,05	36906	66,9	33,1	43,8	1,9	10,9	0,7	34,2	8,56	4,41	13,23	8,13
Martie 2013	59948381,05	46275542,21	36190,76	36812,1	67,2	32,8	43,6	1,8	10,9	0,7	33,1	8,06	4,4	12,77	8,03
Aprilie 2013	60798256,75	50047666,57	36529,42	37069,5	67,3	32,7	43,1	1,8	10,4	0,7	32	7,33	4,22	12,4	7,27
Mai 2013	61415610,81	51713604,45	37310,68	38050,55	66,4	33,6	42,8	1,8	10,5	0,7	32,2	7,62	4,22	12,21	7,25

	Agregatul monetar M0, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)	Agregatul monetar M1, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)	Agregatul monetar M2, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)	Agregatul monetar M3, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)	Baza monetară, mil. MDL (sold la sfârșitul perioadei)
2006	5145,8	8268,3	12485,3	19558,1	6512,3
2007	6664,9	10923,6	18396,8	27344,2	9537,2
2008	7578,7	11609,2	21774,1	31680,8	11633,6
2009	8849	13206,8	20942	32684,4	10456,3
2010	10107,6	15720,2	24770,7	37051,2	12115
2011	10864,5	17385,6	28265,4	40977,1	14345,2
2012	13240,8	20607,3	34914,6	49513,2	17633,5
Ianuarie 2011	9579,1	15105	24474,2	37075,2	12084,1
Februarie 2011	9488,4	15079,2	24636,5	37380,8	11772,6
Martie 2011	9731	15250,8	25001,8	37683,9	12654,5
Aprilie 2011	10348,6	15582,5	25543,1	38295,6	13290,4
Mal 2011	10233,9	15773,3	26018,9	38677,2	13217,9
Iunie 2011	10486	16077,6	26417,7	39522,1	13402
Iulie 2011	10693,1	16427,9	26907,8	39811,1	13413,7
August 2011	10774,3	16739,5	27242,3	40353,1	14076,7
Septembrie 2011	10509,7	16662,5	27140,8	40305,5	14062,5
Octombrie 2011	10560,8	16757,1	27326,9	40598,3	14265,8
Noiembrie 2011	10314,7	16701	27157,5	40292,9	14031,5
Decembrie 2011	10864,5	17385,6	28265,4	40977,1	14345,2
Ianuarie 2012	10280,2	16169,4	27617,0	40526,7	13643,6
Februarie 2012	10476,6	16422,4	27900,1	40960,8	13843,7
Martie 2012	10673,6	16613,3	28275,1	41016,6	14074,3
Aprilie 2012	10960,7	16742,9	28601,4	41636,4	15005,9
Mai 2012	10858,8	16903,8	28958,4	41780,4	14765,1
Iunie 2012	11243,9	17400,3	29541,1	43206,1	15082,8
Iulie 2012	11760,9	18263,2	30692,8	44752,8	15668,6
August 2012	12417,4	19124,9	32196,0	46080,8	16284,4
Septembrie 2012	12784,9	19616,7	32936,2	46770,7	16840,7
Octombrie 2012	12537,4	19443,1	33024,0	47160,0	17155,6
Noiembrie 2012	12670,7	19531,3	33590,2	47913,9	16947,5
Decembrie 2012	13240,8	20607,3	34914,6	49513,2	17633,5
Ianuarie 2013	12772,2	20180,2	35120,9	50100,8	17251,7
Februarie 2013	12902,8	20183,1	35189,5	49808,9	17437,4
Martie 2013	12892,8	19878,5	34882,4	49705,1	16914,1

	Rata de bază, %	CBN, mil. MDL (sold mediu zîlnic)	Rata dobînzii la credite overnight, %	Credite overnight, mil. MDL (sold mediu zîlnic)	Rata dobînzii la depozite overnight, %	Depozite overnight, mil. MDL (sold mediu zîlnic)	Rata rezervelor obligatorii atrase în MDL, %
Ianuarie 2011	8	3731,3	10/11	-	4/5	290	8
Februarie 2011	8	3934,3	11	-	5	429,1	8/11
Martie 2011	8	3685,7	11	-	5	409,8	11
Aprilie 2011	8	3537,8	11	-	5	162,5	11
Mai 2011	8	3318,1	11	-	5	174	11
Iunie 2011	8	3484,2	11	-	5	260,4	11
Iulie 2011	8	3282,7	11	-	5	218,3	11/14
August. 2011	9	3005,8	11/12	-	5/6	140,8	14
Septembrie 2011	10	2723	12/13	-	6/7	230,2	14
Octombrie 2011	10	2647,1	13	-	7	150,2	14
Noiembrie 2011	10	2783	13	-	7	186,8	14
Decembrie 2011	9,5	2717,1	12,5	-	6,5	295,4	14
Ianuarie 2012	9,5/8,5	3456,7	12,5/11,5	-	6,5/5,5	347,3	14
Februarie 2012	8,5/6,5	3771	11,5/9,5	-	5,5/3,5	226,3	14
Martie 2012	6,5/4,5	3847,7	9,5/7,5	-	3,5/1,5	139,6	14
Aprilie 2012	4,5	3377,6	7,5	-	1,5	118,5	14
Mai 2012	4,5	3576,9	7,5	-	1,5	169,6	14
Iunie 2012	4,5	3682,4	7,5	-	1,5	268,7	14
August. 2012	4,5	3943,2	7,5	-	1,5	282,1	14
Septembrie 2012	4,5	4362,6	7,5	-	1,5	217,6	14
Octombrie 2012	4,5	3961,7	7,5	-	1,5	135,4	14
Noiembrie 2012	4,5	3900,5	7,5	-	1,5	184,6	14
Decembrie 2012	4,5	3650,8	7,5	-	1,5	368,9	14
Ianuarie 2013	4,5	4298,4	7,5	-	1,5	363,8	14
Februarie 2013	4,5	4480,7	7,5	-	1,5	252,8	14
Martie 2013	4,5	4563,3	7,5	-	1,5	156,6	14

Perioada	Valoarea totală a schimburilor comerciale, mil. MDL				Valoarea exportului, mil. USD				Valoarea importului, mil. USD				Exportul net, mil. USD	Gradul de acoperire a importurilor prin exporturi, mil. USD
	Total	CSI	UE	Alte țări	Total	CSI	UE	Alte țări	Total	CSI	UE	Alte țări		
2006	3610,0	1371,4	1698,6	540,0	1013,8	409,0	516,9	87,9	2596,2	962,4	1181,7	452,1	-1582,4	39,0
2007	5029,5	1882,6	2359,9	787,0	1340,0	548,9	678,9	112,2	3689,5	1333,7	1681,0	674,8	-2349,5	36,3
2008	6489,9	2360,3	2925,4	1204,2	1591,1	623,0	820,1	148,0	4898,8	1737,3	2105,3	1056,2	-3307,7	32,5
2009	4561,3	1632,2	2088,6	840,6	1283,0	490,4	667,4	125,3	3278,3	1141,8	1421,2	715,3	-1995,3	39,1
2010	5396,8	1880,9	2433,1	1082,8	1541,5	624,0	728,9	188,6	3855,3	1256,9	1704,2	894,2	-2313,8	40,0
2011	7408,1	2632,7	3339,3	1436,1	2216,8	919,3	1083,0	214,5	5191,3	1713,4	2256,3	1221,6	-2974,5	42,7
2012	7374,8	2551,8	3332,1	1490,9	2161,8	928,0	1013,4	220,4	5213,0	1623,8	2318,7	1270,5	-3051,2	41,5
T I. 2010	1065,9	402,9	459,7	203,3	302,5	115,6	153,8	33,1	763,4	287,3	305,9	170,2	-460,9	39,6
T II. 2010	1217,1	373,4	577,5	266,2	304,4	122,5	143,7	38,2	912,7	250,9	433,8	228,0	-608,3	33,4
T III. 2010	1341,3	448,2	627,5	265,6	380,8	152,4	178,3	50,1	960,5	295,8	449,2	215,5	-579,7	39,6
T IV. 2010	1772,5	656,4	768,4	347,7	553,8	233,5	253,1	67,2	1218,7	422,9	515,3	280,5	-664,9	45,4
T I. 2011	1571,8	587,1	684,2	300,5	473,6	175,9	238,8	58,9	1098,2	411,2	445,4	241,6	-624,6	43,1
T II. 2011	1798,0	579,2	865,9	352,9	521,9	212,7	255,1	54,1	1276,1	366,5	610,8	298,8	-754,2	40,9
T III. 2011	1868,8	651,8	862,7	354,3	549,4	237,8	276,2	35,4	1319,4	414,0	586,5	318,9	-770,0	41,6
T IV. 2011	2169,5	814,6	926,5	428,4	671,9	292,9	312,9	66,1	1497,6	521,7	613,6	362,3	-825,7	44,9
T I. 2012	1709,0	655,1	720,4	333,5	504,8	201,1	252,2	51,5	1204,2	454,0	468,2	282,0	-699,4	41,9
T II. 2012	1793,5	572,1	853,0	368,4	537,0	227,3	255,8	53,9	1256,5	344,8	597,2	314,5	-719,5	42,7
T III. 2012	1779,5	609,8	799,4	370,3	506,6	238,8	213,1	54,7	1272,9	371,0	586,3	315,6	-766,3	39,8
T IV. 2012	2092,8	714,8	959,3	418,7	613,4	260,8	292,3	60,3	1479,4	454,0	667,0	358,4	-866,0	41,5
T I. 2013	1825,5	673,2	774	378,3	582,4	246,3	261,3	74,8	1243,1	426,9	512,7	303,5	-765,3	46,9

Perioada	Valoarea totală a schimburilor comerciale, mil. MDL				Valoarea exportului, mil. USD				Valoarea importului, mil. USD				Exportul net, mil. USD	Gradul de acoperire a importurilor prin exporturi, mil. USD
	Total	CSI	UE	Alte țări	Total	CSI	UE	Alte țări	Total	CSI	UE	Alte țări		
Ian 2011	419,2	162,8	173,3	83,1	134,4	42,5	69,9	22,0	284,8	120,3	103,4	61,1	-150,4	47,2
Feb 2011	516,9	191,6	227,3	98,0	161,0	56,6	84,1	20,3	355,9	135,0	143,2	77,7	-194,9	45,2
Mar 2011	635,7	232,7	283,6	119,4	178,2	76,8	84,8	16,6	457,5	155,9	198,8	102,8	-279,3	39,0
Apr 2011	596,9	200,6	286,4	109,9	175,8	70,8	88,5	16,5	421,1	129,8	197,9	93,4	-245,3	41,7
Mai 2011	611,3	187,9	296,7	126,7	173,6	69,7	84,3	19,6	437,7	118,2	212,4	107,1	-264,1	39,7
Iun 2011	589,8	190,7	282,8	116,3	172,5	72,2	82,3	18,0	417,3	118,5	200,5	98,3	-244,8	41,3
Iul 2011	595,7	196,1	289,9	109,7	180,9	78,9	90,3	11,7	414,8	117,2	199,6	98,0	-233,9	43,6
Aug 2011	606,6	218,1	276,4	112,1	185,9	77,1	97,6	11,2	420,7	141,0	178,8	100,9	-234,8	44,2
Sep 2011	666,5	237,6	296,4	132,5	182,6	81,8	88,3	12,5	483,9	155,8	208,1	120,0	-301,3	37,7
Oct 2011	679,0	250,5	298,6	129,9	211,2	97,6	96,5	17,1	467,8	152,9	202,1	112,8	-256,6	45,1
Noi 2011	737,6	277,7	313,0	146,9	242,7	101,1	116,0	25,6	494,9	176,6	197,0	121,3	-252,2	49,0
Dec 2011	752,9	286,4	314,9	151,6	218,0	94,2	100,4	23,4	534,9	192,2	214,5	128,2	-316,9	40,8
Ian 2012	486,4	193,9	191,0	101,5	147,5	54,3	74,8	18,4	338,9	139,6	116,2	83,1	-191,4	43,5
Feb 2012	546,9	228,0	228,8	90,1	157,9	65,9	77,0	15,0	389,0	162,1	151,8	75,1	-231,1	40,6
Mar 2012	675,7	233,2	300,6	141,9	199,4	80,9	100,4	18,1	476,3	152,3	200,2	123,8	-276,9	41,9
Apr 2012	608,2	196,6	282,4	129,2	181,6	77,8	84,3	19,5	426,6	118,8	198,1	109,7	-245,0	42,6
Mai 2012	604,6	187,7	293,0	123,9	176,5	72,5	85,7	18,3	428,1	115,2	207,3	105,6	-251,6	41,2
Iun 2012	580,7	187,8	277,6	115,3	178,9	77,0	85,8	16,1	401,8	110,8	191,8	99,2	-222,9	44,5
Iul 2012	579,6	198,5	271,6	109,5	163,0	79,0	69,1	14,9	416,6	119,5	202,5	94,6	-253,6	39,1
Aug 2012	563,2	194,5	250,6	118,1	156,6	75,8	63,4	17,4	406,6	118,7	187,2	100,7	-250,0	38,5
Sep 2012	636,7	216,8	277,2	142,7	187,0	84,0	80,6	22,4	449,7	132,8	196,6	120,3	-262,7	41,6
Oct 2012	707,2	230,7	333,6	142,9	210,2	94,8	97,4	18,0	497,0	135,9	236,2	124,9	-286,8	42,3
Noi 2012	693,8	234,6	329,1	130,1	215,9	91,2	103,3	21,4	477,9	143,4	225,8	108,7	-262,0	45,2
Dec 2012	691,8	249,4	296,7	145,7	187,3	74,8	91,6	20,9	504,5	174,6	205,1	124,8	-317,2	37,1
Ian 2013	510,3	192,8	209,2	108,3	162,1	63,7	82,8	15,6	348,2	129,1	126,4	92,7	-186,1	46,6
Feb 2013	605,5	220,2	262,6	122,7	198,8	79	90,3	29,5	406,7	141,2	172,3	93,2	-207,9	48,9
Mar 2013	709,7	260,2	302,2	147,3	221,5	103,6	88,2	29,7	488,2	156,6	214	117,6	-266,7	45,4

Perioada	Indicii valorici ai exporturilor de bunuri (perioada similară a anului precedent=100), %	Indicii valorici ai importurilor de bunuri (perioada similară a anului precedent=100), %	Indicii valorii unitare ai exporturilor de bunuri (perioada similară a anului precedent=100), %	Indicii valorii unitare ai importurilor de bunuri (perioada similară a anului precedent=100), %	Indicii de volum ai exporturilor de bunuri (perioada similară a anului precedent=100), %	Indicii de volum ai importurilor de bunuri (perioada similară a anului precedent=100), %	Exportul pe cap de locuitor, mil. USD	Pondere exporturilor în PIB, %	Pondere importurilor în PIB, %	Influxul de ISD, mil. USD	Stocul de ISD, mil. USD	Influxul de remiteri, mil. USD
2006	96,3	117,5	104,0	109,0	93,0	108,0	282,4	29,7	76,2	258,5	1278,1	1181,7
2007	127,6	137,0	109,0	110,0	117,0	125,0	374,2	30,4	83,8	541,3	1876,5	1498,2
2008	118,7	132,8	113,0	116,0	105,0	114,0	445,3	26,3	80,9	711,5	2596,3	1897,3
2009	80,6	66,9	87,0	89,0	93,0	75,0	359,6	23,6	60,3	145,3	2697,0	1210,8
2010	120,1	117,6	103,0	103,0	117,0	114,0	432,6	26,5	66,3	197,4	2879,6	1363,5
2011	143,8	134,7	107,0	110,0	134,0	122,0	622,6	31,7	74,1	281,0	3170,0	1611,7
2012	97,5	100,4					607,3	30,3	73,1	159,1	3338,79	1786,0
T.I. 2010	111,9	101,3	101,0	95,0	111,0	107,0				45,5	2724,6	272,4
T.II. 2010	102,4	122,7	100,0	102,0	102,0	120,0				36,0	2734,6	322,0
T.III. 2010	124,0	122,4	103,0	104,0	120,0	118,0				70,1	2842,2	384,9
T.IV. 2010	145,8	122,4	108,0	106,0	135,0	115,0				45,9	2879,6	384,3
T.I. 2011	158,2	144,0	109,0	110,0	145,0	131,0				63,9	2962,2	312,7
T.II. 2011	171,5	139,8	110,0	112,0	156,0	125,0				72,0	3046,3	407,8
T.III. 2011	144,3	137,4	111,0	112,0	130,0	123,0				66,3	3098,9	453,6
T.IV. 2011	121,3	122,9	103,0	108,0	118,0	114,0				78,9	3170,0	437,5
T.I. 2012	106,7	109,7	98,0	103,0	109,0	106,0				29,6	3201,3	357,7
T.II. 2012	102,9	98,5	95,0	96,0	108,0	103,0				0,8	3180,9	441,3
T.III. 2012	92,2	96,5	94,0	95,0	98,0	102,0				28,0	3224,5	492,2
T.IV. 2012	91,3	98,8	99,0	100,0	92,0	99,0				61,4	3338,79	494,7
T.I. 2013	115,4	103,2	102	100	113	103				60,6	3382,6	395,7

Peri- oada	Exportul principalilor parteneri comerciali, mil. USD				Importul principalilor parteneri comerciali, mil. USD				Exportul net principalilor parteneri comerciali, mil. USD						
	SUA	UE 27	Romania	Federatia Rusa	Ucraina	SUA	UE 27	Romania	Federatia Rusa	Ucraina	SUA	UE 27	Romania	Federatia Rusa	Ucraina
2006	1025673,0	1456596,4	32703,2	299792,0	38432,0	1929629,0	1714643,6	50268,7	159025,0	44459,0	-903956,0	-238047,2	-175655,5	140767,0	-6027,0
2007	1148198,0	1706001,2	40559,0	354403,0	49296,0	2020403,0	1983090,0	70553,8	223498,0	60619,0	-872215,0	-277088,7	-29994,8	130915,0	-11323,0
2008	1287442,1	1939754,5	49699,9	471606,0	66954,0	2169487,0	2331757,4	84316,1	29186,0	85533,0	-882044,9	-392002,9	-34616,2	179745,0	-18579,0
2009	1059040,0	1535015,7	40673,5	303388,0	39782,0	1605295,7	1718879,5	54463,7	191804,0	45487,0	-549252,7	-183862,7	-13790,2	111589,0	-5705,0
2010	1273263,1	1795945,6	49445,4	400630,0	51470,0	1969183,0	2027226,1	62043,0	240636,0	60911,0	-699320,7	-231200,5	-12596,6	151940,0	-9433,0
2011	1404332,1	2160953,0	63009,4	522013,0	69460,0	2265094,0	2396493,2	76510,1	323032,0	82594,0	-705461,9	-227539,5	-13508,7	191181,0	-14134,0
2012	1547079,8	2165946,0	57828,5	530496,0	68757,0	2335189,6	2292368,7	70093,0	333450,0	84659,0	-788109,8	-126422,7	-12264,5	197046,0	-15902,0
T.I. 2010	290955,6	407763,8	10945,8	92226,0	10337,0	440340,0	460099,0	13799,0	45677,0	11796,0	-143312,4	-61126,0	-2054,0	46549,0	-1459,0
T.II. 2010	315121,5	427172,2	11785,1	97368,0	12756,0	491705,6	488598,3	15310,7	58104,0	13793,0	-176584,1	-61426,1	-3525,6	39264,0	-1037,0
T.III. 2010	318546,5	458632,8	12525,1	97497,0	13190,0	517523,7	511798,0	15274,5	68331,0	16268,0	-198979,2	-53165,2	-2749,4	29166,0	-3699,0
T.IV. 2010	347629,5	502376,8	14190,3	113539,0	15186,0	519604,5	557940,1	17657,8	76524,0	19054,0	-171075,0	-55583,3	-3467,6	37015,0	-3668,0
T.I. 2011	351553,7	514481,1	15209,5	113237,0	15378,0	523145,9	581722,3	17272,0	86077,0	18504,0	-171592,2	-67241,2	-2062,5	48160,0	-3126,0
T.II. 2011	371105,2	548808,6	18926,8	133704,0	17472,0	573891,1	616794,0	20281,5	83038,0	19853,0	-202485,9	-67985,4	-4854,8	50666,0	-2381,0
T.III. 2011	372979,4	549680,0	16223,6	130343,0	17104,0	588173,5	613706,1	19590,1	85216,0	21126,0	-214194,1	-64020,0	-3361,5	45152,0	-4022,0
T.IV. 2011	382791,0	555884,1	15644,7	144704,0	18506,0	580583,5	594270,9	19374,5	90501,0	23111,0	-197189,7	-20280,8	-3729,8	54203,0	-4605,0
T.I. 2012	381601,6	532218,1	14498,8	131766,0	16161,0	565711,7	590877,8	16753,8	72586,0	19079,0	-185110,1	-58659,7	-2255,0	59180,0	-2918,0
T.II. 2012	392163,9	542493,4	14665,3	131919,0	17519,0	594919,6	645999,1	18113,7	81860,0	21814,0	-202755,7	-22595,7	-3647,3	50059,0	-4295,0
T.III. 2012	378427,3	533190,8	13913,2	126744,0	17362,0	588544,2	562892,4	17148,8	85924,0	21403,0	-210116,9	-29701,6	-3235,5	40820,0	-4041,0
T.IV. 2012	394887,0	558043,7	14950,1	140057,0	17715,0	585014,1	575399,4	18076,8	93080,0	22363,0	-190127,1	-15555,8	-3126,6	46987,0	-4648,0
T.I. 2013	383409,0	556602,8	15302,8	125197,0	15911,0	551753,9	555899,1	16711,3	75437,0	17893,0	-168344,9	123,6	-1408,5	49760,0	-1982,0
Ian 2011	110178,9	150250,4	4576,2	30346,0	4648,0	171778,4	188736,8	4853,8	16309,0	5069,0	-61599,5	-38536,4	-279,6	14037,0	-421,0
Feb 2011	109646,8	170784,5	4818,8	39246,0	4724,0	160554,2	180944,4	5375,9	21825,0	6387,0	-50907,4	-10159,9	-557,2	17421,0	-1663,0
Mar 2011	131726,0	193446,2	5814,5	43645,0	6006,0	190613,3	211991,1	7040,2	26943,0	7048,0	-59085,3	-18544,9	-1225,8	16702,0	-1042,0
Apr 2011	125954,9	177504,9	4944,4	45880,0	5605,0	183137,6	202345,9	6348,4	27115,0	6294,0	-59078,2	-24811,0	-1404,1	18764,0	-691,0
Mai 2011	124106,8	191124,4	5542,9	43545,0	5700,0	193944,1	210920,7	7226,0	28177,0	6767,0	-68337,3	-20796,3	-1683,1	15468,0	-1067,0
Iun 2011	123039,0	181179,3	5439,5	44179,0	6167,0	196609,4	203527,5	6707,1	27745,0	6788,0	-73570,4	-22348,2	-1267,6	16434,0	-621,0
Iul 2011	120238,2	186851,8	5455,1	41986,0	5356,0	192279,9	202641,9	6405,5	27490,0	6527,0	-71990,7	-15790,1	-950,4	14496,0	-1171,0
Aug 2011	126633,4	176476,6	4982,0	44341,0	5780,0	201475,7	208998,1	6250,7	30172,0	7214,0	-74842,3	-32511,6	-1268,6	14369,0	-1434,0
Sep 2011	127106,8	183516,6	5791,4	43841,0	5968,0	194467,9	202071,0	6933,9	27554,0	7385,0	-67361,1	-15724,4	-142,5	16287,0	-1417,0
Oct 2011	131057,7	183827,7	5658,1	46045,0	5756,0	196779,6	201251,0	6727,2	29403,0	7544,0	-65721,9	-15123,2	-1069,1	16642,0	-1788,0
Nov 2011	125896,8	184796,6	5635,2	47321,0	6276,0	195085,5	201130,5	6888,3	30407,0	7677,0	-69180,7	-12651,0	-1253,1	16914,0	-1401,0
Dec 2011	126837,3	181676,7	4351,3	51338,0	6474,0	189118,4	181889,3	5759,0	30691,0	7890,0	-69281,1	-212,6	-1407,6	20647,0	-1416,0
Ian 2012	118206,7	160105,9	4480,0	39737,0	5325,0	188291,4	192013,5	5082,0	19219,0	5385,0	-70082,7	-31907,7	-593,0	20518,0	-60,0
Feb 2012	123428,0	176507,7	4650,4	45157,0	4960,0	176109,5	193551,3	5326,6	24793,0	6760,0	-52681,5	-17053,5	-676,3	20364,0	-1800,0
Mar 2012	128631,5	195604,5	5359,5	46872,0	5876,0	202310,8	203302,9	6345,2	28574,0	6934,0	-62545,9	-9698,4	-985,7	18298,0	-1058,0
Apr 2012	127411,4	173868,0	4649,1	45139,0	5795,0	194609,8	190393,3	5840,8	26796,0	7263,0	-67198,4	-16525,3	-1191,7	18323,0	-1468,0
Mai 2012	131734,9	185405,2	5115,6	45828,0	6239,0	203514,3	190807,9	6403,3	28145,0	7582,0	-71779,4	-5402,7	-1287,7	17483,0	-1343,0
Iun 2012	130176,0	181220,2	4701,6	40972,0	5485,0	196795,5	192797,9	5069,6	26919,0	6960,0	-67777,9	-5777,7	-1167,9	14073,0	-1484,0
Iul 2012	121536,3	181106,7	4629,4	40545,0	5760,0	197633,4	180116,0	5545,5	29594,0	7198,0	-78073,1	-2990,7	-916,1	11051,0	-1438,0
Aug 2012	128631,5	172591,0	4358,7	42054,0	5832,0	199866,7	189524,5	5610,6	29414,0	7278,0	-71235,2	-16623,4	-1251,9	12640,0	-1466,0
Sep 2012	126237,5	177183,1	4925,1	44045,0	5770,0	191044,1	193251,9	5992,7	26915,0	6927,0	-62806,6	-16058,8	-1067,6	17129,0	-1157,0
Oct 2012	133816,8	196035,3	5419,8	46052,0	6173,0	203794,5	208247,1	6858,2	31553,0	7674,0	-69977,7	-12211,8	-1438,4	14499,0	-1501,0
Nov 2012	130374,1	188079,0	5404,3	45447,0	5951,0	199271,7	190516,3	5928,2	30091,0	6880,0	-69777,7	-12211,8	-1438,4	14499,0	-1501,0
Dec 2012	130696,1	173929,3	4126,1	48568,0	5591,0	181947,9	174836,0	5290,4	31436,0	7609,0	-51251,8	-506,7	-1164,3	17132,0	-2218,0
Ian 2013	121309,9	176140,3	4946,1	39038,0	5121,0	180397,3	198386,0	5339,9	21296,0	5116,0	-67007,4	-22745,7	-393,9	17742,0	-5,0
Feb 2013	121605,9	180486,9	5170,2	41916,0	5356,0	175005,1	178257,7	5449,1	26010,0	6264,0	-51399,2	2219,2	-278,9	15906,0	-908,0
Mar 2013	135413,8	199664,7	5187,0	44243,0	6066,0	186636,6	179108,4	5921,3	28131,0	6674,0	-50222,8	20556,2	-734,3	16112,0	-608,0
Apr 2013	125679,7	196841,9	5338,4	44025,0	...	166347,2	184857,0	6116,6	29791,0	...	-66667,5	11984,8	-778,2	14234,0	-

Perioada	Înregistrarea întreprinderilor	Radierea întreprinderilor
Trimestrul I 2011	1931	797
Trimestrul II 2011	1629	965
Trimestrul III 2011	1543	861
Trimestrul IV 2011	1637	807
Total 2011	6740	3430
Trimestrul I 2012	1757	852
Trimestrul II 2012	1499	760
Trimestrul III 2012	1378	845
Trimestrul IV 2012	1639	761
Total 2012	6273	3218
Trimestrul I 2013	1797	700
Ianuarie 2013	574	233
Februarie 2013	627	212
Martie 2013	596	255

Indicatorii Sectorului Social	Situația demografică														
	Născuți-vii		Decedați		Decedați în vârsta sub 1 an		Sporul natural		Căsătorii		Divorțuri				
	la 1000 locuitori		la 1000 locuitori		la 1000 locuitori		la 1000 locuitori		la 1000 locuitori		la 1000 locuitori				
	Numărul născuți-vii - total (pers.)		Numărul decedați - total (pers.)		Numărul decedați în vârsta sub 1 an - total (pers.)		Sporul natural (pers.)		Numărul căsătoriilor - total (numărul)		Numărul divorțurilor - total (numărul)				
	născuți-vii la 1000 locuitori		decedați la 1000 locuitori		la 1000 locuitori		la 1000 locuitori		căsătorii la 1000 locuitori		divorțuri la 1000 locuitori				
2012	TOTAL 2008	3572,7	3424,4	39018	10,9	41948	11,8	473	12,2	-2930	-0,9	26666	7,5	12601	3,5
	TOTAL 2009	3567,5	3419,4	40803	11,4	42139	11,8	493	12,1	-1336	-0,4	26781	7,5	11884	3,3
	TOTAL 2010	3563,7	3415,6	10474	11,4	43631	12,3	476	11,6	-3157	-0,9	26483	7,4	11504	3,2
	TOTAL 2011	3560,4	3560,4	39162	11,0	39234	11,0	430	11,0	-72	0,0	25889	7,3	11119	3,1
	Ianuarie			3131	10,4	3694	12,3	28	8,9	-563	-1,9	1338	4,4	988	3,3
	T1	Februarie		6231	10,7	7499	12,9	72	11,6	-1268	-2,2	2675	4,6	1931	3,3
		Martie		9254	10,5	11073	12,5	96	10,4	-1819	-2,1	3497	4,0	2836	3,2
		Aprilie		12007	10,2	14439	12,3	113	9,4	-2432	-2,1	5005	4,3	3564	3,0
	T2	Mai		15550	10,5	17679	12,0	153	9,8	-2129	-1,4	6846	4,6	4511	3,1
		Iunie		18993	10,7	20846	11,8	187	9,8	-1853	-1,0	8699	4,9	5433	3,1
		Iulie		22528	10,9	23852	11,5	223	9,9	-1324	-0,6	10664	5,1	6207	3,0
	T3	August		26135	11,0	26675	11,2	256	9,8	-54	-0,2	13811	5,8	7083	3,0
		Septembrie		29598	11,1	29492	11,1	285	9,6	106	0,0	17758	6,7	7707	2,9
		Octombrie		33061	11,2	32794	11,1	315	9,5	267	0,1	20780	7,0	8604	2,9
	T4	Noiembrie		36395	11,2	36273	11,1	349	9,6	122	0,1	23104	7,1	9723	3,0
		Decembrie		39439	11,1	39559	11,1	385	9,8	-120	0,0	24260	6,8	10637	3,0
TOTAL 2012		3559,5	3559,5	39439	11,1	39559	11,1	385	9,8	-120	0,0	24260	6,8	10637	3,0
2013	T1	Ianuarie		3371	11,2	4089	13,5	35	10,4	-718	-2,4	1229	4,1	1115	3,7
		Februarie		6178	10,7	7405	12,9	49	7,9	-1227	-2,1	2409	4,2	1854	3,2
		Martie		8976	10,2	10859	12,4	75	8,4	-1883	-2,1	3899	4,4	2919	3,3

Indicatorii Sectorului Social		Piața forței de muncă																		
		Numărul persoanelor economic activă (mii pers.)	Rata de activitate a populației, %						Numărul persoanelor ocupate (mii pers.)	Rata de ocupare a populației, %						Numărul șomerilor BIM (mii pers.)	Rata șomajului, %			
			Total	bărbați	femei	urban	rural	Total		bărbați	femei	urban	rural	Total	bărbați		femei	urban	rural	
TOTAL 2008		1302,8	44,3	47,3	41,5	47,1	42,2	1251,0	42,5	45,2	40,1	44,5	41,0	51,7	4,0	4,6	3,4	5,5	2,7	
TOTAL 2009		1265,3	42,8	46,2	39,7	47,4	39,3	1184,4	40,0	42,6	37,7	43,6	37,4	81,0	6,4	7,8	4,9	8,0	5,0	
TOTAL 2010		1235,4	41,6	45,0	38,6	47,2	37,5	1143,4	38,5	40,9	36,4	42,7	35,4	92,0	7,4	9,1	5,7	9,6	5,4	
TOTAL 2011		1257,5	42,3	45,6	39,3	48,0	38,0	1173,5	39,4	42,1	37,1	44,1	36,0	84,0	6,7	7,7	5,6	8,2	5,2	
2012	Ianuarie																			
	T1 Februarie	1103,7	37,0	38,8	35,3	45,6	30,5	1023,9	34,3	35,2	33,6	41,9	28,6	79,8	7,2	9,5	5,0	8,1	6,2	
	Martie																			
	Aprilie																			
	T2 Mai	1266,9	42,5	45,6	39,6	46,3	39,6	1209,3	40,5	43,1	38,2	43,2	38,6	57,6	4,5	5,4	3,6	6,8	2,6	
	Iunie																			
	Iulie																			
	T3 August	1286,9	43,1	46,0	40,5	46,5	40,7	1224,7	41,1	43,3	39,0	43,1	39,6	62,2	4,8	5,9	3,7	7,3	2,8	
	Septembrie																			
	Octombrie																			
	T4 Noiembrie	1200,7	40,3	43,6	37,2	49,6	33,3	1129,3	37,9	40,6	35,4	46,2	31,8	71,4	5,9	7,0	4,9	7,0	4,8	
	Decembrie																			
TOTAL 2012		1214,5	40,7	43,5	38,2	47,0	36,0	1146,8	38,4	40,6	36,5	43,6	34,6	67,7	5,6	6,8	4,3	7,3	3,9	
2013	Ianuarie																			
	T1 Februarie	1121,0	37,5	39,7	35,6	45,8	31,5	1030,2	34,5	35,7	33,4	42,0	29,0	90,8	8,1	10,2	6,0	8,2	8,0	
	Martie																			

Indicatorii Sectorului Social	Veniturile disponibile ale populației							Cheltuielile de consum ale populației											
	Structura veniturilor disponibile ale populației, %							Structura cheltuielilor de consum ale populației, %											
	Veniturile disponibile ale populației MDL							Cheltuielile de consum ale populației MDL											
	activitatea salariată	activitatea individuală agricolă	activitatea individuală non-agricolă	proprietate	prestații sociale	alte surse		produse alimentare	băuturi alcoolice, tutun	îmbrăcăminte și încălțăminte	locuințe și comodități	dotarea locuinței	sănătate	transport	servicii de comunicații	agrement	învățământ	hotel, restaurant, cantină	alte bunuri și servicii
TOTAL 2008	1188,6	42,9	10,5	7,5	0,3	14,9	23,9	1227,5	40,2	1,9	12,7	16,3	4,8	5,6	4,9	2,1	0,4	2,3	3,9
TOTAL 2009	1166,1	45,3	8,9	6,5	0,2	17,5	21,7	1217,4	40,8	1,8	12,2	16,2	3,9	6,2	4,7	2,0	0,5	2,5	4,1
TOTAL 2010	1273,7	42,6	9,8	6,8	0,1	18,7	22,0	1371,7	40,8	1,8	10,8	17,8	3,9	6,4	4,9	1,7	1,3	2,2	3,8
TOTAL 2011	1444,7	44,7	10,0	6,8	0,4	18,1	20,1	1534,1	42,5	1,8	10,4	18,1	3,6	5,4	5,2	1,7	1,1	1,9	4,0
2012	Ianuarie																		
	T1 Februarie	1439,3	43,9	10,1	5,9	0,1	18,4	21,6	1510,8	43,7	1,6	10,9	18,3	3,0	6,2	3,8	1,1	2,1	3,7
	Martie																		
	Aprilie																		
2012	T2 Mai	1523,1	43,7	9,8	6,3	0,6	19,0	20,7	1582,6	43,7	1,6	11,2	18,5	3,3	4,8	4,5	1,4	0,9	1,8
	Iunie																		3,8
	Iulie																		
	T3 August	1507,3	41,4	9,1	8,5	0,0	20,6	20,4	1675,3	42,0	1,7	10,3	19,0	4,1	6,5	4,3	1,9	1,0	3,6
2012	Septembrie																		
	Octombrie																		
	T4 Noiembrie	1572,5	41,7	9,3	8,0	0,1	18,8	22,1	1624,4	43,3	1,7	10,2	18,3	3,7	5,0	4,4	1,4	1,0	5,0
	Decembrie																		
TOTAL 2012	1508,8	42,7	9,6	7,2	0,2	19,2	21,2	1598,6	43,2	1,7	10,6	18,6	3,5	5,6	4,2	1,5	1,0	1,7	4,0
2013	Ianuarie																		
	T1 Februarie	1559,8	42,5	9,1	6,4	0,3	19,4	22,3	1656,1	43,4	1,7	9,6	18,3	3,2	6,7	4,6	1,3	1,8	4,1
	Martie																		

Indicatorii Sectorului Social	Remunerarea muncii			Indicele câștigului salarial real lunar (față de anul precedent), %			Numărul pensionarilor - Total (la sfârșitul anului) (mii pers.)			Pensionarii aflați în evidența organelor de asigurare socială (mii pers.)					Mărirea medie a pensiei lunare stabilite a pensionarilor aflați în evidența organelor de protecție socială a populației (la sfârșitul anului) MDL					Ritmuri de schimbare a pensiei reale, %		Ritmuri de creștere a pensiei nominale, %		Indemnizație unică		Indemnizație lunară pentru îngrijirea copilului	
	Câștigul salarial mediu lunar - Total		Indicele câștigului salarial nominal lunar (față de anul precedent), %	Indicele câștigului salarial real lunar (față de anul precedent), %			Numărul pensionarilor - Total (la sfârșitul anului) (mii pers.)			Pensionarii aflați în evidența organelor de asigurare socială (mii pers.)					Mărirea medie a pensiei lunare stabilite a pensionarilor aflați în evidența organelor de protecție socială a populației (la sfârșitul anului) MDL					Ritmuri de schimbare a pensiei reale, %		Ritmuri de creștere a pensiei nominale, %		Indemnizație unică		Indemnizație lunară pentru îngrijirea copilului	
	MDL	USD		EUR	MDL	USD	EUR	Total	pentru limită de vârstă	de invaliditate	în urma pierderii întreținătorului	pentru vechime în muncă	Total	pentru limită de vârstă	de invaliditate	în urma pierderii întreținătorului (pentru fiecare membru inapt de muncă din familie)	117,9	104,6	1200,0	1500,0	322,6	150,0					
TOTAL 2008	2529,7	243,4	165,4	122,5	143,0	133,0	108,7	639,4	621,4	455,2	131,3	26,3	8,6	646,4	666,3	563,3	370,6	117,9	104,6	1200,0	1500,0	322,6	150,0				
TOTAL 2009	2747,6	247,2	177,0	108,6	101,5	107,0	108,6	643,4	624,5	457,9	133,3	24,9	8,5	775,5	800,8	669,3	434,2	120,0	120,0	1400,0	1700,0	478,9	150,0				
TOTAL 2010	2972,2	240,4	181,2	108,2	97,3	102,4	100,7	646,7	627,2	460,5	134,3	23,7	8,6	810,9	836,6	691,8	443,7	104,6	97,4	1700,0	2000,0	675,3	250,0				
TOTAL 2011	3193,9	272,1	195,5	111,6	113,2	107,9	103,7	658,4	638,3	473,1	135,8	20,6	8,8	874,1	900,6	717,7	461,4			2000,0	2300,0	768,6	300,0				
T1 Ianuarie	3139,0	265,8	206,1	110,7	114,5	118,6	103,5		638,6					874,1													
T2 Februarie	3166,0	266,5	201,9	109,8	111,0	114,8	103,4																				
T3 Martie	3273,5	276,3	209,6	109,7	110,6	117,3	104,1																				
T4 Aprilie	3350,3	283,8	215,6	106,9	105,9	116,0	102,1		640,3					874,0													
T5 Mai	3489,8	294,2	229,1	108,5	106,1	118,8	104,2																				
T6 Iunie	3913,5	323,8	258,4	110,0	105,5	121,0	106,1																				
T7 Iulie	3574,9	289,2	234,8	109,6	102,3	118,6	105,4		642,5																		
T8 August	3503,6	280,4	226,4	110,4	100,5	116,3	105,7																				
T9 Septembrie	3421,5	275,7	215,1	108,3	101,2	109,1	103,2																				
T10 Octombrie	3482,3	284,2	219,1	110,1	106,0	111,9	106,0		645,7																		
T11 Noiembrie	3527,8	286,1	222,9	109,2	103,8	109,8	105,3																				
T12 Decembrie	3888,8	318,9	243,1	104,9	101,4	102,0	100,8																				
TOTAL 2012	3477,7			108,9			104,1		649,9					957,6				109,6									
T1 Ianuarie	3413,5	281,3	212,0	108,7	105,8	102,9	104,0		649,9					957,6				109,6									
T2 Februarie	3380,1	279,5	208,8	106,8	104,9	103,4	102,4																				
T3 Martie	3638,7	295,4	227,8	111,2	106,9	108,7	106,7																				
T4 Aprilie	3739,7			111,6			106,8		649,3					958,6													

Indicatorii Sectorului Social	Infrațiuni																						
	Infrațiuni																						
	Infrațiuni înregistrate - total, (cauze)		Infrațiuni contra vieții și sănătății persoanei (cauze)				Infra- țiuni privind viața sexuală (cauze)		Infrațiuni contra patrimoniuului (cauze)				Infrațiuni contra sănătății publice și conviețuirii sociale (cauze)		Infrațiuni contra familiei și minorilor (cauze)		Infrațiuni economice (cauze)		Infrațiuni contra securității publice și a ordinii publice (cauze)				
	Total		Total	Omor	Vătămare intenționată gravă	Total	Viol	Total	Total	Furt	Tălhărie	Jaf	Escrocherie	Pungășie	Șantaj	Total	Infrațiuni legate de droguri	Total	Total	Contrabandă	Fabricarea banilor falși	Total	Huliganism
2012	TOTAL 2008	24788	1680	233	385	474	306	12540	9642	175	986	870	135	64	2382	2126	50	3015	266	177	943	772	
	TOTAL 2009	25655	1667	240	369	402	264	12222	9136	205	1003	1066	118	52	2065	1879	42	2452	251	292	927	767	
	TOTAL 2010	33402	1892	265	416	557	368	18104	13646	185	1204	1841	395	64	1983	1794	23	1053	170	376	1122	955	
	TOTAL 2011	35124	1799	216	360	461	291	19340	15060	152	1151	1574	554	44	1810	1658	24	1394	211	681	1342	1152	
	Ianuarie																						
	T1 Februarie	7791	362	49	67	141	82	3988	3012	49	297	354	102	7	468	386	192	6	464	46	296	315	263
	Martie																						
	Aprilie																						
	T2 Mai	16852	762	96	145	287	179	8619	6587	81	587	757	205	24	893	760	409	10	888	89	569	691	585
	Iunie																						
	Iulie																						
	T3 August	26012	1222	151	228	448	273	13239	10128	127	872	1136	339	43	1336	1169	15	1416	127	933		1054	888
Septembrie																							
Octombrie																							
T4 Noiembrie	36615	1755	223	325	617	360	18751	14294	167	1175	1651	540	64	1785	1575	20	1928	163	1156		1514	1284	
Decembrie																							
TOTAL 2012	36615	1755	223	325	617	360	18751	14294	167	1175	1651	540	64	1785	1575	20	1928	163	1156		1514	1284	
Ianuarie																							
T1 Februarie	8250	326	55	66	154	91	4630	3535	47	267	424	182	17	308	274	317	7	224	30	84	383	341	
Martie																							

Redactor-șef CE: Iulita BÎRCĂ
Redactor: Lucia CUTASEVICI
Designer copertă: Virgiliu MOREI

Adresa redacției: Complexul Editorial, IEFS, MD-2064,
or. Chișinău, str. I. Creangă, 45, tel.: (+373-22) 50-11-30, fax: (+373-22) 74-37-94
web: www.iefs.md/complexul-editorial/; e-mail: bircaiulita@mail.ru

Bun de tipar: 12.07.2013. Tirajul 300 ex.
Coli de tipar 5,8. Coli editoriale 6,6. Com. 17.
Complexul-Editorial al IEFS, 2013